Dua Defterim

senaidemirci

DUA DEFTERİM

Senai Demirci

TİMAŞ YAYINLARI | 1797
Dua Dizisi | 20

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Emine Eroğlu

EDİTÖR
Asena Meriç

KAPAK TASARIMI
Ravza Kızıltuğ

1. BASKI
Nisan 2008, İstanbul

ISBN
978-975-263-720-7

E-ISBN
978-

TİMAŞ YAYINLARI
Cağaloğlu, Alemdar Mahallesi, Alayköşkü Caddesi, No: 5, Fatih/İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24 Faks: (0212) 512 40 00
timas.com.tr
timas@timas.com.tr
facebook.com/timasyayingrubu
twitter.com/timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 12364

SENAİ DEMİRCİ

1964'te Samsun'un Terme ilçesinde doğdu. Samsun'da başladığı tıp öğrenimini İstanbul'da sürdürdü ve 1990 yılında Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni bitirdi.

Sağlık Ocağı, Yaşama Gücü ve Yürüyüşler adlı TV programlarının yapımcılığı ve sunuculuğunun yanı sıra çeşitli radyo programları yaptı. Ev akademisi seminerleri verdi. Çeşitli sağlık kuruluşlarında kalite ve kurumsal iletişim müdürlüğü görevlerinde bulundu.

Halen Dr. Senai Demirci Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi'nde hizmet vermektedir. Çeşitli dergi ve gazetelerde yayınlanan denemeleri dışında telif ve tercüme birçok eseri bulunmaktadır.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

Dua Defterim adında bir kitap. Garip! Defter ama kitap! Defter yazısız olur; başkası doldursun diye. Bu baştan yazıyla doldurulmuş bir kitap. Yazısız çıkmalıydı aslında *Dua Defterim*; herkes o beyaz boşlukta kendisini görsün/bulsun diye.

Bir sayfanın karşısına elinde bir kalemle geçen herkes o aklığın dipsiz boşluğunda aklının titreyişlerini görür. Dolduramayacağı boşluklar görmek, ürkütür insanı. Uçurum gibi gelir sayfanın boşluğu; sözlerini yükseklik korkusuyla ileri atmaktan korkar.

Korkmana gerek yok; ben doldurdum boşlukları. Yine de seni sana bırakmaktır niyetim. Alıştıra alıştıra söyleyeyim: *Dua Defterim* sensin aslında. İç/ten arzularının, ip/ince özlemlerinin, mecalsiz yakarışlarının, sözsüz fısıltılarının, hesapsız nefeslerinin, isimsiz sızılarının karası düşüyor avuçlarına. Dudaklarının birbirine dokunuşu hüma kuşları uçuruyor rahmet dergâhına. Nefesine “ah!”lar dolanması serin güller açtırıyor pişmanlık sahrasının yanık yüzünde. Sızım sızım sızlayan sızılarının söz kuşağını kuşanması sonsuz yakınlığın kucağına taşı(rı)yor seni.

Dua, toprağın toprağa imzasıdır. Topraktan gelip de toprağa dönmeden önce, gökçe okunur bir yazı olman içindir. Kasvetli ağırlığını gök çekimine kaptırasın diyedir. Gelip geçen, ezilip dağılan varlığını kutsîler pazarına sunasın diyedir. Eriyen kalıbını canhıraş feryatlarla sonsuzca bir hitabın kalbine atman içindir. Suskun ve soğuk toprağın sıcacık sözü olasın diyedir. Tatlı yakarışlara dudağını değdirmen içindir.

Söylüyor değilsin sadece, söz kesiliyorsun da. Yazıyor değilsin sadece; yazılıyorsun da. Söz kesilip yaz(ıl)dığın o defteri boynuna sarıyorsun gün be gün. Söylediklerin, eylediklerin, niyetlendiklerin kara bir kefen oluyor savunmasız çıplaklığına. Sözlerinle kefenleniyorsun. Dualarına sarılıyorsun. Defterini yazıyorsun.

‘Dua Defterimiz’ hep açık kalsın.

Not:

Dua Defterim’in yeni baskısında yeni notlar var. Bu notlar, *Dua Defterim*’i kitap olarak değil defter olarak gören Ali Hakkoymaz’ın yazdıkları… Bazı bölümlerin sonunda özel bir okuyucunun bir kitaba tepkisini yeni notlar olarak kitaba eklemeyi düşündük.

Dua: Duanın Duası

Dua ediyor olabilmek, O'na muhatap olmayı içerir. Duanın karşılığını umuyor olmak, O'nu muhatap olarak bulmuş olmayı gerektirir. Dua edenlerden olmasaydık, dua ediyor olmak için bile dua ediyor olamazdık. Karanlıkta kalıp da karanlıkta olduğunu fark etmeyen bir yitiklik olurdu böylesi. Dua ediyor olabilmek, duanın karşılığını umuyor olmak, çok önemli ve öncelikli bir duanın kabul edilmiş halidir. Dua edemeyen, dua edemediğinin farkında değildir; dua etmek için dua etmek gerektiğini bile bilemez. Dua edemeyen, dua edememekle neyi kaybettiğinin farkında değildir; bir şeyi kaybettiğini bilmeyen ise aramaz, aramadıkça bulamaz, bulsa bile eline almaz. Öyleyse, dua edebiliyor olmakla, nasıl derin bir kuyudan çıkarıldığımızı görelim. Dua eden bilmeli ki, dua ediyor olmakla, aramayı bile bilmediği bir kaybını bulmuştur, eksikliğini bile çekemeyecek kadar eksiği olan eksiğini tamamlamıştır. Birileri, hakkında dua etmiş olmalı ki, dua edebiliyor.

Dilim Dilim Tövbe

"Kim kötü bir iş işler, nefsine zulmeder de, sonra/gecikerek tövbe ederse Allah'ı Gafûr ve Rahîm olarak bulur." (Nisa, 110)

Aziz Mahmud Hüdâyî, bu ayeti yorumlarken, tövbenin pek dikkat etmediğimiz bir inceliğine dikkat çekiyor. İnsan kötü işi bedeniyle yapar, eliyle gerçekleştirir, açık bir eylem koyar ortaya. Tövbe ise dille yapılır, hatta dile gelmeden, üstü kapalı yapıldığı çoktur. Hatta böylesi daha da makbûldur. Hüdâyî Hazretleri, işte bu farkı hatırlatıyor: Fiilen yapılan isyanın sözle yapılan itaatle affedilmesindeki lûtfu gözler önüne seriyor. Bedenimizle yaptığımız günah, dilimizle yaptığımız, hatta dilsiz de yaptığımız tövbe ile bağışlanıyor.

Secde: Rızkın En Yükseği

"İnsanları ve cinleri bana ibadet etsinler diye yarattım; beni doyursun diye değil..." (Zariyat, 56-57)

Kulluk, Rab tarafından rızıklandığını bilmekle başlar. İnsanın secdesi tevekkül seccadesinde gerçekleşir. Kul alnını yere değdirdiğinde, Rabbinden başka kimseye muhtaç olmadığını kabullenir. Secde ile sadece kafasını değil varlığını da toprağa indirir. Rabbinin kendisine verdiğinden

şüphesi olanın secdesi tam değildir; alnı yerde olduğu halde aklı yukarıda kalmıştır. Hani “Burnu havada!” denir ya… “Yalnız Sana kulluk edelim [diye] yalnız Senden yardım dileriz!” dedirttiğine göre Rabbimiz, kulluğumuzu O’na lûtufmuş gibi görmek yerine, O’nun bize lûtfu olarak bilmeliyiz.

Yaşamak: “Bugün”ü Güzel Bir “Dün” Eyleme Duası

Bir “Âlî” söz: *“Bugün amel var, hesap yok. Yarın hesap var, amel yok.”*

Bu sözü, bir de “Hiç ölmeyecekmişsin gibi dünyaya, yarın ölecekmişsin gibi ahirete çalış” sözüyle birlikte düşününce, tatlı bir espri çıkıyor. *Bugün* hiç ölmeyeceksin, *yarın* olduğunda ise “bugün” için ölmüş olacaksın; “dün”de sadece hatıran kalacak, bir ölü gibi. Yarın olduğunda, “bugün” de senin için ölmüş olacak. Ne bir şey ekleyebileceksin “dün”üne ne bir şey eksiltebileceksin “dün”ünden. “Dün” sana ne bir güneş getirecek ne de bir akşam sunabilecek. Oysa “bugün”ün hiç ölmeyenisin. “Bugün”ün içinde ayağa kalkmış, şevkle yürüyen, elinden geleni yapabilen bir “diri”sin. Bugün de canlı, sen de… “Bugün”ün içinde hiç ölmeyecek gibi ebedî meyveler devşirebilirsen, yarın geldiğinde “dün”ün huzurlu ölmüşü olabilirsin, “dün”ün ölümünü huzurla karşılayabilirsin.

“Allah’ım, bugünümü hiç ölmeyeceğim ebedî meyvelerle uzat ki, yarın ölecek dünüm sonsuzlaşsın, yarına erişemeyen ömrüm ebedîleşsin.”

Ah, Günah!

“Bağışlama, menekşenin kendini ezen topuğa anında bulaşan güzel kokusudur.”

Cüneyt kardeşim göndermiş... Rabbimizi “Ben günah işlerim, O utanır!” diye tarif eden Şirazlı Sadi’nin sözüyle yan yana yahut alt alta koy bakalım, neler düşüneceksin? Kendisi için değil kulunun iyiliği için istediği şeyleri, üstelik Kendi verdiği rızıkla, Kendi verdiği hayatla, Kendi verdiği zamanda ve mekânda ezip geçen kuluna mağfiret sözü veriyor Rabbimiz. İşlediği günahı itiraf eden, hatasını kabul eden, isyanları için özür dileyen kulunu bağışlamamaktan hayâ ettiğini belirten Rabbimiz O. Daha iyisi var mı?

Dua Çekimi

İlle de beddua etmek geliyorsa içinden şöylesi de var:

Çektirsin Allah sana, çok çektirsin…

Öyle bol zikirler çektirsin ki elinde tesbihler eskisin.

Çektirsin Allah, çok çektirsin…

Öyle kimselere çektirsin ki huyunu; salihlere, velilere, şehitlere benzeyesin.

Çektirsin Allah sana, çok çektirsin...

Öyle ulvi şeylere hasret çektirsin ki cümle hasretlerden vazgeçesin.

Çektirsin Allah sana, çok çektirsin...

Öyle güzel fotoğraflar çektirsin ki, bakanlar varlığın keskin ucunun kalplerine tefekkürle battığını hissetsin.

Çektirsin Allah sana, çok çektirsin...

Öyle güzel filmler çektirsin ki, seyredenler kendi onurlarını kendi elleriyle kuyuya ittiklerini ve dünya bezirganlarınca ucuza satıldıklarını fark etsin.

Sen Gafil Olma; Senden Gafil Değil O!

Engin Ardıç’tan okudum: Batı toplumu “guilt-oriented”; yani “suçluluk-eksenli” yaşar. Doğu toplumları ise “shame-oriented”; yani “utanma-eksenli” yaşar. Daha açıkçası şöyle: Suçluluk eksenli yaşayanların, bir hata ettiklerinde, bu hatanın acısını vicdanlarında hissetmeleri pişmanlıkları için yeterlidir. Ancak utanma eksenli olanların pişmanlığı, başkalarının bu hatayı bilmesine bağlıdır. Bu ikinci gruptakiler vicdanlarıyla da temasa geçmedikleri için, bazen, belki çoğu zaman, başkalarının bilmesi de pişmanlık duymalarına yetmez! Hata üstüne hata edip de, tövbe edemeyenlerin, özür dileme ihtiyacı hissetmeyenlerin de, benzer bir sınıflandırmaya tâbi tutulması mümkün müdür acaba? Ayıplanma korkusunun günah korkusundan ağır bastığı bir toplumda yaşıyorsanız, töreleri terörize ederek dinîleştirmek, hatta dinin yerine koymak mümkündür.

Bir de, sırf ayıptır diye helâli haram edenlere, artık ayıplanmıyor diye haramı helâl edenlere ne demeli? Bizi yoktan var eden, hiç kimseler adımızı anmazken adımızı anıp insan eyleyen, herkes unuttuğunda da bizi unutmayacak olan kerem sahibi Rabbimize “ayıp” ediyor olmayalım?

Günahla Saklanmak mı, Günahtan Saklanmak mı?

“Kendi günahını halktan saklamak için dua ettiğin kadar, kendini günahtan saklamak için de dua etmelisin.”

Ataullah İskenderi’den yorumlu alıntımdır. Şöyle diyor Hikem’ül Atâiyye’sinde: “Setr iki kısımdır. Birisi ma’siyetten setr, diğeri ma’siyette setr. Avam ister Hudâ’dan tâ ola isyanları mestur/Ki nâsa karşı haysiyetlerinden olmasınlar dûr/İbâd-ı hâss ise setr-i maâsiden diler ancak/Tecellî-yi nazardan onları dûr etmesin kim Hak. (Kastamonulu Ballıklızade Ahmed Mahir merhumun manzum tercümesine şükran borçluyum. Fakirullah Eğitim ve Hizmet Vakfı’ndan dostların gayretiyle yayınlanmış *Hikem’ül Atâiyye/El-Muhkem fî Şerhi’l Hikem* kitabını derhal edinmeli.)

Şöyle ki:

“Halkın gözünden düşmeyeyim diye günahını halktan saklamak için dua ettiğin kadar, Hakkın gözünden düşmeyeyim diye de kendini günahtan saklamak için dua et.”

Yorulduğun ‘Kader’sin

“Allah seni hayra yorsun!”

Uzunca bir söyleşi ve imza meşguliyetinin ardından gelen, “Hocam sizi yorduk!” gibi nazik bir yoruma karşı, aniden böyle bir dua çıktı ağzımdan. Sonra da “yormak” fiilinin tevriyeli anlamı üzerinde düşünmeye başladım. Her defasında açıklamak zorunda kaldığım iki anlamı var duanın... Birincisi, nasılsa bu hayatta koşturuyorsun, yoruluyorsun. Öyleyse, Rabbin seni öyle işlerde istihdam etsin ki hayır için yorsun, hayır için yorulmayı sana lûtfetsin. Şer için yorulmaktan seni, beni muhafaza eylesin. İkinci anlamı ise, Yusuf (as) kıssasının sonundaki duada saklıdır. Ve “İnsanlar uykudadır, ölünce uyanırlar” sözünce: (ki Hz. Ali [ra] efendimize de atfedilir, hadis diye de duyduğum olmuştur. Her iki halde de “sahih bir söz”dür elbet!) Yaşadığımız ömür tümüyle bir rüyadır, ölünce uyanacağımız bu ömrün hayra yorumlanması Rabbimizin affına, mağfiretine bağlıdır.

Dua Sarmalı

Cevşen-i Kebir’in 35. Hizbi’nde öyle bir güzellik saklı ki… “Sarmal dua” diyesim geliyor... Buradaki 10 cümlenin her biri bir önceki cümlenin içinden doğarak geliyor. Sanki her bir cümle birbirine çengelle geçmiş gibi.

Ya da bir esmâyı bir başka esmânın burcunda güneş gibi doğarken görüyorsunuz. Allah Vâfî'dir ve vefasında pek kuvvetlidir; Allah Kavî'dir ve kuvvetinde de pek ulvîdir; ulvîyetinde de pek yakındır, yakınlığıyla pek lütufkârdır... Sanki esmanın tecellisi gül yaprakları gibi iç içe açılıyor, açıldıkça her kattaki tecelliden ayrı bir teselli kokusu alıyorsun. Şöyle ki:

Sen **ahd**ine pek **vefa**lısın ey Vâfî

Sen vefanda pek kuvvetlisin ey Kavî

Sen kuvvetinde pek ulvîsin ey Âlî

Sen ulvîyetinle birlikte pek yakınsın ey Karîb

Sen yakınlığınla pek lütufkârsın ey Latîf

Sen lütuflarınla pek şereflisin ey Şerîf

Sen şerefinle pek izzetlisin ey Aziz

Sen izzetinle pek mecîdsin ey Mecid

Sen mecdiyetinle pek hamdedilesin ey Hamîd

Gül'ün Adı

"Güle Güle!"

Pek duaya benzemiyor, değil mi? Bir de şöyle yazarsam: "Gül'e Gül'e [gidesin]"

Sevgili Hakan ve Serpil kardeşlerimin, bana kazandırdığı bu tatlı espri sayesinde, artık her "Güle Güle..." dediğime, "gülleri gül eyleyen, güllerin yüzünü güldüren En Sevgili'ye (asm) doğru gidesin, O'nun mübarek sünnetine doğru yürüyesin, O'nun şefaatli ve şefkatli iklimine yanaşasın" diye dua ediyorum.

"Peygamber'e Peygamber'e gidesin..."

Al Sana / l Dua!

Acaba şöylesi bir duaya ihtiyaç duyar mıyız?

Ey sanal âlemlerin de Rabbi olan Allah'ım,

Beni her daim güzele link eyle

Katından bana hayır download eyle

Hard-discimi bilinir bilinmez virüslerden muhafaza eyle

Tuşlarımı Senin rızan yolunda koşturan erler eyle

Ekranımı ak eyle
Boş söz ve yalan “spam”leri zihnimden ve e-mailimden uzak eyle!

“Ney’imiz Olur Dua?”

Dinle neyden ki hikâye etmede,Hep ayrılıktan şikâyet etmede.

Mevlânâ’nın mesel dünyasında, ney insanı temsil eder. İnsan da, tıpkı ney gibi, içinde nefes saklamaktadır. İnsanın her sözü, bir özleyişin ve bir ayrılığın ifadesidir. İnsanın iç çekişleri, aslından ayrı olmanın hüznünü, yuvadan uzak olmanın sancısını yansıtır. Dua, gurbette sıla sancısıdır.

Dua Mavisi

Sana ne desin deniz? Sen ki aşkın kıyılarında şarkılar söyledin. Heceleri tükendi denizin. Sen ki nice kumlar akıttın kalbinin odacıklarından. Sellerin hepsi boşa gitti. Sana ne versin deniz? Sen denizi al gözlerine. Avuçlarında topla köpükleri. Topla ki, dalga dalga göğe yükselsin dua denizi. Yükselsin ki, bin hediye düşsün kalbimize. Sen ellerinde büyüt denizleri. Sen gözlerinde ağırla suları. Bakışınla yıka gözlerimi. Dokunuşun bir Mesih gibi insin göğüme. Dua dua dökül avuçlarıma. Dökül ki, denizler yeniden söze gelsin… Söze gelsin dalgalar; göğe taşsın yağmur duası olasıya… Senin kıyılarına erişemez deniz ki, sana ne desin?

Yerden Göğe Yağmur

Diline değdiği anda göklere ağar söz... Dudağına değer değmez ötelerin muştusunu getirir söz. Nefesine karışır karışmaz kalbini sonsuza taşırır... Dua avucuna dokunur dokunmaz kelebek gibi bahara taşır tenini. Dua sözün sözden öte konuşmasıdır... Dua sözün kıblesi, kalbin haccıdır.

Dua, Asâ, Musa

Rabbimiz Musa Aleyhisselam’a sormuştu: “Elindeki nedir?” Musa Aleyhisselam ise, “Bu asâmdır” demişti, “Ona dayanırım, onunla hayvanlarıma yaprak silkelerim...” Ve sonra asâsı ile ilgili pek çok detay anlatmıştı. Pekâlâ, Musa Aleyhisselam da biliyordu ki, Rabbi elindekinin ne olduğunu bilir. Asânın dayanmaya yaradığını, hayvanlara yaprak silkmekte kullanıldığını, her şeyi bilen Rabbe ayrıca söylenmesi fazla gibi görünüyor... Sence de öyle değil mi? Sen sevdiğinin huzurunda olsan, lafı

uzatmak istemez misin? Daha çok huzurda kalmak için yeni yeni konular bulmayı arzu etmez misin? Konuştuğunun ne olduğu önemli değildir ki. Önemli olan konuşmandır. Konuşmak seni huzurda tutacaktır...

Dua da böyledir işte. Kulun Rabbiyle söyleşmesidir. İster ayakkabımızın kaybolan bağcığı gibi sıradan bir şey için, ister ebedî hayat gibi en başta gelen hacetimiz için dua etmek, Rabbin huzurunda kalma vesilesidir. Mümin için duanın kabul olup olmasından önce, duada olmak gelmelidir... Çünkü dua, içeriği ne olursa olsun, sonucu nereye varırsa varsın, Sevgilinin huzurunda kalmaktır. O'na konuşmak, O'nunla birlikte olmak, O'nun sana istediğini vermesinden daha büyük bir kârdır.

Sıla Hatırı / na

"... Açılan ellerimde, çırpınan yüreğim var. Temkine gelmeyen, ten kafesinde çırpındıkça kendini daha çok yaralayan deli yüreğim. Bağışla onu."

Muhterem Ahmet Selim'in duası... İlk okuduğum andan beri kalbimde kök saldı. Bana göre "Rabbim sadrımı şerh eyle, göğsümü genişlet" sırrının tercümanı. İnsanın duanın eşiğinde boyun bükmesi, avuçlarına yüreğinin çırpınışlarını dökmesi, şimdi olduğu yerin olması gerektiği yerden çok daha dar olduğunu fark etmesine bağlı. "Göğsümü genişlet" diye dua etmemizi öğreten Rabbimiz, elbette ki göğsümüzün genişleyemeyeceği, hayallerimizin kanatlarını alabildiğine açamayacağı, kalbimizin tam doymayacağı bir yerde, yani dünyada, yani "aşağı/yer"de olduğumuzu bildiriyor, bildiğini bilmemizi istiyor. Gurbeti gurbet bilmek sıla hatırınadır.

Şehr / ince

Yağmurunu çok sevdiğim, yağmuruyla daha da çok sevindiğim İstanbul'uma "Bugün hava berbat" diyerek hakaret edenleri de sevmeye çalıştığım yağmurlu bir İstanbul akşamında, aklıma düştü:

"Ey Rabbim, Senden kırmızıda duracak kadar haddini bilen, yeşilde bir kaç tonluk araçları bir parmak hareketiyle durdurabilecek kadar hakkını bilen bir şehir istiyorum."

Not: "Kul hakkı" duyarlılığı en sahici, en kalıcı estetik kaynağıdır aslında. Kaliteli toplumun dokusu kırmızı ışık gibi sokak detaylarındaki kul hakkı nezaketiyle örülüyor olmalı. Nedense, diğerlerini kırmızı ışıkta geçerken

seyredip kendine yeşil ışığı ayıran benim gibi yayaların az sonra yeşil ışıkta geçme haklarını da kaybedeceğini sanıyorum.

Bu, Gündür; Karartma!

Bir “Âlî” söz: *“Ey benim gibi nefis taşıyan dostlarım! Dikkat edin! Dünya arkasını dönmüş gidiyor, ahiret yüzünü çevirmiş bize doğru geliyor. İkisinin de taliplileri var. Siz ahirete talip olun. Bir çocuk gibi dünyanın kucağına oturmayın. Unutmayın, bugün amel var, hesap yok. Yarın da hesap var, amel yok.”*

Düşündüm ki, yarın geldiğinde “dün” eylediğim her “bugün”üm artık ahirete aittir, hatta “ahiret”tir. Çünkü ömrüm tüm “bugün”lerimi “dün” ettiğimde biter. Rabbim mağfiret etmezse, “dün”e ekleyeceğim bir şey yok, “dün”den bir şey eksiltemem de. “Dün” için hesap vereceğim ama ona “bugün”den kıl kadar bile bir amel katamam. Henüz “bugün” olan “bugün” ise amel katabileceğim tek günüm; onu da “dün” edinceye kadar hesap yok bana. Öyleyse:

“Ey Rabbim, bana “bugün”ümü “dün” olduğunda amel ekleme ihtiyacı duymayacak kadar verimli yaşat ki, “dün” eylediğim “bugün”lerin hesabını kolay vereyim. Ameli olan-hesabı olmayan “bugün”lerimi, ameli olmayan-hesabı olan “dün”leri tamam eylemek üzere yaşat beni.”

Terk Ettiğince Sevince…

“Terk ettiklerini terk ettiğine Allah seni sevindirsin.”

Hayatın özünü yakalayan bir yakarış bu. Çünkü her an bir tercihte bulunuyoruz. Ya sağa ya sola dönüyoruz. Alışverişteyiz; bir şeyi tercih ediyor, uğruna paramızı, emeğimizi terk ediyoruz. Bir tercih bize bin terk edişi yaşatıyor. Rabbimizin rızası için tercih ettiklerimiz ne çok terki gerektiriyor. Bir helâl için bin haramdan yüz çeviriyoruz. Söz gelimi, bir kadını kendimize helâl ederken, diğerlerini terk ediyoruz. Bir erkeği kendimize eş seçerken, başka bütün erkeklerden yüz çeviriyoruz. Eşlerin birbirleri için böylesi sözel ve fiilî dualarda bulunması gerekir. Yani, kendimizi, uğrunda terk edilenleri terk etmeye değer bir tercih haline getirmeliyiz. Eşine, seni tercih ederken terk ettiklerini terk ettiğine sevindirme borçlusun. Bir ömür boyu…

Ateşli Dua

İçine şefkat ateşi düşsün.

Yaksın, yaksın, yaksın kalbini.

Kor düşsün odacıklarına.

Unutup küllendirdiğin acılarının hepsi alev alsın.

Göğsünün yangınından bin yetimin yüzüne sıcaklık yayılsın.

Ateşinin yalımından kimsesizlerin üşümüş gönlüne kıvılcımlar sıçrasın.

Gözlerinin sımsıcak bakışıyla ayrılık duvarları yıkılsın, ayrıcalık katları çöksün.

İçinin şefkati zalimlerin kara yüreğine ak korlar düşürsün.

İtfaiye yetişemesin, yolda kalsın, Roma'yı yakanlar da yansın.

Unutkan şehirler, umarsız ülkeler, bencil kasabalar, mağrur başkentler haritadan silinsin.

:Var, öyle şehirler var. Unutmuş toprakla bağını. Kızgın asfaltın, beton yığınlarının tanıdığı isen, unutmuşsan yağmur sonrası toprak kokusunu… Fırsatın olursa, toprakla yeniden tanış… Toprağa yeni baştan alış... Yakında yabancılık çekmemek için.

Dile "Değer" Fatiha

Bismillahirrahmânirrahîm

Hamd O Allah'ın

[ki O] Rabbi[dir] âlemlerin.

[ki O] Rahman ve Rahim

[ki O] Maliki[dir] Din Gününün.

Sana ibadet ederiz yalnız.

Senden inayet dileriz yalnız.

Hidayet eyle bizi 'müstakîm yol'a.

Üzerlerine nimet indirdiklerinin yoluna.

Gazaba uğramışların [yoluna] değil, dalâlete sapanların [yoluna da] değil.

– Âmîn

Ömrümü sadece Fâtiha'nın sırlarını açmaya, herkese her dilden Fâtiha anlatmaya ayırmak için duacıyım. Fâtiha, dilimize değen en güzel duadır.

Duayı kabul edecek olan Zât'ın dilimize dua vermesi, bize yakarış temrinleri yaptırması, O'nun o duaları çoktan kabul etmeye hazır olduğunu gösteriyor, değil mi? Dua ile duanın kabulü arasında sadece o duanın dilimize değmesi bahanesi var. Adı üzerinde "açılış"tır Fatiha; varlığın yüzünü Var eden'e açar, bize ötelerle "ağız birliği" ettirir. Bize verileceklerin hepsi Fâtiha'da saklıdır. Tek Fâtiha ile istediklerimiz bize verilse yeter aslında. Yokluğun dehşetinden, unutulmuşluğun dipsiz kuyusundan alıp bize kimsenin yapamayacağı iyiliği yapan Rabbimiz, Fatiha ile kendimiz için neyi istemenin hayırlı olduğunu öğretir bize ve onları kendisinden istetir. Vermek istemeseydi, ısrarla istememizi ister miydi?

:Düşmemek için… İstemek düşer bize.

Varsın (ya) Yeter

Varlığa ben seninle agâhımVar olan sensin ancak Allah'ım

Midhat Baharî'ye aittir diye kaydettiğim bu dizeler, "emr-i kün feyekûn"e malik olan Hakk'ın "Ol!" sözünün hatırına var olan emanet varlığımızın O'nun sadece varlığını ol/umlamakta bile ne kadar yoktan yana durduğunu özetliyor.

"Var" demekten utandığımız O. Niye ki? "Var!" diyebilen dudakları var eden O.

"Var" demekte geç kaldığımız O. Neden ki? "Var!" diyen varları yoktan var eden O.

"Var" demekle varlığına bir şey katamadığımız O. Nasıl ki? "Var!" sözünü de var eden O.

Bir'dir Bir

Biri iste; başkaları istenmeye değmiyor.

Biri çağır; başkaları imdada gelmiyor.

Biri talep et; başkaları lâyık değiller.

Biri gör; başkaları her vakit görünmüyorlar, zeval perdesinde saklanıyorlar.

Biri bil; marifetine yardım etmeyen başka bilmekler faydasızdır.

Biri söyle; O'na ait olmayan sözler malâyani sayılabilir.

Mevlânâ Camî'nin bu sözleri öylesine "bir"icik ki, insanın dilini, damağını, sözünü, nefesini bir bir Bir'e yapıştırıyor; gözünü, yüzünü bir/den Bir'e çeviriyor; ruhunu, kalbini, hasretlerini, emellerini hep birlikte Bir'le kucaklaştırıyor.

Bir'den Bir'e oluyor her iş. Öbürü için değil, O biri için. Bir için bir şeyler yap. Seni birden bire, göz açıp kapayıncaya kadar bile Bir'den ayırmak isteyene karşı uyanık ol.

Acz

Hayat bir boş rüyaymış

Geçen ibadetler özürlü

Eski günahlar dipdiri

Seçkin bir kimse değilim

İsmimin baş harflerinde kimliğim

Bağışlanmamı dilerim.

Ahmet Cahit Zarifoğlu

Zarif'çe bir hayattan ince ince süzülen, ebediyen gök kubbede çınlamayı hak eden, yazanının sırf bu zarif inceliği yazmak için bu dünyaya gelmiş olmasına değen, insana "Niye benim adım Ahmet Cahit Zarifoğlu değil ki?" dedirten bir dua… İsminin ve soy isminin ACZ diye kısaltılabilmesi şüphesiz ki bir tevafuk. Ama bu tevafuka muvafık yaşamak da ayrı bir incelik. Bir dikkatçik hediyemiz olsun dedik!

:Hayat zaten bir rüya. Bir de eğer, şayet, hani, ne bileyim, "yaşadım rüya!" diyeceksek… Diyecek ne kalır o zaman? Bir daha uyanmak adına!

Korkuyorum; Kırılırsın Diye

"Allah'ım; bize korkundan öyle bir pay ayır ki, bu, Sana karşı işlenecek günahlarla bizim aramızda bir engel olsun. Allah'ım; bize itaatinden öyle bir nasib ver ki, o bizi cennete ulaştırsın. Allah'ım; bize yakîninden öyle bir hisse lûtfet ki dünyevî musibetlere tahammülümüz kolaylaşsın."

Efendimizin (asm) bir topluluğa veda ederken böyle dua etmesi ne kadar anlamlı! Rabbimizden "korku" istiyoruz ki, o korku O'na karşı günah işlemekten çekindirsin bizi. O korku bir muhabbet korkusudur aslında; sevdiğini üzmeme, sevenini kırmama korkusu. Böylesine bir korku payı

günahtan ve isyandan (ite kaka değil, seve seve) uzak kalmaya razı eder bizi. Rabbimize itaatten pay istiyoruz ki, O'na itaatimiz cennete ulaşma aracımız değildir sadece; cennetin tâ kendisidir. O'nun sevmesinden kaynaklanan bir korku nasibi, O'na severek itaati gerektirir ki, sevindiğimiz yer, sevildiğimizi bildiğimiz yer cennetimizdir. Yakîn de istiyoruz O'ndan… O'na öylesine yakın olmalıyız ki, başımıza ne gelirse O'nun hikmetiyle ve rahmetiyle geldiğini, bize isabet eden musibetlerin O'nun bize uyarısı olduğunu, eşya ile boğuşmak yerine her şeyin O'nun emrinde olduğunu bilme rahatlığı ile sabredelim. Her işinde O'nunla olan cennette yaşıyordur zaten.

:Zaten kırık her yanım; kavga benim neyime…

Dua Düş / ünce

yağmura, nisana ve yaşıma aldanıp/uçurumları kıyı sanarak/ve dağlar erişilmeyince acı verir/sözünü unutarak/kaf dağına gitmek istedim / ırmak inadıyla yürüdüm uzaklara/bir derviş olup yürüdüm uzaklara / yanıldı denektaşım geriye döndüm/Kutsal Sözler Panayırı'na sığınıp/ipeksi bir sessizliğe büründüm: / bir hayat, mahcup ve duru/Tanrım, gülleri/ve sessiz harfleri koru.

İbrahim Tenekeci'nin "Düş ve Dua" adlı şiiri, kalbimizin kuytularında sessiz harflerin bile korunması için seslendirilmeyi bekleyen ne çok sessizlik barındırdığımızı haber veriyor. Her şair unuttuğumuz yanlarımızın hatırlatıcısı, susturduğumuz çığlıklarımızın sözcüsüdür. Sessiz harflerin korunmasını Rabbimize muhatap olma vesilesi bilmek ne çok sestir; O'nu sessiz harflerin de koruyucusu olarak tanımak ne büyük zenginliktir!

Hakkın Hakkı

Allah'ım; bize hakkı hak olarak göster ve bizi ona uymakla rızıklandır.Allah'ım; bize batılı batıl olarak göster ve bizi ondan kaçınmakla rızıklandır.

Said Nursî'nin *İşarâtü'l İ'câz*'ından... "Rızık" deyince sadece "yenilecek içilecek" şeyleri anlamaya şartlanmışız ya... Ezberimizi bozuyor. Eğer bu duanın ucunda saklı rızıklardan yoksun kalırsak, yediklerimizin tadı kaçar, içtiklerimizin lezzeti bozulur...

İm(k)ansızlık Sızısı

Ya olmasaydın, Tanrım, / Ya olmasaydın! / Yürüdüğüm yollar tükendiğinde / Dostlar yabancıya, / Sıla gurbete benzediğinde... / Kırbamda su, heybemde azık / Ve türkülerimde... / Türkülerimde söz bittiğinde; insanın kıt / Gecenin yıldızsız / İfritlerinse, daim peşimde / (Hem uyanıkken hem de düşümde) / Olduğu zaman, / Kimin kapısını omuzlayarak / Hoyratça açar da, kimin / Aynalarını parçalayarak / Canımı içeri atardım, Tanrım, / Sen olmasaydın?

Cahit KOYTAK, "münzevinin aynaları"na yüzümüzü tutarak, zifiri karanlığını, korkunç azabını hissetmekten uzak düştüğümüz, uzak düştüğümüz için de iman sahibi kılınarak nereden nereye getirildiğimizi fark edemediğimiz "im(k)ansızlık karanlığı"yla göz göze getiriyor bizleri.

Dua İçin / de Dua

Duanın en güzel ve en latif meyvesi, en leziz ve en hazır neticesi şudur ki: Dua eden adam, bilir ve dua ile bildirir ki; birisi var, onun sesini dinler, derdine derman yetiştirir, ona merhamet eder, onun eli her şeye yetişir. Ve bu boş, hâlî dünyada o yalnız değil; belki bir Kerim zât var; ona bakar, ünsiyet verir. Onun hadsiz ihtiyacatını yerine getirebilir ve hadsiz düşmanlarını defedebilir bir zâtın huzurunda kendini tasavvur ederek, bir ferah ve sürur duyup, dünya kadar ağır bir yükü üzerinden atıp, "Elhamdülillahi Rabb-il âlemîn" der.

Bediüzzaman'ın bu ifadeleri, duayı Allah'la bir pazarlıkmış gibi sunan, "şu duayı şu kadar okursan, şunun olur!" diyerek insanları duanın inceliğinden uzaklaştıran, duanın sonunda istediği şey -hemen- gelmediğinde ümitsizliğe düşüren derme çatma dua kitaplarının ıskaladığı kutsî lezzeti ne kadar nezaketle tarif ediyor. Duada istediğimiz şeyden çok, isteyişimize, isteyebilir oluşumuza, istememizi isteyen Rabbimizin "kimimiz" olduğuna odaklanmalıyız. İşte o zaman istediğimiz, hemen ve istediğimiz şekilde verilmezse de, isteyişimiz "makbul" olur; dua ediyor olmakla "ebedî yakınlık" meyveleri tadarız.

Acil "Âmin!"

Rabbimiz, bize bu dünyada öyle güzellikler göster ki, ahirete bir şey kalmadı sanalım. Ama ahirette göstereceğin güzellikler dünyada

gösterdiklerinin zerresi bile olmasın.

İnsanın hemen “amin!” diyesi geliyor değil mi?

:Diyesi geliyor derken yani hemen insan oraları görmek istiyor diye anladım. Bir arkadaşım vardı; öldü. Ama hâlâ var. Var çünkü ölüm ayırıcı değil. Derdi ki, öbür tarafı merak ediyorum; yani burada kalmak da pek istemiyorum gibi. Gitti. Bu güzellikler bir yerden yansıyor elbet. Çığlık çığlığa bir davet aslında meselâ bahar çiçekdanlığı cennete. Burada solan çiçekler var; orada her an olan. Deminki duaya sonsuz âmin…

Daha Yok mu?

“Allah’ım ilmimizi, imanımızı, yakînimizi, tevekkülümüzü, teslimiyetimizi, tefvizimizi, marifetimizi, muhabbetimizi, şevkimizi ve Sana iştiyakımızı artır; bizi iffet, ismet, fetânet, hikmet, sadâkat, ihlâs ve vefâ burçlarına ulaştır; öğrenme, akılda tutma ve hatırlama kuvvelerimizi takviye buyur.”

Her gün ihtiyaç duyduğumuz, bir sonraki gün daha çok ihtiyaç duyduğumuzu daha da hissedeceğimiz, okudukça okuyasımız gelecek, hakkımızda kabulü için içtikçe susayanlar gibi susayacağımız bu zarif dua ile ilgili yorumunda M. Fethullah Gülen öylesine şevk verici sözler söylüyor ki:

“...asla kendinize, durduğunuz yere ve ortaya koyduğunuz amellerinize güvenmemelisiniz, akıbetinizden asla emin olmamalısınız. İşte bu sebepledir ki, günde yüz defa “Allah’ım ilmimizi, imanımızı, yakînimizi, tevekkülümüzü, teslimiyetimizi, tefvizimizi, marifetimizi, muhabbetimizi, şevkimizi ve Sana iştiyakımızı artır; bizi iffet, ismet, fetânet, hikmet, sadâkat, ihlâs ve vefâ burçlarına ulaştır; öğrenme, akılda tutma ve hatırlama kuvvelerimizi takviye buyur” diye dua etseniz, ben size “Keşke bunu ikiye katlasanız!” derim. Ertesi gün bu yakarışınızı ikiye katlamış olarak yanıma gelseniz ve arz-ı halde bulunsanız, yine hiç tereddüt etmeden “Keşke, bir kat daha artırsanız!” tavsiyesinde bulunurum. Çünkü Cenâb-ı Allah’a bu istirhamlarla teveccüh etmenin çok önemli olduğuna inanıyorum; dahası bu mevzuda O’na dayanmayanlara hiç kimsenin teminat verebileceğini sanmıyorum. Bu talebi ne kadar çok tekrar ederseniz edin, yine de yakarışınızı az bulmalı ve bu mevzuda ‘Hel min mezid? - Daha yok mu?’ ufkunda dolaşmalısınız...”

Ağır Yük

Eli boş varılmaz varılan yereBoş gelmedim ya Râb, ben suç getirdimDağlar çekemezken o ağır yüküİki kat sırtımda pek güç getirdim

Mesnevî şârihi, şair Tahir-ül Mevlevî'nin mezar taşına yazılmasını vasiyet ettiği sözler... Ömrümü böyle bir mezar taşının altında yatmaya razı olacak mahcubiyetle geçirmeye razı mıyım?

"İğne Duası"

Genç bir dostum (Furkan) takvimden benim doğum günüme denk gelen yaprağı koparıp saklamış. Kâğıtta tam bana göre olabileceğini ima ettiği bir söz yazılıydı. İlmiyle amel etmeyenleri iğneye benzetiyordu sözün sahibi İmam Gazalî: "Herkesi giydirir ama kendisi hep çıplak kalır." Bundan böyle iğne gibi olmamak için de dua etmeliyim ve dahi pek iğne'li bu ince uyarıyı kendime batırmalıyım...

Dondurma Duayı!

"Turfanda meyve yerken edilecek dua..." "Kapıdan çıkarken okunacak dua.." "Yeni bir elbise giyerken okunacak dua..."

Özellikle, Efendimizin (asm) dilinden öğrendiğimiz duaları böylesi ifadelerle takdim etmenin dua hakkında ve duayı dillendiren Efendimizin (asm) yaşayışı hakkında bir anlam kaymasına neden olabileceğini yeni fark ettim. Niye mi? Efendimiz (asm) sabah evinden çıkarken şöyle bir dua etmiştir meselâ: "Allah'ım, beni bugün zulmetmekten ve zulmedilmekten, cahillik etmekten ve cahillik edilmekten, saptırmaktan ve saptırılmaktan koru!" Bu metni alıp deep-freeze'e koyarcasına dondurduktan sonra, "evden çıkarken edilecek dua" diye adeta reçetelendirdiğimizde, mümin olarak yaşamayı "nerede ne yapılacağını, hangi durumda ne söylenileceğini" ezberlediğimiz kuru bir "know-how"lar yönergesine indirgiyoruz. Sanıyor muyuz ki, Efendimiz (asm) böyle bir liste yaptı da; sırası ve yeri geldiğinde şöyle dua etmeliyim diye listeye baktı ya da ezberinden söyleyiverdi? Her an Rabbine muhatap olan, O'nun huzurunda olmanın heyecanını kıpır kıpır yaşayan Efendimiz (asm) o anda, o mekanda yaşadığı akışkan tefekkürüyle diline değdirdi o duaları.

Bizim sonradan kategorize ederek, ezbere döktüğümüz, yönergeler gibi okuduğumuz ama muhtemelen hissetmeden ve yaşamadan, yerine getirilmesi gereken bir formalite kuruluğunda okuduğumuz o dualar o andaki, o mekandaki yaşama heyecanının, kulluk aşkının ateşli kıvılcımları oldu. Eğer bir kardeşimiz elimize yukarıdaki gibi "sabah evden çıkarken okunacak dua" diye bir metin tutuşturmuşsa, o yaşanmışlık an'ına gidelim, o metnin içinde saklı tefekkürü yeniden yaşamaya çalışalım ve diyelim ki: "Demek ki, Efendimiz (asm) her sabah evden çıkarken, o günün içinde yaşanabilecek altı temel sorun görmüş ve bizim de görmemizi istemiş: Zulmedebilirim, zulme uğrayabilirim, cahillik edebilirim, cahillikle karşılaşabilirim, sapabilirim, saptırabilirim. Öyleyse, bugün evimden çıkarken, ilk adımlarımı atarken, zulmetmeme inceliğini, zulme uğrayacak olursam direnme kararlılığını, cahillik etmeme hassasiyetini, bana cahilce muhatap olunursa aynıyla karşılık vermeme olgunluğunu, sapabileceğimi bilerek sözlerimi, gözlerimi ve ellerimi dalaletten uzak tutma ihtiyatını, bilerek ya da bilmeyerek saptırılabileceğimin de farkında olarak doğruda kalma ihtimamını kuşanmalıyım." Eğer bunu başarabilirsek, duayı ezberlemek yerine, içmeye başlarız. Dahası, nebevî tefekkürün nabzını göğsümüzde kıpır kıpır yaşar, Allah'ı görür gibi yaşamanın sıcacık nefesini nefesimize dolarız. Böylece duayı da 'derin dondurucu'dan çıkarırız.

Seccadenin Adresi Olsaydı...

Seccade, içimizde Rabbimizi en çok sevenin en çok sevdiği yerdir. Seccade, içimizde Rabbimizce en çok sevilenin Rabbimizce en çok sevildiği yerdir. Seccade, içimizde bizi en çok seven En Sevgili'nin (asm) bizi görmekle en çok sevindiği yerdir.

O'nun (asm) gibi sevmek için, O'nun (asm) gibi sevilmek için, O'nu (asm) sevindirmek için seve seve seccadeye koşmalı değil miyiz?

İstemezsen Düşersin

Allah'ım, bugün istediğimizi sonra da istemeyi nasip et.

Giderek soğuyan aşklar için, gün geçtikçe kağşayan evlilikler için, eskidikçe sığlaşan dostluklar için, zaman içinde şevki kaybedilen işler için yapılası bir dua. "Şimdi istediğimizi sonra da istemeyi, hem de şimdi

istediğimiz kadar aşkla istemeyi, şimdi istediğimiz gibi istedikçe istemeyi ver bize.”

Ay Dua!

[Ya Rab,] bu çağın karanlığında her ıstıraplı kalbe/Ay’ı bile mahcup eden bir sevda ver.

Doğu’nun lirik şairi, Mevlânâ nefesli Muhammed İkbal, Şems-i Ezelî’nin nurundan mahrum kalan, geceyi gündüz sanan, sabaha dair umudunu kaybeden, dertsizlik derdiyle kavrulan insanlar için böyle dua ediyor. “Ay’ı bile mahcup eden bir sevda” ne kadar aydınlıktır kim bilir... O sevda, ancak ay’ı bile bölen parmakların Sahibinden (asm) gelir bize...

Hıç/kırık

Ne çok sessizdir deniz ve ne çok söz söyler! Derinleştikçe daha çok hayatı heceler ama daha da suskunlaşır. Dibine vardıkça karanlıklar çoğalır göğsünde ama söyleyecekleri artar. İnsan mavi tebessümlerinin ötesinde, parıltılı sözlerinin ardında, deniz gibi dile gelmez, söze dökülmez, itiraf edilemez, istemesi bile bilinmez, ciddiye alınmaz, dinlemeye değmez suskunluklar saklar. Zatını “insanın kalbi ile kendisi arasında” diye tarif eden Rabbimiz ancak bizi anlayabilir. Dualarımızın suskun hıçkırıkları, müphem sızıları ancak O’nun işitmesinin sonsuz yumuşaklığında cevap bulur.

Öbürü - O Biri

Ömürler geçti, sen yoksun, gel ey bir tanecik Ma’bud,Gel ey bir tanecik Gâib, gel ey bir tanecik Mevcûd!Ya sıyrılsın şu vahdetgâhı vahşetzâr eden hicran,Ya bir nefhanla serpilsin bu hâsir kalbe itminan.

Merhum Mehmed Akif’in bu can yakıcı yakarışının hicranın ateşinde piştiği öyle belli ki... Canımızın yanması için yanıp tutuşan bir can taşımamız gerek. Canımız yanarsa, dua eder, yakarır, yöneliriz. Ne zaman bir yoksunlukla canımız yanarsa, bilelim ki sınanıyoruz. Sınav: O’na mı kaçacağız, yoksa O’ndan mı kaçacağız?

:Öbürlerinden vazgeçmedikçe, O birine nasıl varılır ki!

Şiirin Şuuru

Âkif'in yakarışındaki tefekkür damarına dikkat: Abd olunacak Ma'bud "bir tânecik"tir. Kulluğumuzu başkalarının merhametsiz ve muhabbetsiz yüzlerine yönlendirmişsek, "sen yoksun" demelere denk gelen bir "vahşet"e düşeriz. Bulduklarımızdan medet umuyor, gördüklerimizle oyalanıyorsak, bulunmaya değer ve görülmeye lâyık "bir tanecik" Gaib'i aramıyoruz demektir. Vicdanımız, adı üzerinde, [ki vicdan, "bulmak" anlamındaki "vecede" kökünden gelir] bunca hicranın çölünde, bunca yitirilmişlik kuyusunda "bir tanecik" Mevcud'u bulmuyorsa, hasâret içindeyiz demektir. "Bir tanecik" Gaib'in sınırlarında beklettiğimiz vicdanımız "bir tanecik" Mevcûd'u bulmaya yetmemişse, çoklara abd olacak "bir tanecik" Ma'bud'un uzağına düşmüşüz demektir. Her şeyin "bir tanecik"e yöneldiği yer "vahdetgâh"tır; ruhun ve kalbin dinlendiği, özlemlerin ve emellerin doyduğu mekân burasıdır. Yoksa kendimize "vahşetgâh" eyleriz bu âlemi ki, kayıplara uğramış "hasîr bir kalb"in itminansız çırpınışlarıyla göğsümüz daralır da daralır.

Taştan Taşa / n

Özlemekten yorulmuşum kapında durdur beniUcu sana dek ulaşan bir zincire vur beniBeni çöllerden sorma ki, sonra Mecnun yerinirAşksızlıktan taş kesilmiş şehirlere sor beni

Eğer Mustafa İslamoğlu olmasaydı, bu tatlı yakarış, bu haklı isteyiş dudağımıza değmeyecekti. Kalbimizi özlemekten yorulmaya hiç müşteri edemeyecektik. Aşkın zincirine vurmayacaktık dilimizi. Ve şehirlerin bunca taş kesilmişliğinin aşksızlıktan olduğunu fark edemeyecektik. Neyi kaybettiğimizi bilmeyecek denli bir acı kayıp içinde kalacaktık. Allah'ım bizi dilsizlikten koru! Allah'ım bizi ifade edemediklerimizle de kabul eyle!

Kapı / ldığım Dua

Bu dünya bir kuyu havasız çömlek Daralıyorum! Kelime manayı boğan bir gömlek Paralıyorum! ALLAH ismi varken lügat ne demek Karalıyorum! Kapımı, buyursun diye o melek Aralıyorum!

Necip Fazıl öyle geniş bir kapı aralamış ki kalbimize... Şair, susturduğumuz kalplerimizin sözcüsüdür: Manayı boğan gömlekleri

paralamak için. Şair, küllendirdiğimiz aşklara üfleyen ateşbâzdır: Sözün kalıplarında daralan nefesimizi açmak için.

Sancılı İnciler

Sen uzak bir nehirsin denizlere yabancı Ben ruhumun gölüne göklerden su taşırım Senin kalbinde kahra gülümseyen bir sancı Ben kalbimi dağların derdiyle paylaşırım

Nurullah Genç'in şiirde gizli bıraktığı sevgiliyi "dua" diye tarif edesim geliyor: "Ruhumun gölüne göklerden su taşı"yacak / "taşı"racak başka ne var ki? Dua gök kapılarını açıyor olmalı ki, dudağımıza değer değmez kalbimize "yağmur"lar indiriliyor.

Tatlıyı Tadında Tatmak

"Bana benden yakın olan Garîb, beni benden iyi bilen Alîm, beni benim kendimi sevmemden önce seven Vedûd, Senin huzurunda kalışımı hoşlandığım şeylerin yanında olmaktan daha tatlı kıl."

Rabbimin yakınlığında hiç perdesiz durduğum, kutlu nazarına en sevimli halimle göründüğüm namaza, ayağımı sürüyerek girip koşarcasına çıktığımı görünce…

Borcum Kadar Varım

Hamd Allah'a ki, hâcetlerimiz için bizi kendi kerem kapısından başka kapıya göndermedi. O'na hamd edecek mecalimiz de O'ndan iken, O'na hamd etmeye nasıl güç yetirebiliriz? O'na şükreder olmakla şeref ve izzet sahibi olurken, O'na şükrümüzü nasıl tamam eyleyebiliriz? Ne zaman hakkıyla hamd etmiş ve şükretmiş olabiliriz ki?

İmam Zeynel Abidin'in (ra) *Sahife-i Seccadiye*'sinden... Hamd edebilmenin de hamd edilesi bir nimet olduğunu, hamd edebilmenin de hamd edilesi olduğuna da hamd etmek gerektiğini... ne güzel anlatıyor. Hamd ederek, Allah'a minnet borcumuzu ödeyemiyoruz; O'na daha çok borçlanıyoruz. O'na borçlu kalmak ne büyük bir zenginliktir… Ah bir bilebilsek!

Günkara / sı Dünya

Sessiz, kara gecelerde, Allah'ım,Senden nûr isteyen hasta bir âhım!

Şukûfe Nihal, insanı tarif ediyor tek heceyle. Sessizdir dünya. Ebedî tesellinin göğünden --şimdilik- uzağa düşmüş bir “aşağı-yer”dir. “Kara geceler”de geçer ömür. Ezelî nurun benlikle perdelendiği bir “yaban-gün”dür. İnsan ise sadece “ah!”tır; ah ki ah’ı olmayan insana. Gurbeti gurbet bilmeyen sıla’yı arar mı hiç? Zulmeti zulmet görmeyen ışığa koşar mı hiç?

:Kabul et ey fâni ben, kabul et; karanlıksın, karanlıktasın… Işığın geldiği yana dönmekle, gözlerin yanacak belki ilkin. Olsun! Çekirdek terk etti bak çamuru, karanlığı, kabuğunu… Güneşle göz göze şimdi! Çekirdeğin hikâyesini baştan anlatabilirim güneş kaçkınlarına.

Ahlakımız: Hâlık’ımıza Borcumuz

İlâhî! Zatından sıhhat ve afiyet, bir de güzel ahlâk isterim.

Ömer Nasuhi Bilmen, *Yüksek İslam Ahlakı*’nda Efendimizin (asm) bu duasına dikkat çekerken, yine Resul-i Ekrem Efendimizin “Güzel ahlak, Allahü Tealâ’nın en büyük halkıdır (yaratmasıdır)” mealindeki hadisini kaydediyor. “Ahlak” ve “halk” kelimeleri arasındaki yakınlığı hatırlayarak okursak, insanın yaratılışının/halkının ancak ahlakla tamam olduğunu anlarız. Yani ki, güzel ahlak, bizim Halık’ımıza borcumuzdur.

Unutmadan: Sıhhat ve afiyetin ahlakla birlikte istenmesi üzerinde de düşünmeli. Sıhhat ve afiyetin bedenimizin varlığını pürüzsüz eylemesi gibi, güzel ahlak da ruhumuzun ve kalbimizin bu dünya dağdağasından pürüzsüz ve sarsıntısız geçişi demek oluyor gibi...

Tut Orucu / n Elinde / n

Allah’ım, Senden Seni sevmeyi, ve Seni sevenleri sevmeyi,ve Seni sevdirecekleri sevmeyi istiyorum.Seni sevmeyi nefsimden, ailemden, malımdan ve billur gibi soğuk sudan daha sevimli eyle.

Hz. Davud’un (as) bu “sevim”li duasının, hiç olmazsa “billur gibi soğuk su” kısmının orucumuzla kabul edildiğini hissedince öylesine sevindim ki... Oruç tutarken, kimseler görmediği halde, görse de kınamayacağı halde, Allah’ı sevmemiz hatırına, Allah’ı en çok seven Muhammed Mustafa’ya (asm) sevdirilmemiz hatırına billur gibi soğuk suları içmekten vazgeçiyor değil miyiz?

: Tut orucun elinden, bak nereye gidiyor. Ta, imsakta tutmuştun. Tuttu seni, iftar bayramına götürdü; hem de kaç sefer!

:Oruç, midemizi aç ederken; ruhu, gönlü, kalbi; olur olmaz istekleri “tok gözlü” eyliyor. Onun bizi gördüğünü görüyoruz ki kimseler yokken ağzımızı “bıçak” açmıyor. Orucuz oruç. Acizliğin en ucu işte! Ekmeğe, suya uzak. Kime gülümsüyor şu ayna, kime ağlıyor nar? Portakalın kokusunu bilirsin, bilirsin fırınların dayanılmaz cazibesini. Ama bir zırh gibidir oruç ki… Delip de çıkamazsın. Haram zaten haram; helâl de haram oruçken. Karar senin. Bir bardak soğuk suya selsebilleri satacak mısın? Cennet bu kadar ucuz mu?

Dua: “Fıtratın Aşk Çağrısı”

Hıristiyanlara ait diye bildiğim bir duanın tercümesi: *Tanrımız, duamızla parçalanmış dünyanın üstüne çıktık. Burada bütün öz nitelikleriyle ayrışmaz bir bütün oluşturan tek Allah’a, Sana odaklanıyoruz.*

Parçalanmış dünyanın üstüne çıkarıyor mu bizi dualarımız? Yoksa avuçlarımızı da dünya telaşlarında parçalatıp duasız mı kalıyoruz?

Müslüman olmayanların duasını zikretmeyi “Kâfirlerin duaları ancak dalâlet içredir” [Ra’d, 14] mealindeki ayetin hükmünce “dalâlet”e hamleden kardeşlerime acil bir not: Duanın size göre “kâfir” olan birinin ağzından çıkması, o duayı sapık eylemez. Dua hikmetliyse, duada bizim de unuttuğumuz bir hitap seslendiriliyorsa, herkesten çok müslümanın dudağına değmeyi hak ediyor. “Hikmet[li dua] müminin yitiği” değil midir? Hiç olmazsa, senin dudağına değerek “mü’min” olsa ya o dua! Üstelik söz konusu ayet, öyle herkesi kategorize etmeye ayarlı düşünce tembelliğimizi, her kelimeyi ucundan anlamaya alışkın zihin darlığımızı yırtıp atacak çok daha derin mânalar içerir ki ayrı bir bahistir: (...)

Duanın Hepsi: Salâvatın Berisi

Mübarek Elçi, Rabbimize “Gizli halim ve hayalim sana secde etti” diyor. Bundan öte ne söylenebilir. Gizli halimizle ve hayalimizle secde edebilmek…

Sevgili Tarık Tufan’ın notudur bu. O nota bir not da bizden olsun: O “Mübarek Elçi”nin, en azından bu duası üzerinde düşündüğümüzde, unuttuğumuz yanlarımıza, susturduğumuz isyanlarımıza, sağırlaştığımız

sızılarımıza nasıl da ince ince elçilik ettiğini anlıyoruz değil mi? Mübarek Elçi'nin "oradan" baktığımızda ne kadar da gafletteyiz, ne kadar da karanlıktayız, ne kadar da kendimizi kendimize yeter biliyoruz. İyi ki salâvatlar var da, söyleyemediklerimizin hepsini Mübarek Elçi'nin mübarek avuçlarına yığıyoruz: "Salâvattan öte ne söylenebilir" ki... İsteyişlerimiz salâvatla miraca çıkıyor gibi. Daha ötesini, daha yücesini, daha anlamlısını istemeye ne dil yeter ne akıl erer. Ne çoktur secde eksiğimiz…

U / yandığımdır Dua

Duada istediğimiz şey bahanedir. Aslolan istediğimiz şey değil, isteyişimizdir. Eksikliğini çektiğimiz şey, bizi Rabbimize muhatap ediyor ya! Bu bize yeter. Eksiğimiz tamam da olsa, hep eksik de kalsa muhatap olmamız tamam oluyor. Bu gizli müjdeyi halkın sağduyusu çok iyi anlamış ki, ateş yakmayı bile dua vesilesi ediyor. Yenilerde u / yandım. Meğer halk dilinde bir de "ateş yakma duası" varmış:

Yaktım seni Hak içinYan Muhammed aşkınaNârın nûr olsunTütsün âsumâna çıksın.

Yanmamız da u / yanmamıza vesile olur inşaallah.

İmkânın Eşiğinde Dua, İmkânsızın Beşiğinde Dua

Risale-i Nur'da kritik bir soru ve sarsıcı bir cevap:

Eğer desen: Bazen kat'î olacak işler için dua edilir. (...) Hem bazen hiç olmayacak şeyler için dua edilir?

Elcevap: (...) dua bir ibadettir. Abd, kendi aczini ve fakrını dua ile ilân eder. Zâhirî maksatlar ise, o duanın ve o ibadet-i duaiyenin vakitleridir; hakikî faydaları değil. İbadetin faydası âhirete bakar. Dünyevî maksatlar hâsıl olmazsa, "O dua kabul olmadı" denilmez. Belki "Daha duanın vakti bitmedi" denilir.

Demek ki neymiş:

Dua, kesin olacak işler ile hiç olmayacak işler arasına sıkışmış değildir. Kesinlikle olacak olsa dua etmesek de olur. Asla olmayacaksa zaten "olmayacak duaya amin" denilmez. Eğer böyleyse hiç dua vaktimiz olmayacak demektir. Zaten olacak olanın da, asla olmayacak olanın da beklentisi dua için fırsattır. Aslolan "duanın vakti"ni kaçırmamaktır.

Böylece araya gireriz, irademizi dua için kullanmış oluruz. Böylece duanın akımına kapılmış oluruz. Böylece dua devrelerini tamamlamış oluruz. Çünkü dua, zaman-üstüdür, mekan-fazlasıdır, imkân-ötesidir. Gerisini Leylâ İpekçi'nin lâtif üslubuna emanet ediyorum.

Şöyle ki:

"Olacak olan bir'dir elbette, ama önceden duasını etmekle, olacak olanı istemiş oluruz. Bir nevi iradedir bu. Levh-i Mahfuz'da yazılı olanı kendi cüz'i irademizle seçmemizden daha eşsiz bir tevafuk olabilir mi? Kader ile iradenin çakışması sizi de büyülemez mi? Gayretlerimiz de, tedbirlerimiz de İlahi Takdir'e dahildir nihayetinde. Biz istediğimiz için olmuş değildir hiçbir şey. Hak ettiğimize inandığımız her şey bize bir lütuftur zaten… Fakat biz olacak olanı isteyerek hayata kendi irademizi, aklımızı, niyetimizi, kalbimizi katmış oluyoruz. İradî seçimlerimizin ardındaki İlahi İrade'yle bütünleşebilmek için, duası edilen her şeyde O'na muhtaç olduğumuzu görüyoruz yeniden. Ve anlıyoruz ki Allah istemedikçe biz isteyemeyiz…"

Dua Bağlar

Bir de şöyle mi demeli: Kesinlikle olacak olsa da, duan ile acz ve fakrını ortaya koy; çünkü kesin olan da sana bir lütuftur; kesinlik O'nu bağlamaz. Asla olmayacaksa da, aczini ve fakrını bilmişken, duada acze ve fakra düşme; çünkü imkânsızın imkânsızlığı da dua etmen için bir lütuftur: İmkânsızlık seni bağlar; O'nu bağlamaz. O'nu bağlamayan yerlerde senin duaya bağlanman gerek. Dua eşittir bağ. Sebep ile sonucun iki yakasını bir araya getiren bağ. Seni ona bağ / layan bağ.

:Zaten her "an"ımız dua. Her yanımız acz ve fakr kokuyor. Bu kokuyu duymamak veya burun tıkamak bu kokuya… Kârımız ne, Allah aşkına! Annemin koku alma melekesi hassastı. Etrafta ufacık bir yanık kokusu hemen onu bulurdu. Bana derdi ki: "Senin burnun koku almıyor!" Bu sadece yanık kokuları için değil, her tür koku "koku" içindi. Ah, annem! Şimdi bir yanım yangın yeri! Burnum şu acizliğimi, fakirliğimi an be an koklasa / yoklasa… "İmdat!" diye öyle bir çığlık atacağım ki… Her duamız O'nunla bağ kurmak için imdat çığlığı…

Öyle Güzel, Öyle Beyaz, Öyle Taze…

Zordur dağlarda kardelen olmak...

Güzel söz! İnsanın içinin soğuk yamaçlarını, ıssız kuytularını “kardelen hülyası”na benzeyen bin ümitle beziyor. Karların soğuğu olmasa, dağ yamaçlarının ulaşılmazlığı olmasa, ne kadar sıradan olur kardelen, değil mi?

Dünya, kalbimiz üzerine çullanan soğuk karlar gibidir. Gurbetteyiz. Sıladan çok uzakta. Ömrün yamaçlarına ebedî tesellilerin ulaşması hayli zor. Umutlarımızın ayağı kayıyor sebeplerin kaypaklığında. Sevdalarımız vedaların uçurum kenarlarında boy veriyor. Ve dua bir kardelen çiçeği olup öyle güzel, öyle beyaz, öyle taze açılıyor ki…

Ümitlenmekten Kork, Korktuğunla Ümitlen

Bazen taatimiz ve ibadetimiz ümidimizi kesinleştiriyor ki, isyana düştüğümüzde, ayağımız sürçtüğünde hepten ümitsizliğe düşüyoruz, ye’simiz mutlaklaşıyor. Galiba, burada da bir tür “esbabperest” yani “determinist” olma hali söz konusu.

Açayım: İtaatimiz ile sevabımız arasında kesin bir bağlantı yok. Ömrümüz hepten itaat ve ibadetle geçse de, Rabbimizce kabulü konusunda sonsuz bir sessizlik bekliyor bizi. Hesap Günü’ne kadar “kesin”leşen bir şey yok ki... Aynı şekilde, hatalarımız ve günahlarımız yüzünden Rabbimizin bizi “gözden çıkardığı”na dair de bir haber almıyoruz. Günahı nedeniyle Rabbinin rahmetinden ümit kesen, sevabı nedeniyle Rabbinden Cennet alacağı olduğunu sanan kadar aldanış içinde olmalı. Öyleyse, bırakalım da, ümit ve korku arasındaki o tatlı boşlukta kalbimiz salınsın da salınsın. Böylesi dudağımızı duaya daha yakın eder. Çünkü “titreme” vardır bu halde. Kendini şimdiden kesin cennete koymakla da, kendini kesin cehennemde bilmekle de, o tatlı titreyişi donduruyoruz.

“Ya Rabbi, sana hakkıyla kulluk edemedik!” diye yakaran en güzel kul, en çok hamd edenimiz o ibadet ve makbuliyet arasındaki sonsuz mesafeye dikkat çekiyor. Sebep ve sonuç arasındaki mesafe de sonsuz değil midir? (Biz uzaktan baktığımızda dağlar ve ufkun yapışık gözükmesi gibi, itaat ve makbuliyet de birbirine bitişik görünüyor. Oysa kulluk dağının zirvesindeki Efendimizin [asm] gördüğünü görebilseydik, ufkun dağ zirvesine ne kadar da uzak olduğunu anlayabilecektik!)

Kabul Boşluğu / Kabul Hoşluğu

Bediüzzaman'ın "vesvese"yi konuştuğu *Yirmibirinci Söz*'de şu cümle aklımda hep yazılı durur gibidir, kendini sürekli okutur: "....işlediğin ameline "Acaba sahih olmuş mu?" deyip vesvese etme. Fakat "Kabul olmuş mu?" de; gururlanma, ucbe girme."

Bir amelin, meselâ abdestin ya da namazın sahihliğine biz karar veriyoruz. "Kuru yer kaldı mı acaba?" "Dört değil üç rekat mı kıldım yoksa?" Bu gibi soruları kendi kendimize sorarız. Cevabı "evet" oluncaya kadar da gayret ederiz, gayret etsek de cevabın "evet" olduğundan emin olamayız. Sonra gelsin, abdesti tekrarlamalar, kıldığımız namazdan dolayı huzursuz olmalar vs. Bizim "evet" cevabımız, Rabbimizin "evet" cevabı için değil midir? İşte, kendi kendimize sorduğumuz "sahihlik soruları"nı, bir kenara bırakıp O'na muhatap olduğumuz "makbuliyet soruları"na dönüştürmemizi istiyor Bediüzzaman. İşte o zaman, ibadetin O'nun için olduğunu hatırlarız. Biz "evet" desek de O'nun "evet" demeyebileceğini, biz bilmeden "evet" desek de O'nun affıyla, rahmetiyle, gufranıyla "evet" diyebileceğini biliriz. Kendi kendimizle cedelleşmek yerine, huzur-u kalp ile O'nun kabulüne emanet ederiz ibadetimizi.

Bir de şöyle açıklamalı: "Sahih olmuş mu?" sorusu yatay düzlemdedir; fıkıh kitaplarında yazılı teknik detayları birebir yerine getirip getirmediğimizle ilişkilidir. İçinde gizli bir "Ben amelin en iyisini yaparım" iddiası vardır. "Kabul olmuş mu?" sorusu ise dikey düzlemdedir; yüzümüzü yerden kaldırır, yukarı çevirir. İddiamızı geri çektirir. Bizi eksiğimizle, kusurumuzla kabul eden Rabb-i Rahim'in dergâhına yanaştırır. Sahihlik ölçüleri tam olan bir ibadet de, "Sana hakkıyla ibadet edemedik Ya Rabbî!" nebevî hitabında fısıldanan ve hep var olan, olması gereken, asla tamam olmayacak o eksikliği kapattığımızı sandırabilir bize. Asıl eksiklik de bu değil midir?

Zorla Din Olmaz

"Din kolaylıktır" diyen kim; adeta Rabbimizin merhametli rububiyetini beğenmezcesine dini zorlaştıran lüzumsuz bilgi hamalları, içinden çıkılmaz detaylarla kendilerini ve etrafındakileri boğan müşkül-pesent ve huysuz adamlar kim? Rahmet şebnemi, müjde yağmuru, "ana yürekli" imamımız Peygamber Efendimiz'e (asm) ait bu söz: "Din kolaylıktır." Öyleyse, bize

zor gelen ibadete yeni bir bakışla bakalım mı? Öyleyse, bu yüzümüzün güzelliğini ve sadeliğini bize lûtfeden Rabbimizin, bizden niye sözüm ona "zor" ve "tuhaf" işler istemiş olabileceğini sorgulayalım mı? Yüzümüzden memnun olduğumuz kadar dinimizden de memnun olmalı değil miyiz? Yoksa biz "kolaylık dini"ni kendimize zorlaştırıyor muyuz? Yine Said Nursî'nin eşsiz sadelikteki yorumuna bir bakalım da sevinelim, seve seve kulluk edelim:

"'Dinde harec [zorlama] yoktur.' (...) istiğfara müncer olan derk-i kusur ise, gurura müncer olan hüsn-ü amelin rüyetine müreccahtır. Yani, [insan] amelini güzel görüp gurura düşmektense, amelini kusurlu görse, istiğfar etse, daha evlâdır.

Sen vesveseyi at. Şeytana de ki: Şu hal yani, bize amelin ruhunu unutturup sayısız detaylarda oyalayan anlayışımız bir harecdir [zorlamadır]. Hakikat-i hale muttali olmak güçtür, dindeki yüsre münafidir. "Din kolaylıktır" esasına muhaliftir. Elbette böyle amelim bir mezheb-i hakka muvafık gelir. O bana kâfidir. Hem laakal ben aczimi itiraf ederek, ibadeti layıkı veçhile eda edemediğimden istiğfar ve tazarru ile merhamet-i İlâhiyeye dehâlet edip, kusurum affolunmak, kusurlu amelim kabul olunmak için mütezellilâne bir niyaza vesiledir."

Yani:

Sahihlik düzleminde kalıp "Ben ibadetimi eksiksiz yaptım" demek de, "benim ibadetim hepten eksik" demek de insanı niyazdan ediyor, dua vesilesini elinden alıyor. "Makbuliyet" talebi ise, dua çiçeğini her daim canlı tutuyor. Bizi duadan eden hal ise, bizi önemsiz kılıyor. "Duanız olmasa ne öneminiz var?" kutsi sorusuna acı bir cevap oluyoruz. Allah korusun!

Şeffaf Dua

Bir şeffaflık duam olmalıydı ve kendime şöyle demeliydim:

"Tek bir zorunluluğun vardır: O da şeffaf olmak. Dışın içine perde olmasın. İçin dışından görünür olsun. Göründüğün hal, olduğun hale kabuk olmasın. Hatırla ki, sen görünmezken Rabbin seni var edip görünür kıldı, Rabliğini sende gizledi. Şimdi sen de öyle şeffaf ol ki, kendini görünmez kıl, gizle; kendinden Rabbini görünür eyle."

Bana bakan O’nu hatırlıyor mu? Beni dinleyen kulağını O’nun sözlerine yaklaştırıyor mu? Perdenin en talihsizi ve en insafsızı açılabilir bir perde olduğunu unutturan, ardında bir pencere sakladığını inkâr eden perde değil midir?

Belki Helvasın ve Aşçından Tuz İstiyorsun…

Anlatıldığına göre, Bostan ve Gülistan’ın yazarı Sadi Şirazi, eserini Hazreti Mevlana’ya okutmak üzere, Konya’ya gelir. Sadi’nin eserini okuyup bitirince, Mevlana, üzgün bir yüzle “Hiç tuzsuz bu...” der. Eserinin beğenilmediğini düşünen Sâdi, adeta yıkılır. Ancak, çok geçmeden, Mevlana, tatlı bir tebessümle cümlesini tamamlar; “...Helva!” Mevlana, helvanın öncelikli özelliği olan tuzsuzluğu önce vurgulayıp, Sâdi’ye tatlı ve kıvrak bir latife yapar: “Hiç tuzsuz bu helva!”

Doğru ya; yaptığımız helva ise hiç tuzsuz olmalı... Diyeceğim o ki, bazen hayatımızda bize rağmen eksikler olur, çok gayret ettiğimiz halde, bu eksiği gideremeyiz. Hayatımızı “helva” tadında takdir eden Rabbimiz tuzunu eksik bırakır takdiriyle. Niye? Helva ancak tuzsuz olduğunda tatlı olduğu için... Ne tatlıdır eksiğini, kusurunu bilip sadece O’nun affını uman, sadece O’nun bağışlamasıyla aklanabileceğini bilen, boynu bükük, gözü yaşlı, mahcup ve utanmış “tuzu eksik bir helva” olmak…

Günahkârın Kârı…

Mektuplarında kendini çok günahkâr görüp, artık varlığından utandığını, Rabbinin karşısına çıkmayı da iki yüzlülük olarak gördüğünü söyleyen kardeşlerim var. Böylesi bir mektubu bir büyüğüme yazmaya en az onlar kadar ben de muhtacım ve teselli arıyorum. Bu kardeşlerimi (ve de kendimi) elimden geldiğince ümide davet ediyorum. Allah’ın rahmetinden ümit kesmemeleri gerektiğini hatırlatıyorum. Unutmayalım ki, bu konuda kimse kimseden daha aşağıda ya da yukarıda değildir. Defterlerimiz açılmadan “iyi” ya da “kötü” olduğumuza karar veremeyiz. Çünkü kimse kimsenin gerçekte işlediği günahı bilmiyor; herkes kendi kendisine sırdaştır. Öyleyse, gelin kendimizi çok günahkâr bilme halini, umutsuzluk sebebi değil, Rabb-i Rahim’in af dergâhına daha içten, daha iştahlıca bir yakınlık vesilesi bilelim: “Senden başka kime gideyim ki..” çaresizliğini, çarenin yalnız O’nda olduğunu içten içe bilme halini, samimi tazarrularımız için,

gözü yaşlı yakarışlarımız için başlangıç eyleyelim. Böylesi günahların ağırlığının bizi O'nun dergahına götürmesi, hiç günahsızlık sandığımız şımarıklık hallerinden daha hayırlı olmalı.

Dua Yusuf'u…

"Duanın görünmez yolculukları"na eşlik eden titrek bir kalp, ne de ince şeyler fısıldıyor. Bizi sıcacık bir kalbin kıpır kıpır odacıklarına taze bir kan gibi akıtıyor.

Leyla İpeksi ('İpekçi'yi aceleyle 'İpeksi' diye yazdım, düzeltmek için geri döndüğümde ise bu "yanlış"ın doğru olduğunu fark ettim, düzeltmeye kalkmadım.) suskunluğun kuyularına ittiğimiz, laf kalabalığının pazarında ucuza sattığımız "dua Yusuf'ları"nın elinden nasıl da yumuşacık tutuyor:

"Bu dünyanın titreşimlerini en çok birbiri için dua edenler duyuyor olmalı… Duası edilen bütün şeylerin, dudaklardan çıkan her fısıltının harf harf muhafaza edildiği bir ara katmanı hayal ediyorum. Harfsiz yakarışlar da olmalı orada. Orada dudaklar artık kıpırdamazken bile kalp kesintisiz bir dua olarak atmayı sürdürecektir. Bu sükût anında sesimizin Yaratan'a ulaşması büyülüyor beni. Suskunluğumuzda bile yalnız O'nun dili değil midir konuşan?"

"Acil Yardım" Çağrısı

İşarât'ül İ'caz'da Fatiha'nın "İyyâke na'büdü ve iyyake nestâin" (Sana, yalnız Sana, kulluk ederiz ve Senden, yalnız Senden yardım dileriz) ayetine dair şaşırtıcı bir yorum:

"Sana, yalnız Sana kulluk edebilelim diye Senden yalnız Senden yardım isteriz." Çünkü, yalnız Allah'a kul olmak da yalnız Allah'ın yardımıyladır. "Yalnız Sana kulluk ediyoruz" diyebilene kadar, Rabbimiz bize sayısız kutlu elçinin müşfik sözleriyle, başta Kur'ân olmak üzere katından indirdiği kitaplarıyla, âlemde her an seyredebildiğimiz karşılıksız nimetleriyle yardımda bulunmuş ve hâlen de yardımı devam etmektedir. O'nun yardımı olmasaydı yalnız O'na kulluk ettiğimiz tevhidi idrak edebilir miydik?

"Ana Kucağı"

Duada istediğim mi önemlidir, isteyişim mi? İstediğim şey verilebilir de verilmeyebilir de. İstediğim önemliyse, olup-olmama arasında bir yere

sıkışır duam. İstediğim zaten olacak olan olabilir. İstediğim asla olmayacak olan da olabilir. Önemli olan istediğim şey ise zaten olacak olan için dua etmem gerekmiyor. Önemli olan istediğim şey ise asla olmayacak olan için de dua etmemem gerekiyor. Şu halde, dua etmem gerekmeyen kesinlikleri ve dua etmemem gereken imkânsızlıkları hayatımdan çıkardığımda, geriye dua etmem için bir alan kalmıyor. Oysa duanın isteyiş olduğunu bildiğimde, isteyişin kendisinin, yani kesin olacak diye bildiğimi benim için kesinleştiren, imkânsızı bana mümkün kılacak kudret ve rahmet Sahibi'ne muhatap olmanın lezzetini fark ettiğimde, "ana kucağı"nda buluyorum kendimi.

"Açık"ça Dua

Hani Hızır (as) gemiyi delmişti ya: Ama öyle bir delik ki batmayacak kadar küçük, kusurlu görünecek kadar büyüktü. Batmamalıydı, yoksa kendilerine iyilik eden gemiciye haksızlık etmiş olurdu. Deliksiz de olmamalıydı yoksa gemi korsanlara yem olurdu. Aczimiz ve fakrımız da varlık gemimizin delikleri gibi. Çaresizliğimiz güven güvertemizde kocaman bir çatlak. Yalnızlığımız dalgaların hışmına direnmeye çalışan kapanmaz bir yara. İşte dua o çatlaklardan sızan, o açıkları dolduran bir tatlı tesellidir. Musa (as) gibi hemen kavrayamadığımız ve belki itiraz ettiğimiz ama ancak Hızır'a bahşedilen hikmete aşina olan bir sır bu: İmkânsızın önünde duasız kalırsak, açığımız büyür, batırırız ümidimizi. Kesin olanın yanında duayı lüzumsuz görürsek, açığımızı kapatır, kibrin korsanına kaptırırız ümidimizi. Olanın da, olmayacak olanın da, olabilenin de O'nun "Ol!"uruna bağlı olduğunu bildiğimiz o titrek açıklıkta duaya devam...

: Çatlaklarımız dua ile (ve itinayla) yamanır!

Her Dem Dua

Hep zor zamanlarda elimizi açacağımızı sanarak büyüdük. Ama öğrendik ki öyle değilmiş bu. Kuşlar zorda kaldıkları için dua ediyor değil. Çiçekler her an duada. Bir tebessümdür papatya ve bir çocuk gibi hep zikirli, şükürlüdür: "Bu güzellik senden ey sonsuz süsleyici!" der. Dilimiz unutsa da duayı, yanaşmasak da acizliğimizi görmeye, biz duadayızdır yine. Elimiz suya uzanırken, dudağımız suyla öpüşürken bizdeki o memnuniyet bir dua, bir teşekkürdür. "İyi ki bu su varmış" der ihtiyaç ateşiyle yanan

hücrelerimiz. Dua bir tebessümdür bu yüzden. Şöyle derin bir nefes alırken / verirken gözlerimizin içi güler. Güler ve gökyüzünü dolduran bir tefekkürü iletiriz o adrese.

Ali Hakkoymaz

Bir Göz Kırpma Boşluğu

“Açtım ağzımı yumdum gözümü...” deyip de sözün en ağırını ettiğimiz anlarda, “Bir an, gözüm hiçbir şeyi görmez oldu...” diye itiraf ederken, geri dönülmez, onarılmaz hataların ağır pişmanlığını göğsümüzde buz gibi hissettiğimiz anlarda; “Ya Rab, beni göz açıp kapayıncaya kadar nefsimin elinde bırakma!” diye yakaran İncelikler Peygamberini (asm) bir kez daha, bin kez daha düşünmeliyiz.

Dostları yıllar boyu ayıracak küskünlüklerin, sımsıcak bir yuvayı buz kesecek soğuklukların, sevenlerin kimini mezara kimini cezaevine gönderen cinnetler üreten kanlı yıkımların ve yakıcı pişmanlıkların hepsi o “göz açıp kapayıncaya kadar”ki insafsız, izansız, kalpsiz, akılsız, hesapsız boşlukta pusu kurmuş bekliyor.

“Şeytanın Avukatı”!

Keanu Reeves ve Al Pacino’nun oynadığı Şeytanın Avukatı (1997) filmi de, “...beni göz açıp kapayıncaya kadar nefsimin eline bırakma!” duasından ilham alınarak yapılmış gibi. Seyredip hatırlıyorsanız ya da ben anlayacağınız şekilde anlatırsam hak vereceksiniz: Küçük bir kasabada idealist bir avukat, savunduğu adamın suçlu olduğunu son anda fark edince kararsız kalır. Vicdanı ile mesleğinin gerekleri arasında sıkışır. İşte filmin en başında bu avukatı aynaya bakıp gözünü bir an kırptıktan sonra verdiği kararla seyrediyoruz. “Ben avukatım!” der ve mahkemeyi kazanır. Suçlu müvekkilini beraat ettirir. Ondan sonra hayatı hızla değişir; daha büyük davalar alır, daha çok paralar kazanır. Lüks evler, pahalı arabalar girer hayatına. Tüm bunlar olurken sevdikleri ile arasına meşguliyetleri girer. Dostlarından kopar. Ara sıra beraat ettirdiği adamın yeni suçlarını duydukça vicdan azabıyla sarsılsa da, patronu “şeytan” bir türlü bırakmaz yakasını. Vicdanıyla sıcak teması engeller. Daha iyi işler sürer önüne. Daha büyük fırsatlar getirir ayağına. Bir şeyler hep yanlış gitmektedir. Parası vardır ama mutlu değildir. Evi vardır ama sevdikleriyle değildir. İyi bir yerde

oturmaktadır ama dostlarından uzaktır. Sevdiği kızın intiharı ile her şey bir anda biter. Filmin bitimine dakikalar kala; genç avukatı tekrar aynanın önünde buluruz. Meğerse o sadece bir göz kırpma anı içinde yaşamıştır bütün bunları. “Ne olursa olsun, ben avukatım, işimi yaparım.” kararının sonuçlarını görmüştür. Mahkemeye girdiğinde, her şeyi eskisi gibi bulur. Henüz kendisini ve sevdiklerini felakete götüren, “Şeytan”ın “Sen büyüksün!” diye pohpohlayarak ittiği o an’ı yaşamamıştır. Hakime mertçe adamın aslında bir suçlu olduğunu söyler. Davayı kaybeder ama kendi gözünde şerefini kurtarır. Artık öyle olmayacak, böyle olacaktır. Ama hayretle görürüz ki filmin sonunda, yine insan kılığındaki “Şeytan” gelir ve avukatı felakete götüren aynı cümleyi gözünün içine bakarak, aynı iştahla yine söyler: “Sen büyüksün!”. Sonra da seyirciye döner Şeytan. Gözlerini kırpıp film boyunca ezberlettiği sloganını söyler: “En sevdiğim günah kibirdir.”

Demek ki her tercihin ardından yeni bir “büyüklenme” tercihi de çıkıyor önümüze.

Demek ki insan “bir göz açıp kapama süresince” kendi felaketini hazırlayabilen bir karara varabiliyor.

: Bir an yutkunup düşünmek… “Nerdeyim?” diyebilmek… Hâl aynasıyla hâllenmek… “An”larımızın her an önümüze serilen renk renk, beste beste sofra olduğunu bilebilsek… Her an karar anı; ya sonsuz karanlığın ya da sonsuz aydınlığın…

Zannımın Yanında…

Ey işiten duaları, / Zannımın yanında ol. / Ey beni kötülükten koruyan, / Yetiş Sen bana / Rızana eriştir beni. / İşlerimin en iyisini seç / Şifa ver bana / Ve affet beni.

İmam Şafî

Rabbimi zannımın yanında bilmek: Yakınlığıma yol

Kendimi kötülükten korumayı da Rabbimden bilmek: Kibrime duvar

İşlerimin en iyisiyle hesaba çekileceğimi bilmek: Ümitsizliğime ilaç

: Düşsem kaldıranımsın, en unutulmuş yerlerden beni aldıranımsın…

Hüznün Kelimesiz Çığlığı

Anne öldü mü çocuk / Bahçenin en yalnız köşesinde / Elinde siyah bir çubuk / Ağzında küçük bir leke / Çocuk öldü mü güneş / Simsiyah görünür gözüne / Elinde bir ip nereye / Bilmez bağlayacağını anne / Kaçar herkesten / Durmaz bir yerde / Anne ölünce çocuk / Çocuk ölünce anne

Üstad Sezai Karakoç'un kelimelerin arasına ustaca sakladığı o yetim suskunluğu, o ana mahzunluğu nasıl da serin dua pınarları akıtıyor katı kalbimden!

Aşka da / yanmalı

"Hamdım; yandım, piştim… Elhamdülillah"

Söz Sultanı Mevlânâ, serüvenimizi "pişme" üzerinden anlattığına göre "ekmek"le benzerliklerimiz olmalı:

Bir: İlk ekmeği Cebrail Aleyhisselam'dan öğrenerek pişiren ilk insan Hz. Adem (as) fırıncıların piri sayılır. *İki:* İsrailoğullarının Firavun'dan kurtuluşu ekmek tadındadır. Çünkü, İsrailoğulları esir oldukları Mısır'dan kaçıp anayurtlarına dönerken, hazırladıkları hamurun mayalanmasına fırsat kalmadı. Kurtuluş yolunda mayasız ekmek (matsa) yediler. *Üç:* İsa Aleyhisselâm'ın Filistin'deki doğum yeri "ekmek evi"dir (beytü'l-lahm). İsa Aleyhisselam'ın sık yaptığı dua sıcacık ekmek kokusu taşır: "Rabbim, bize bugünkü ekmeğimizi ver!" *Dört:* İsa Aleyhisselâm'ın bizzat kendisi de "ekmeğin özü" diye bilinir: "İsa, Bakire Meryem'in rahmine ekilmiş, onun etinde mayalanmış, çektiği eziyetlerle yoğrulmuş"tur. Hıristiyan kaynaklarına göre İsa Aleyhisselâm zaten kendini ekmek üzerinden anlatır: "Ben hayatın ekmeğiyim. Bana gelen hiç açlık çekmeyecek, bana inanan hiç susuzluk duymayacak..." *Beş:* İslâm'da kulluğun birinci ve en önemli şartı şükür de "ekmek" üzerinde gerçekleşir. Ekmek nimettir. Nimeti görünce, nimeti veren Mün'im'i görmek gerekir. Ancak nimeti görmeyen "ekmeğe kör"dür, yani "nankör"dür; nankör olan Mün'im'e kördür, şükürsüzdür.

Mevlânâ, "Gel de çorak yerler yeşersin, mezarlar bahçe olsun, kovuklar üzüm dolsun, ekmeğimiz pişsin" derken, ekmeğin pişmesiyle vuslatı öylesine tatlı ve sıcak tanımlar ki... "Hamurumu Sen yoğurmazsan mayam nasıl tutar?" diye sorarken de, varlığımızın rahmetin sonsuz yumuşaklığında her an yoğruluşunu anar.

Yani: Ekmek gibi, mayamızdan hamurumuza kadar her hâlimiz ateşle imtihanda.

Ham olduğunu bil ki yanmaya razı olasın. Yanmayı göze al ki pişesin...

: Hadi bir aşka da / yan ki… Sonsuzluğa pişirsin seni… Ateş çok sıcak da bize yine de "soğuk" gelir! Neden acep! Yanmaktan hep kaçarız. Ekmeğin bile pişmişini, "aşka da / yanmış"ını ararız. Ne hamurluğa razıyız ne kömür olmaya… Bu tamam da… Ekmekler niye bozuldu böyle? Biz pişmediğimiz için mi! İşi pişkinliğe vuranlardan eyleme bizi ey her şeyi kıvamında pişiren Rabbimiz!

Rüya Güya!

"Bana mülkten bir nasip verdin ve bana hadiselerin tevilinden bir ilim öğrettin. [Ey] semâların ve arzın Fâtırı; dünya ve ahirette benim velîm Sensin. Beni müslîm olarak vefat ettir ve beni salihler arasına ilhak eyle."

Yusuf Aleyhisselâm'ın bu duasında saklı olan sırlar, Yusuf kıssasının iç içe dürülü letafetini yeni bir yaşmağa daha sarar. Hayatının en tatlı yerinde neden ölümü istiyor Yusuf Aleyhisselâm? Onun bir bildiği var, bizim bilmediğimiz var. Onun üzerinden bize bildirilmek istenen var, bizim bilmediğimizi bile bilmediğimiz bir sır var:

Rüyalar en tatlı yerinde derinleşir. Rüya en çok da bu tatlı yerinde rüya olduğunu unutturur görene, kendini gerçek sandırır. Oysa rüya olduğu fark edilmeyen bir rüya yorumlanamaz. Yorumlanamayınca da rüya, rüya diye bilinmez, yeni uyanıklıklara kapı aralamaz.

Bakalım ne demek istiyor Yusuf Aleyhisselâm:

Bana mülkten bir nasip verdin: Dünya hayatının (rüyasının) en tatlı yerine getirdin beni.

Bana olayların tevilinden ilim öğrettin: Bana rüyaları yorumlamayı öğrettin. Dünya hayatı da bir rüya... Rüyanın en tatlı yerine geldim. Rüya tatlandı diye ondan uyanmazlık edemem.

[Ey] semâların ve arzın Fâtırı; dünya ve ahirette benim velîm Sensin: Biliyorum ki gerçek, bu gördüğümden fazlası. Dünyanın ötesi de var. Sen orada da bana kefilsin, beni korursun, bana verirsin.

Beni müslîm olarak vefat ettir: Uyandır beni bu hayat rüyasından.

Beni salihler arasına ilhak eyle: Salih bir kul olarak asıl “uyanıklık” âlemine varayım ki, bu dünya hayatında gördüklerimi / yaşadıklarımı hayra yorayım. Ve nazarında “hayra yorulayım.”

Suya Kanma!

Onlar ancak ağzına gelsin diye suya doğru iki avucunu açana benzer ki, su onlara gelmez. (Ra’d, 11)

Her şey mutlaka bir isteme hali içindedir. İsteyen herkesin bir eksiği vardır. Eksiği olan ise sürekli arayış içindedir; hiç durmadan hareket eder. Her türlü hareket bir isteyiştir. Denizlerin kıpır kıpır dalgalanması, suların dereler boyu akması, atom parçacıklarının hiç durmaksızın dolanması, gezegenlerin koşturması, taşların parçalanıp yuvarlanması, bitkilerin filizlenip büyümesi, hayvanların oradan oraya koşuşturması ve insanların yaşama telaşı isteyiştendir.

Bilseler de bilmeseler de dua içindedirler. O’ndan isterler. En azından yaratılışları gereği, O’nun yasalarına uyarak yaşarlar; varlıklarını O’nun koyduğu fiziksel ilkelere göre sürdürürler. İsteğimizi O’ndan değil de bir başkasından istiyorsak, ayette incelikle ifade edildiği gibi, “ağzına gelsin diye suya doğru iki avucunu açana benzer”iz.

Ağzımıza suyu getiren de, ağzımızı suya getiren de Allah’tır. Ağzımıza suyu getirdiği gibi, ağzımızdan geçirdiği suyu, serinlik, bedenimize şifa ve afiyet eyleyen de Allah’tır. Suyu sudan isteyenin isteği dipsiz bir boşluğa düşer; su ona gelmez; suyun kendisi onun çağrısına cevap vermez. Suyu dudağımıza değdirdiği gibi, dudağımızı da suya değdiren O’dur. Su olsaydı da, dudağımız olmasaydı ne e / derdik?

Suyu sudan istememeli; suya susamış dudakları veren O’ndan istemeli. Ancak o zaman, suyun dudağımıza serinlik vermesi gibi, dua da ruhumuza serinlik verir.

Günahıyla Mahcup Olmak, Sevabıyla Kibirlenmek

Sonunda mahcubiyet ve mahviyet olan bir günah, sonunda kibir ve gurur olan bir sevaptan daha yakın ediyor bizi Rabbimize. Ancak, bunu söyleyen Ataullah İskenderi, günah işleyelim de kibirden ve gururdan kurtulalım anlamında söylemiyor. Başında günah da olsa, bizi mahviyet ve mahcubiyete iten sır, Rabbimizin bizi gördüğünü, her halimizi bildiğini ve

bizi aklayacak olanın yalnız O olduğunu kavramaktır. İşte, günahla da olsa bu sırra vakıf olmak, sevapla da olsa bu sırdan gafil olmaya tercih ediliyor. Bu sırra vakıfsak, ne "sonunda mahcup olalım da Rabbimize yakın olalım bari" deyip günah işleme planı yaparız ne de sevabımızı garanti bilip Rabbimizden cennet alacaklı olduğumuzu iddia ederiz. Mahcubiyet ve mahviyet hep bizimle kalır; günah içinde olsak da, sevap kazandığımızı düşünsek de...

"Vedaya Veda"ya Vefa

özürler dil(l)enir kavruk pişmanlıkların kertesinde / filiz filiz umutlar yeşerir tövbelerin puslu vadisinde / yaralarımızı yar eyler sızılı sesler / avuçlarımızda ezik dualar kelebek kelebek kanatlanır...

-unutuşa elveda...

yorgun akşamların hüznü düşer hecelerimize / dudakların kuytusuna sığınır derin iç çekişler / bıçak olur nefesler, kan olur sesler / avuç avuç kurban olur kestiğimiz ümitler…

-umutsuzluğa veda…

gölgeler yığılır gözlerimiz üstüne / hatıralar uzar, hatırlar azalır, ömür kısalır / vedalar sevdaların böğrüne saplanır / taş olur isimler, lâl olur hüzünler, toprağa uzanır hasretler / başucumda yine alışılmış, yeniden yazılmış, yeni alınmış eski bir haber: Hüve'l bâki.

-vedaya veda…

Bir Mekke akşamında rahmetli Hasan Ali Kâsır'a bir nazire bir de Fatiha göndermek niyetiyle dilime düşenler...

(Bakınız: "Vedaya Veda" şiiri, Hasan Ali Kâsır)

Varlığın Kalp Sesleri

Kalbinde hayat bulunan her insan, âlemin bunca güzelliğine bakıp hayret etmeli, kendisine sunulan lezzetleri ve nimetleri fark edip minnettarlık duygusuyla teşekkür etmeli, her şeyin kemâlini gördükçe hayranlığını gizleyemeyip tekbir etmelidir.

Şu halde, eğer yaşıyorsak, eğer kalbimizi öldürmemişsek, eğer kalbinde hayat olan bir insan olmanın hakkını veriyorsak, hayret ateşimizi "Subhanallah" cümlesinin serinliğinde söndürmeli, minnettarlık duygumuzu "Elhamdülillah" cümlesinin genişliğine emanet etmeli,

aklımızın taşımaktan aciz kaldığı, zihnimizin kavramakta zorlandığı hayranlıklarımızı “Allahuekber” ifadesinin vadisinde dinlendirmeliyiz.

“Sıcacık” Dua

Çocuklara “Hadi dua edelim!” deyince, ezberlerindekilerden birini okuyuveriyorlar. Birlikte “amin!” diyoruz. Ancak bu tatlı telaşın ortasında sanki bir şeyi kaçırıveriyoruz. Çocuklar “dua etme”nin “Allah’tan bir şey istemek” olduğunu fark etmeyebiliyor. Ezberinde çokça dua olan çocuklara, “Hadi, Allah’tan annen için bir şey isteyelim. Ne istersin?” dediğimde şaşırdıklarını, duraksadıklarını gördüm. Diyeceğim o ki, çocuklar Allah’tan istediklerini bilmeden dua ediyorlar. Dahası, Allah’ı kendisinden anneleri için mesela kırmızı çanta isteyebilecekleri, kendileri için oyuncak isteyebilecekleri Bir’i olarak tanımıyorlar. Allah’ı çikolata isteyebilecekleri “yakınlık”ta ve “sıcaklık”ta tanıyamıyorlar. Kızım Zeynep’e (5 yaşında iken) geceleri “Rabbi yessir...” duasından hemen sonra, “Allah’tan annen için ne isteyelim?” diye sorduğumda, içten duasını duyabildim: “Her şeyi; kötülük değil!”

“Nun’un Gemisi”

Sevgili kardeşim, hac yoldaşım Kerim Balcı’nın zarif üslubundan yadigâr kalan bir ifade: “Nun gemisi.” “Nuh’un Gemisi”ne nazire olarak “Nun’un Gemisi” diye tekrarlıyorum bu ifadeyi. “Nun’un Gemisi” öyle çok uzaklarda değil. Dudağımızdan taşan dua denizinde nazlı nazlı yüzüyor. “Biz”i, sevdiklerimizi, sevenlerimizi, sevinçlerimizi yokluk ve hiçlik tufanından kurtarıyor:

Bediüzzaman’ın Fatiha Sûresi Tefsiri içinde ‘na’büdü’deki ‘nûn-u mütekellim-i ma’al gayr’ (Biz zamiri) içine fertten fezaya bütün bir âlemler silsilesini sığdırışı, baş döndürücü bir bütünsellik, ezici bir insan-merkezlilik ve muhasebe ve murakabede muhteşem bir zamanlar-üstülük sağlar kula. Namazla özdeşleşmiş bu sûreyi yine namaz içinde ve namaz kılmakta olan bir Müslüman’ın havsalasında uyaracağı imajlar açısından yorumlayan Bediüzzaman, ‘iyyâke na’büdü’ (Yalnız ve yalnız Sana kulluk ederiz!) ifadesinde namaz kılanın kullandığı ‘biz’ zamirinin içine ferdin hayal gücünün ve havsalasının genişliğinde âlemlerin sığacağını söyler.

“‘Biz’ zamirinin Arapçadaki karşılığı olan bu ‘nûn’ ön ekini, harfin hattının çağrıştırmasıyla koca bir gemiye benzetirim hep. Bu gemiye kimler sığmaz ki! Önce insan, kendi başına bir âlem. Hele de himmeti milleti olmuşsa, tek başına bir millet. Sonra musalliyle birlikte namaza durmuş cemaat, sonra hayalin genişliğince yeryüzü bir mescid olmuş, Kâbe mihrab, onun etrafında halkalanmış bilumum Müslümanlar, sonra hayalin genişliğince lisan-ı haliyle kendince namaza durmuş bütün bir maddeler âlemi, aynı safta ben, sen, insanlar, ağaçlar, denizler, güneşler, galaksiler... Sonra hayalin genişliğince ‘na’büdü, na’büdü’ diyen melekler, cinler, ruhlar ve manalar âlemi... Sonra zaman ve mekanın büküldüğü bir noktada aynı halkada Hz. Adem’den son insana kadar bütün bir insanlık, bütün bir varlık...”

: Hepimiz, hepimiz… Hepi topu aciziz işte! Kabul edelim. Fakiriz. Emellerimiz sonsuz; elimiz kısa. Senin gemin hepimizi, hepimizi götürür. O gemide ayakta kalmak da yok. Yatmaz, batmaz, bitmez bir gemi bu. Biz ve Sen… Sen ve biz… Şüphelerle gemi su alırsa aldıran bizizdir. Ben de bu gemide olmak isterim.

Yunus’la Şimdi, Yunusça Şimdi

Demiştin ki:

“O ‘balık sahibi’ni de hatırla. Hani kavmine öfkelenerek gitmişti de biz kendisini asla sıkıştırmayız sanmıştı. Derken, zulmetler içinde: ‘İlah yok, ancak Sensin [Allah]; Sübhansın Sen; muhakkak ki ben zalimlerden oldum’ diye nida etti. Biz de duasını kabul ettik, kendisini kederden kurtardık. İşte mü’minleri böyle kurtarırız.” (Enbiya, 87)

İşte Rabbimiz, biz de o ‘balık sahibi’ni hatırlıyor ve Sana Yunus’leyin nida ediyoruz. Hâlimizi Yunus’un halinden daha dehşetli biliyoruz. Gafletli bakışımızla kararttığımız, ümit ışıklarına kapattığımız geleceğimiz, onun gecesinden daha karanlık ve dehşetlidir. Her dalgasından binlerce cenaze taşan, her kıpırtısında nice sevdaya veda ettiren bu dünyamız, onun denizinden binlerce kez korkuludur. Ebedî hayatımızı anlık lezzetlere satıveren, sonsuzluğu gündelik öncelikler uğruna mahveden nefsimiz ve hevâmız onu yutan balıktan milyarlarca kez ürkütücüdür.

Öyleyse, ey Rabb-i Rahîmimiz, bize ‘balık sahibi’ne ettiğin gibi mukabele et!

Yunus’a (as) yönelen merhametine biz daha çok açız.

Yunus’a (as) ehadiyetinle verdiğin kurtuluşa biz daha çok muhtacız.

“Heva Boşluğu”

Züleyha, gecesinin güzelliğini sererken Yûsuf’un gözlerinin önüne, Yûsuf da insandı. İstek, insanın zaafıydı. Ama: “Rabbim, bana istememeyi isteyebilmeyi nasib et” dedi Yusuf.

Her şeyin kalpte başlayıp kalpte bittiği mevsimde, her şeyin kalpteki rengine göre isim aldığı yerde Yûsuf bu duasındaydı. Ve Yûsuf biraz da bu dua ile, bu duayı edebilmiş olma yürekliliğiyle peygamberdi: “Rabbim, bana istememeyi isteyebilmeyi nasib et.”

Rabbim, sen bana, kendi isteğimin dışında şu iklimde ve şu odada bulunduğum şu anda, Züleyha’yı istememeyi isteyebilmeyi nasib et. Katından bir esirgeme ver. Değil mi ki isteğe yaklaşınca, istememeyi istemek artık imkânsızlaşır. Bu yüzden değil mi Rabbim, senden gelen yasaklar “yapma!” ile değil “yaklaşma!” emri ile başlar. Öyleyse Rabbim, insan yaratılmışlığımın sorumluluğuyla en fazla baş başa kaldığım şu anda, şu odada, Sen bana istememeyi isteyebilmeyi nasib et. Beni, insan yaratılmışlığımın en doğal akışını kendine ait olmayandan sakındıracak güçle insan et.

Nazan Bekiroğlu, Züleyha ile birlikte Yusuf’un (as) da “isteme”nin (bir peygamberle birlikte anılması saygısızlık olabileceğinden olsa gerek, “şehvet” yerine “istek” kelimesini kullanmış) rüzgârında savruldukları “o an”ı böyle resmediyor. Kur’ân’ın “kadın ona meyletti, o da kadına...” diye tarif ettiği o an, Yusuf’un bile kontrolünü kaybeder gibi olduğu bir “heva boşluğu”dur. Böylesi heva boşluklarında insan ne kadar donanımlı olursa olsun ne edeceğini tahmin edemez. Sonraları aklı başına gelince, yapıp ettiğine şaşırır, üzülür, yakıcı pişmanlıklara düşer. Bu yüzdendir ki Rabbimiz yine sonsuz rahmetiyle, nihayetsiz anlayışıyla, her birimizi, kaybedeceğimiz sınamalara sokmaz, ayağımızın kayacağı tuzaklara uğratmaz. O sınamaları kazanmış değilizdir; o sınamalarla sınanmamışızdır, o kadar!

Huşû: Kalbin Secdesi

“Rabbim, kulağımı, gözümü, iliklerimi ve kemiklerimi Sana huşû ile doldur.”

Bu Nebevî duaya öyle çok ihtiyacım / ız var ki... Kulağın huşûu: O’ndan söz etmeyenleri duymamak ve her duyulanda O’nu duymak. Gözlerin huşûu: O’nu göstermeyenleri görmemek ve her görünende O’nu görmek. İliklerin ve kemiklerin huşûu: Kalıbın kıpırtısızlığını ve kalbin kıpırtısını değiş tokuş etmek. Kalp huzurun heyecanıyla öyle kıpır kıpır ki, kalıp kalbin kıpırtısıyla kıpırtısız…

Beddua / da Dua

Gönül sultanlarından Mâruf-u Kerhî, bir gün öğrencileriyle Dicle nehri kenarında oturmuş, sohbet ediyorlardı. Uzaktan bir sandalın gelmekte olduğunu gördüler. Kadınlı-erkekli bir grup şarkılar söylüyor, taşkınlık yapıyordu. Öğrencilerden birisi dedi ki: “Hocam, şunlara beddua edin de bir daha böyle taşkınlıkta bulunmasınlar”. Mâruf, bu teklif üzerine, ellerini kaldırdı ve şöyle dua etti: “Ya Rabbi; Sen şu kullarını dünyada sevindikleri gibi, ahirette de sevindir.” Şaşkınlık içinde kaldılar. İçlerinden birisi sordu: “Efendim, ettiğiniz beddua değil güzel bir duadır. Bunun hikmeti nedir? Maruf cevap verdi: “Yavrularım, şayet Allah bunları affedip cennetine koyarsa bizim bir zararımız olur mu?”

: Geniş tut ölçüleri. Hemen de çatıp kaşlarını herkese cehennem adresler dağıtma! Baksana bir Nisan pırıltısından âleme meselâ. Rahmetin tebessümüne… Unutuyorsun bazen sevmeyi; ama O seni öylesine seviyor ki…

“Kar Duası”

Niye olmasın?

Yağmur duası olur da kar duası olmaz mı? Kar yağsın. Göklerin beyaz şiiri insin yere. Kar duasına çıkalım. Toprak, ağaç, su, dağ ve şehir görünmeyen dilleriyle dua edip durmaktadır bir yandan. Bu dua hep sürmektedir. İnsanların duası da eklenirse buna, kar yağacaktır, emin olun.

Bir dua alayı kurmalı. Çocuklar en önde olmalı. Beyaz örtülere bürünmeli çocuklar. Dualarla, tekerlemelerle şehri dolaşmalı. *Kar yağdır Allah’ım / Toprağı güldür Allah’ım...*

Kar yağsın. Bembeyaz ayetler insin yere. Dağlar rengini değiştirsin. Şehrin yüzü tazelensin. Sulara coşku, ağaçlara diriliş suyu gelsin. Neşeli çocuklar çığlık çığlığa versin sokakları. Pencere önlerinde ihtiyarların yüreği kamaşsın, gözleri ışıldasın. Beyaz bir tebessüm insin yeryüzüne.

Kar yağsın ince ve sessiz yağsın Allah'ım. Tarifsiz bir beyazlık kaplasın her yanımızı. Şehrin kirlerini alıp götürsün kar suları. Gece mavisine karışarak yağsın kar... Şiir gibi yağsın kar; ince ve sessiz yağsın Allah'ım!

Amin...

Ali Çolak'ın *Mavisini Yitirmiş Yaşamak*'ından "Beyazını Yitirmiş Yaşamak"ların muhtaç olduğu, muhtaç olduğunu da unuttuğu, gizli saklı kalmış bir dua. Ne güzel olurdu sahiden kar duasına çıkmak. Ve çok daha güzel olurdu bir duanın beyaz bembeyaz kabul edilişini alnımızda, elimizde, yanağımızda serince hissetmek.

"İncecik'ten bir kar yağar / tozar Elif Elif diye." Kar; duasında, zikrinde bembeyazlığın o güzelim telaşesindedir. Kar gülüşlü çocukların yüzleri; o nasıl dua öyle! Kardan adamların ölümleri çarçabuk; çocuk heveslerimizin geçiciliğini anlatmaya dair!

Daha Çok İyilik Eden, Daha Çok İyilik Bilen Var mı?

"Eğer kulum aklından bir iyilik yapmayı geçirirse, kulum o iyiliği yapmasa da, hiç kuşkusu olmasın ki, o kulum için onu bir iyilik olarak yazarım. Eğer kulum o iyiliği yaparsa, Ben de onu on kat fazlasıyla sevap olarak yazarım. Buna karşılık, eğer kulum aklından bir kötülük yapmayı geçirirse, fakat o kötülüğü yapmazsa, Ben onu affederim. Eğer o kötülüğü işlerse, o kulum için sadece bir kötülük yazarım."

Hadis-i kudsî'deki ifade ile Rabbimiz bize böyle muamele ediyor:

Yani...

Olmayan bir iyiliği de iyilik yazan Rabbimizin sonsuz anlayışı nerede, yaptığımız iyilikleri bile görmeyen insanların nankörlüğü nerede?

Olan bir iyiliği on iyilik yazan Rabbimizin lütfu nerede, yaptığımız iyilikleri hiç yokmuş gibi görmezden gelen, çabucak unutan insanların insafsızlığı nerede?

Olmak üzere olan bir kötülüğü bile iyilik yazan Rabbimizin cömertliği nerede, niyetlenmediğimiz kötülükleri bile olmuş kötülüklermiş gibi gören

insanların çekemezlikleri nerede?

Olursa da kötülüğü sadece bir kötülük yazan Rabbimizin nihayetsiz şefkati nerede, bir kötülüğümüzü bin kötülükmüş gibi çoğaltan insanların acımasızlığı nerede?

Yüz / de Yüz Dua

Yalnızlık yetersiz bir ruhun meyvesinden başka bir şey değil Tanrım! Ruh bu yurtta oturur yalnız; nesnelerin anlamı olan bir yurtta. Tapınak da taşların anlamı olunca böyledir. Nesnelerle değil, yalnızca içinde okunan ve nesneleri birbirine bağlayan biricik yüzle gönenir. Okumayı öğrenmemi sağla yeter. Yalnızlığım işte o zaman sona erecektir Tanrım!

Saint Exupery'den tefekkür yüklü bir dua ve incelikli bir "okuma" tanımı.

Tapınak dediğin nedir ki? Sadece bir araya getirilmiş soğuk ve katı taşlar. Ama tapınağı tapınak yapan, o "biricik yüz"dür: İnsan yüzü. Varlığı okuyan, eşyayı avuçlarında dua ile kristalleştiren bir yüz. Okumayı bildiğimizde işte böyle olur "âlem" de… Âlem olur, yani ilim sunar bize, hikmet okutur, konuşur, konuşur. Yetersiz ruhlar ise, varlığı karanlığa düşürür, anlamsızlığa yuvarlar, susturur.

Her Sevda Bir Veda

Sefine-i arz sür'atle yürürken, dünyanın gayr-ı meşru lezzetlerine uzatılan ellere zehirli dikenlerin batacağı düşünülsün. Binaenaleyh, o zehirli dünya oklarına bakıp el uzatma. Firâkın elemi, telâki lezzetinden ağırdır.

"Her sevda bir veda" diyen şarkı sözüne denk geliyor hemen anlamakta zorlanacağımız bu *Mesnevî-i Nûriye* cümlesi: "Firâkın elemi, telâki lezzetinden ağırdır". Yani, bir şeye kavuşmanın lezzeti o şeyden ayrılma elemini doğuruyor hemencecik. Üstelik ayrılmanın elemi, kavuşmanın lezzetinden daha büyük. Hızla giden bir arabanın penceresinden elimizi uzatıp yol kenarındaki gülleri koparmaya çalışırsak ne olur? O geçişin hızıyla dikenler güllerden daha çok öne çıkar. Bir güle dokunmanın lezzeti, bin dikenle yırtılan elin kanamasıyla yitip gider. Lezzetten çok elem alırsın. Küçükken aynısı başıma gelmişti. Hâlâ ellerim kanamaya devam ediyor.

Serap… Çöllerde "yok"un vara bürünüyor gibi gözükmesi. "Kız şu Leylâ mı? Şu gelen?.. Gözüme mi gözüküyor yoksa!" gibi şeyler söylerdi annem zannettiği şeyler için. Annem geçip gitti. Gözüme bir "anne" diye

gözüküyormuş meğer… Serap… Dünya… Çöl… Geç buradan geç… Göç, buradan geç ki, göçük altında kalmayasın!

Fırat’tan Dicle’ye

İki ırmak gibi girdiler hayatıma… Dicle sıkça arar, coşkulu “şükür”ler akıtır kulağıma. Fırat’ı ise henüz görmedim. Sustuğunu biliyorum. Konuşmadığını / konuşamadığını duyuyorum. Bir göz kıpırtısı kadar var Fırat. Parmak ucunda hissettiği çimdiğe verdiği tepki kadar “gülümsüyor.” Adını koyamadığımız, niye olduğunu hâlâ bilmediğimiz bir “savaş”ta, ışığın yükselmesini umduğumuz Doğu’da ağır yaralandı Fırat. Felç oldu. Cılız bir nefes olarak akıyor artık aramızda. Fırat’ın o incecik varlığı, o müphem canlılığı bana da ablası Dicle’ye de varlığa ve hayata şaşırmayı, şükretmeyi öğretti. Her küçük kıpırtısını öylesine sevinçle haber veriyor ki Dicle… “Parmağını kıpırdattı, çok şükür…” “Gözlerini açabiliyor, elhamdülillah…” Meğer, ne kadar da hazır biliyormuşuz varlığımızı ve hayatımızı. Bana bunu Fırat ve Dicle öğretti. Daha çok öğretecekler de… En son öyle söyledi Dicle: “Dilimle söylediğimi gönlümle söylemeyi öğretti bana Rabbim! Meğer ne kadar da geç kalmışım…”

Ben de “geç kaldım!” diyorum ama… Gönlümle söyleyebildiğimi sanmıyorum.

Çelişkiler / Çiçekler

O’nu bulmaksızın, O’nu bilmeksizin, O’na konuşmaksızın, varlığımızın nasıl da iptal olduğunu, sevdalarımızın boşa çıktığını anlatan şu satırları, lütfen ama lütfen, kalbinizin bir yerine koyun. Hep ama hep hatırlayın:

“Onun marifeti olmazsa... Beka belâ olur. Kemal hebâ olur. Ömür hevâ olur. Hayat azab olur. Akıl ikab olur. Âmâl, alâma inkılâp eder.”

(*Mesnevî-i Nûriye*’den)

Eğer bize sonsuzluğu vaad eden Mâbud-u Ezelî’yi tanımıyorsak, sevdiği şeyi sonsuzca var olurcasına seven kalbimiz kırılır: *Beka belâ olur*.

Eğer bize tattığımız lezzetleri, hayran olduğumuz güzellikleri yeniden ve ebediyen vereceğine söz veren Cemîl-i Ebedî’yi bilmiyorsak, güzelliklere ve lezzetlere meftun olan ruhumuz hiçbir şeyi beğenmez olur: *Kemal hebâ olur*.

Eğer bize bu tattığımız yaşama coşkusunun, bu bildiğimiz varlık sevincinin devamını müjdeleyen Bâki ile tanışmamışsak, ömrümüz hiçlik sandığımız bir yok oluşun eşiğinde her an biter, zehir olur: *Ömür hevâ olur, hayat azab olur*.

Eğer her an'ın sonrasını bilen, geçmişten gelen hüzünlere açık, gelecekten gelecek korkulara karşı savunmasız olan aklımız "korku ve hüznün olmadığı" bir cennet müjdesinden habersizse, akılla yaşamak azaba döner, her an'ın içine hüzünleri ve korkuları taşıyarak işkence eder bize: *Akıl ikab olur*.

Eğer emellerimizin ölümün duvarına çarpıp kırılacağını, hayallerimizin hiçliğin kuyusuna düşüp yiteceğini sanan gafletimiz "senin için ahiret dünyadan hayırlıdır" haberini de gizlemişse kalbimizden; emellerimiz, hayallerimiz, özlemlerimiz, beklentilerimiz, umutlarımız bir anda bitiverir, bize elemleri kalır, hayal kırıklıkları dokunur sadece: *Âmâl alâma inkılâb eder*.

Onu tanımadıktan sonra kimi, neyi tanırsan tanı… Tanıdık değil hiç kimse, hiçbir şey sana. İstersen dene diyemem; çünkü insan o vahşete dayanamaz.

"Nûn Masalı"

"Sır kâtibi, usluca, dua et padişahım, diye fısıldadı, dua et. Padişah, dua, dedi, içimizdeki serüvenle dışımızdaki serüvenin çatışması değil mi?"

Nazan Bekiroğlu'nun *Nun Masalları*'ndan... İçimizin serüvenini dışımızdaki serüvene eşitlediğimizde, öyle bir yere varıyoruz ki, dua suskunluğa dönüyor, istemenin yerini sükûnetli bir rıza alıyor: "Ben sustum yâ Rab, Sen söyle Sensizliğimi..."

Çiçek ol, çiçek öl; yoksa meyve olamazsın!

Açmadığın Dalda Sözün Geçer mi?

Candan Erçetin'in güzel şarkısının güzel sözlerine ben de kendimi kaptırır, eşlik ederim: "Hesapsız açar baharlar pembeyi / Açmadığın dalda sözün geçer mi?" İnsanın bu dünyadaki çırpınışını öyle çarpıcı ifade ediyor ki... Bir yolunu bilseydim / bulsaydım, bu sözün yazarına ve söyleyenine *Haşir Risalesi*'ni (Bakınız. *Sözler*, Said Nursî) bir şarkı yapıp hediye ederdim. Belki o zaman bize her bahar hesapsız pembeler açtıran,

yüzlerimizde bu hesapsız pembelere karşı hesapsız pembe tebessümler veren Yaradan’ımızın bizi nasıl hiç yoktan var etmişse, ölümden de döndüreceğini anlayabilirdik. O zaman, ebedî dirilişi bize vaad eden Halık’ımızın açmadığımız dallarda sözümüzü geçirdiğini, avuçlarımızdaki toz pembe duaları tohum eyleyip, kalplerimizdeki toz duman sancıları toprak eyleyip ebedî baharlar hazırladığını anlayabilirdik.

Yani:

“Dünyada ölümden başka her şey yalan!” Doğru ama eksik. “Dünyada ölüm[den sonrasını anlamlandırma düşüncesin]den başka her şey yalan!”

Hayret! Ölüm ayna iken dirilişe kimler çekiyor ölümü karanlık bir perde diye önümüze. Hiç de insafları yok hani! Kim o: “Son durak, kara toprak!” diyen. Durakta hep durulmaz ki… Adı üstünde: Durak! Kısa bir “uğrak”. Niye, niye, niye dört mevsimin sadece kışını görüyoruz da haşir haşir, şıkır şıkır bahar na / kışını görmüyoruz! Hı?

“Number One”

Bir reklam filmi vardı. Bir fabrikada bir görevli her işçiye bir zarf verdi. Herkes zarfın içini okur okumaz, zarfı cebine koydu. Ancak bir işçi vardı ki, notu okur okumaz, derin bir suçluluk içinde kıvranmaya başladı. Kimsenin görmediğine emin olmak istiyordu. Yüzü kızardı. Eli ayağı boşaldı adeta! Notta yazılı olanları hayretle okuyorduk daha sonra: “Bu fabrikada işler iyi gitmiyor. Sence sorumlusu kim?” Anlaşılan o ki, başka herkes bir başkasını düşünerek, rahatça zarfı kapatırken, o işçi “benim, ben!” dercesine utanıvermiş, başka kimseyi aklına getirmeden kendi üzerine alınmıştı! Sorumlulukta işçilerin “bir numarası” görüyordu kendini.

Mûsa Aleyhisselâm da, duasında “müminlerin evveliyim ben!” diye tarif ediyor kendini: “Ey Rabbim, göster bana [Kendini] ki Seni göreyim. (…) Subhansın Sen. Pişmanlıkla Sana dönüyorum. Müminlerin evveliyim ben.” (A’râf, 143)

Abdulaziz Bayındır’dan bir Ramazan hediyesi olarak öğrendiğim nükte, “müminlerin evveli” deyimini bu reklamdaki espriyle anlamamı sağladı: “Müminlerin bir numarasıyım ben. Ödülce değil ama sorumlulukça bir numarası. En önce benden sorulur yanlışların hesabı. Başkaları nasılsa yapar diye işleri üzerimden atamam. Bana gelinceye kadar başkaları var

diye kendimi yok sayamam. Ben Rabbimin gözü önündeyim. Başka bir yere sıvışamam. O'nun nazarından kaçamam!"

Sorumlusun. Omuzlarını çekme öyle! Gözlerini yumma, kulaklarını kapama. Körletme kabini. Kapama kapılarını tam da açacakken. O kadar göz önündesin ki… Saklandıkça, saklandıkça, saklandıkça… kendi kendine kendini kendini yakalatıyorsun. O zaten seni hep görüyor. Nereye, ha, nereye?

Gül, Ey Saf Çelişki

"Uyandır bizi Rabbim, göz kapaklarının ardından sıyır bakışımızı. Saf çelişkilerin bıçak sırtında kanat kalplerimizi..."

Çünkü:

"Uyku günümüzün sosyal inkâr mekanizması; biyolojik durumumuz değil. Acılara, savaşlara, açlığa, hastalıklara, yoksulluğa, evsizlere karşı uyuyarak tepkisiz kalıyoruz. Uyandığımızda, sadece uyur-gezeriz: Uyutulmuş, susturulmuş, rahatlamış..."

Colors dergisinde uyku üzerine yazılmış bu notları Oray Eğin köşesine alıntılamış. Niye ki? Bence, ani bir ölüm haberiyle, Batı'nın yanık gönüllü şairi Rainer Maria Rilke'nin her daim dimağımda sivri ucunu hissettiğim şiir-duasında saklı sırrı fark ettiği için:

"Gül, ey saf çelişki, nice gözkapağının altında / Hiç kimsenin uykusu olmamanın sevinci."

Sonsuzluğu isteyen ama sonlu bir dünyada ömür süren her insanın göz kapağının altına sığmayan saf çelişkileri olması gerekiyor. Sonumuzu sonsuzluk bilene kadar / kesin bir emniyetle hissedinceye kadar / ahireti bekleyerek değil "ahiretle yaşama"yı ilke edininceye kadar uyku yok bize. Gecede-dünya gecesinde-ahiret sabahını beklemek değil yaşamak… Ahiretli yaşamak, ahiretle yaşamak!

Gaflet kalınlığı kadar uzağız güneşten, sabahtan, dikkatten, rikkatten… Hakikat(t)en ne kadar uyanığız "uyanıkken"? Uykumuzu da uyanık eyle Rabbim! Geceyi ay uyutmaz, yıldızlar delik deşik eder. Gecemize / gafletimize / uykumuza "dokunsa" ay ışığı, yıldızlar…

"Güneşi Uyandıralım"

Ne güzel olurdu, okuduğum en güzel çocuk yazarı Jose Mauro de Vasconcelos’un kitabına isim olarak seçtiği *“Güneşi Uyandıralım”* sözünü seher vakti sonsuzluğun eşiğindeki secdelerimiz için bir çağrı edinsek!

Güneş uyanmadan uyanır müminin gözleri… “İlk defa doğan” güneşi bekler gibi bekler ufkun “rengâhenk” yırtılışını, dudağında “Subhanallah” ile… Sonsuz hayretlerin eşiğinde bulur gözlerini. Hiç hak etmediği ve hakkını asla veremeyeceği bir iyilik olarak açar taze günün perdesini, kalbinde “Elhamdülillah” ile… Sonu gelmez minnet duygularının telaşına bırakır gönlünü. Bunca sessizlik içinde verilenlerin bunca çokluğuna, bunca kolaylık içinde gönderilenlerin bunca olağanüstülüğüne hayretiyle ve teşekkürüyle yetişememenin ezikliği ile varır secdenin şafağına, alnına yazılı “Allahüekber” ile… Hiç bitmez bir hayranlığın terli avuçlarına yatırır kalbini.

Güneşin zorla uyandırdığı değil de, güneşi aşkla uyandıranlardan olmak duasıyla…

Bir yanım gece işte; bir yanım gündüz. Geceyle gündüz içimde mekân tutmuş. Birisi uyumak öteki uyandırmak ister. Vazgeçmeye görsün birisi; öteki saltanatını ilan eyler. Ama güneşten önce uyanmak, ışığı istikbal eylemek yakışır insana. Güneşten önce uyanalım ki güneş “tebessüm” etsin bize. Hem güneşin uyandığını görmek… Tazeliği koklamak… Sabahın perdelerini sıyırmak… Duaların her yeri serinlettiğini alnımızda hissetmek… İnsanın sabah olası geliyor, sabah sabah!

El Ele, Elden Ele

Portakalı soydu, bana da verdi arkadaşım. Bir elden geldi yardım. Eli gören, teşekkürün kapısında durur. Yaradan’ın eliyle, el geliyor elimize, aşk iniyor kalbimize, nefes değiyor bedenimize. Eli veren eli görmezsen, kendine de elsin.

Hazır; Demek ki Razı…

Ey ciddiye alınmaz sızılarımı da işiten Rabb-i Hakîmim,

Ey dile gelmez sancılarımı da bilen Rabb-i Rahîmim,

Benim Senden istediğim geciktiğinde mahzun olduğum kadar Senin benden istediğini geciktirdiğime mahzun olanlardan eyle beni.

Ataullah İskenderî'nin hikmetli sözüne sarılı bir duayı kelimelere döktüm: "Allah'tan razı olma" makamı bu olsa gerek…

Hazır olmak, her hâle razı olmak diye düşünülemez mi? Hazırım, huzurdayım, huzurluyum; razıyım yani gelene / geleceğe…

Ecelin Eşiğinde Tökezler Emellerimiz

Nisan'ın son günleri… Günlük güneşlik bir İstanbul havasından havalanıp bembeyaz Erzurum'a indirilivermiştik. (Bu arada uçak inişleri için Hz. Nuh Aleyhisselâm'ın tufan sonrası duasını okumaya başladım: "Rabbim, beni mübarek bir menzile indir; [o] menzilde konuklayanların en hayırlısı Sensin" [Mü'minûn, 29] İndiğinde Rahman'ın misafiri olarak ağırlandığını bilmek ne büyük şeref!)

Dönüşte, Alvarlı Efe'nin köyünü ve kabrini ziyaret. Efendimizin (asm) kumlar üstünde yaptığı bir sünneti karlar üstünde yapmalar: Çubukla, kare biçiminde bir şekil önce. Sonra, bunun ortasına bir hat çekme. Onun dışında da yeni bir hat çizme. Sonra bu hattın ortasından itibaren bu ortadaki hattı kesen bir kısım küçük çizgiler atmalar. Nihayet, Resulullah'ın (asm) bu şekli açıklamasını hatırlamalar: "Şu çizgi insandır. Bu çizgiyi saran kare de eceldir. Şu dışarı uzanan çizgi de onun emelidir. (Bu emel çizgisini kesen) şu küçük çizgiler de musibetlerdir. Bu musibet oku yolunu şaşırarak insana değmese bile, diğer biri değer. Bu da değmezse ecel oku değer."

Kar üzerinde, Alvarlı Efe'nin (r.a) mütevazı kabrinin yanı başında hâlâ duruyor mu o çizgiler bilmem. Ama kar üstünden silinse de, kulağımıza ebedî kâr müjdesi olarak duracak o acı-tatlı gerçek: İnsanın eceli emelinden önceye gelir. Emeli eceline yetişmeyen mânen ölüdür, eceli emeline yetişenin maddeten ölüşü gibi. En iyisi o tatlı şarkı sözüyle başbaşa kalmak: "Açmadığın dalda sözün geçer mi?" Açmadığımız dallarda geçen sözümüz duamızdır. Değil mi?

Bu "sünnet çizgisi"ni anlatır anlatmaz, sevgili Mehmet Şamil'e şiir de şöyle iniverdi:

Ecelin eşiğinden başlayan emelimizTökezlediğimiz son nefesin şevkidir.

Emellerim, ah, emellerim ne kadar taze!

Ecel mi bu her köşede seslenen avâze!

Abdülkadir Özsoy'a Teşekkürler

Ben Gidiyorum Ta ki…

Pek tatlı bir nezaket cümlemiz vardır: Birisinin yanında bir başkasını övüyorsanız, "Senden iyi olmasın!" dersiniz! Sadık Şanlı kardeşimin o incelik dolu anlatısını okuduğumdan beri bu iltifata itiraz ediyorum:

"...Kapının zili çaldı. Karşımda uzun zamandır görmediğim bir dostum… Selamlaşıp, kucaklaştık. Çay eşliğinde uzun bir sohbet için salona geçtik. Nasıl geçtiğini anlayamadığımız üç koca saatin ardından misafirim 'Geç oldu, bana müsaade' diyerek noktayı koydu ve kalktı. Ona eşlik ettim. Sokağın başına vardığımızda 'Şimdi ayrılık vakti. Ben gidiyorum, ta ki benden hayırlısı gelsin inşallah' diyerek elini uzattı. Kucaklaşırken, dostumun ettiği duaya alışkanlıkla 'amin' dedim. Eve dönerken, arkadaşımın veda sözleri takıldı aklıma. Düşündüm, düşündükçe ürperdim. Bu bir dua idi. İlk kez duyduğum yaman bir dua. Gayri ihtiyari birkaç kez tekrarladım. Sıcacık duygularla doldum. Bir şey tarafından kuşatılmıştım. Bütün benliğimi dolduran güzel bir şey…

Ertesi gün ilk işim arkadaşımı telefonla aramak oldu. 'Nedir, nereden duydun?' diye sordum. Bu özlü duadan çok etkilendiğimi anlayan dostum, 'Hz. İsa Aleyhisselam'ın, Peygamber Efendimizin (asm) geleceğini müjdelediği sözmüş bu' dedi. Ne güzel dua imiş! 'Tuttum bu duayı' dedim. Güldü ve 'O halde hiç bırakma,' dedi.

Ben gidiyorum, ta ki benden hayırlısı gelsin inşallah."

İsâ'ya (as) ve O'nun müjdelediği En İyi'ye (asm) hürmeten: Kalktığım koltuğa benden iyisi otursun. Sustuğum anda benden iyisi konuşmaya başlasın. Olmadığım odaları benden iyiler doldursun. Yetişemediğim yerlere benden iyiler yetişsin...

Ya benden iyiler olmasa, ne ederim ben bu dünyada? Kim beni şaştığımda uyaracak? Kim beni hüzne düştüğümde teselli edecek ki... Sonra peygamberlerin kavimleriyle yaşadıkları imtihanları hatırlıyorum. O

toplulukta o peygamberden iyisi yoktu! Ama nasıl acılar çekti? Ne dayanılmaz sıkıntılara göğüs gerdi! Benden iyi(ler) olsun elbette. Bende peygamber yalnızlığına sabredecek iyilik yok ki!

Oruç Gözlü "Bismillah"

–Bir Ramazan Hediyesi–

Her istediğimize elimizi uzatabileceğimizden eminken, şeffaf ve yumuşak bir kılıç gibi iner oruç; elimizi eşyadan keser. Eşya ile aramızı açar. Eşya ile aramızda, "danışıklı" bir yabancılık inşa eder. Bu yabancılık, Yaradan'ın eşyayı bize tanıdık ve yakın edişinin hatırlatıcısı olur. Her kavuşmayı çocukça bir heyecanla bekler, her iftarda ter ü taze bir buluşma yaşarız. Denir ki bize: "Hiçbir şey için 'Benimdir' deme. De ki 'Sadece yanımdadır.'" Ve denir ki yine: "Ne su senindir ne de suyu içen dudak... İkisi arasındaki yakınlık, O'nun izniyledir, O'nun hatırınadır, O'nun ismiyledir." Açlığı ve susuzluğu her hissedişte, yeryüzünde müsaadeyle yaşamanın tadı yayılır damağımıza. Mahrumiyetimizi hatırladıkça, dünyada misafir izzetiyle ve izniyle nefes almanın genişliği dolar göğsümüze. Böylece, sürekli devinen ve sözsüz de söylenen bir "Bismillah"a dönüşür oruç.

Sandöviç

Duada "sandöviç yöntemi" diye sık sık anlatırım: "Rabbinizden ne istiyorsanız, isteğinizi iki salâvat arasına sıkıştırın. Ekmek arası köfte gibi salâvat arası duanız olsun!" Bildiğim kadarıyla iki makbul dua arasındaki –ki salâvatın kabul edilmiş bir dua olduğunu Güzeller Güzeli Efendimizin (asm) miracla taçlanan ubudiyetinin göz kamaştırıcı azameti gözler / gönüller önüne seriyor–dua kabul olunurmuş. Şükür ki Hz. Ali Efendimizden (ra) daha müjdeli bir haber geldi. *Nehcü'l Belâğa*'nın Beyan Yayınları'nca yayınlanan yeni baskısının son sayfalarına itina ile derlenmiş sözlerinin 361'incisi: "Allah'tan bir dileğin varsa, Resûlüne salât dileyerek başla, sonra ihtiyacını iste. Allah kendisinden iki dilekte bulunulduğunda, birisini yerine getirip diğerini yerine getirmezlik etmeyecek kadar cömerttir."

Kim İnsaflı?

Devletimiz, bir şeyi hak ettiğimizde önümüze formaliteleri yığıyor, bürokrasiyi kale gibi karşımıza dikiyor. "İyi" bir iş yaptığımızda suskun kalıyor. Ödülü hak ettiğimizde, hakkımızı vermekte gecikiyor, nazlanıyor.

Rabbimiz, iyi bir şey yaptığımızda hemen ama hemen, hiç bekletmeden kendi katında iyiliğimizi yüceltiyor, kayda geçiriyor, onaylıyor, karşılığını kat kat yazıyor. Hatta kötü bir şey yapmak üzereyken vazgeçmemizi bile iyilik sayıyor. Günah yapmaya niyetlenip geri dönmemizi de sevap yazıyor. O kötü işi yapmışsak da, "Sabûr" isminin gereğince "sabrediyor", hatamızı hemen kaydetmiyor, kendi katına çıkarmıyor, aradaki defterlerde bekletiyor, istiğfar edelim, özür dileyelim diye bekliyor. Hakkıyla tövbe ettiğimizde de, o günahtan kat kat daha büyük bir sevap yazıyor. İlle de günah yazılacaksa defterimize, ancak karşılığını yazıyor; sevap yazarken yaptığı gibi kat kat yazmıyor.

Oruçla İçilmiş "Elhamdülillah"

Arzuladıklarımızın her zaman elimizin altında olduğu hissi, onlara dair hayretimizi azaltır, onların varlığı karşısındaki hayranlığımızı küllendirir. Oruç, eşyanın üzerindeki külleri kaldırır, varlığa olan körlüğümüzü açar. Nimetlerin üzerindeki alışkanlık perdesini yırtar. Diğer zamanlarda sebepler üzerinden fiyatlandırdığımız nimetler, yeni bir bedelle, bambaşka bir fiyatla karşımıza çıkar. "Su eşittir para" denkleminin tek yönlü geçerli olduğunu anlarız meselâ. Su para eder ama para su etmez. Parayla su içemeyeceğimizi ilk defa oruçla fark ederiz. Paramız geçersizleşir, suyun gönderilmişliği sahicileşir. Hep yeni, hep yeniden tadarız suyu ve ekmeği. Yeni baştan tadına varırız varlığın... Karşılığını ödemekten aciz olduğumuz iyilikler gördüğümüzü öğreniriz. Hayretimiz artar. Teşekkür iştahımız yerine gelir. Minnettarlık duygumuz çoğalır. Hamdimiz artar. Böylece, sessiz bir "Elhamdülillah"ı içirir bize oruç.

Yemek, içmek açlığımızı susuzluğumuzu bitirmez. Geçici doymuşluğa / kanmışlığa kanarsak… açlığımız, susuzluğumuz yetim kalır. Denizleri içsek susuzluğumuz gitmez halleri var ya… Dünyaları yutsak açlığımız bitmez halleri var ya… O'na doymakmış asıl… O'na kanaat etmekmiş iş… Anladım; varlığın orucunu tutan, "Var Eden"e doyar.

"Sırrı" Satmak…

Şu ünlü *The Secret* kitabı (ve tabii ki benzerleri), yakarışı materyalize ediyor. Duanın ufkunu eşyaya kilitliyor. Kalbin arayışlarını kalıplara çarpıp parçalıyor. "Haşmet Baba"nın duanın sırlarına dair yorumu da *The Secret* vesilesiyle geldi:

Kitabı okuyunca "canım bu kitap babaannemin duaları ve batıl inançları gibi bir şey" diyenler var. İyi niyetlerine rağmen özünde yanılıyorlar. Babaannelerimiz de kırk kere söylenenin gerçek olacağına inanırdı ama ne isterlerse Tanrı'dan isterlerdi. Bilirlerdi ki, sadece kendileri istediği için değil, Tanrı istediği için dilekler kabul olur.

Hem ilgilisine hatırlatmanın tam sırası...

İnsan dua eder, diler, ister ama bütün dinlerde kesin uyarı şudur: Neyin gerçekten hayır neyin şer olduğu bilgisi ne evrene ne de insana aittir. "Olur ki hoşunuza gitmeyen bir şey sizin için hayırlıdır, sevdiğiniz bir şey de şerdir. Allah bilir de, siz bilmezsiniz." (Bakara, 216)

O yüzden dualar takdiri Allah'a bırakır.

O yüzden dua denilen şey *The Secret*'taki gibi önü alınmaz bir tutku ifadesi değil, yakarış ve teslimiyettir.

Haşmet Babaoğlu

Şeker / Şükür

Bu fotoğrafın adını "çayı şükürle şekerlemek" koydum. İtiraz eden olur mu? Şeker kadar hayatımıza karıştırdığımız, eritip de yudumladığımız, çaydaki gibi dudağımızla tattığımız ama görünmez kıldığımız bir güzellik olsaydı şükür, ah!

Gül Diken / Güle Diken

"Ya Berr, beni gül diken eyle, güle diken eyleme..."

Muhterem Zeki Kuşoğlu'nun zarif aforizmalarından ödünç bir dua. O kadar kötümser, kötücül olabiliyoruz ki bazen, gül gibi güzelliklerin

yanında, gül inceliğindeki sözlerin karşısında sivri bir dikene dönüşebiliyor sözümüz, eylemimiz. Oysa gülün eksikliğini, gül gibi sözlerin suskunluğunu, gül gibi yüzlerin yokluğunu bir gül dikme fırsatı bilenler de yaşıyor aramızda. Duanın başında Rabbimize “Berr” ismiyle hitap ettim. Çünkü “iyilik eden, iyiliğimizi iyilik eden, iyiliğimizi iyilik bilenleri ve iyilik bilirliğini var ederek de bize iyilik eden” anlamlarında da okunabilir Berr esmâsı. Hem başkaları için gül dikmiş

-böylece başkaları için dikilmiş bir gül- olarak, iyilik eden Berr’e ayna olabiliriz değil mi?

“Dualarda”

Behçet Necatigil’in Ali Hakkoymaz’dan dinlediğimden beri içimin çekingen çığlıklarını uyandıran *Sevgilerde* şiiri, bir de “Dualarda” diye okunamaz mı? (Hem zaten, sevgileri kalbimizde dilsiz bırakan geniş zamanlar aldanışı ile duaları dilimizden uzak eden geniş zamanlar aldanışı yoldaş değil midir?)

[Duaları] yarınlara bıraktınız / Çekingen, tutuk, saygılı / Bütün yakınlarınız / Sizi yanlış tanıdı. Bitmeyen işler yüzünden / (siz böyle olsun istemezdiniz) / Bir bakış bile yeterken anlatmaya her şeyi / Kalbinizi dolduran duygular / Kalbinizde kaldı.

Siz geniş zamanlar umuyordunuz / Çirkindi dar vakitlerde bir [yakarışı] söylemek / Yılların telaşlarda bu kadar çabuk / Geçeceği aklınıza gelmezdi.

Gizli bahçenizde / Aç[ıl]an [dualar] vardı / Gecelerde ve yalnız / Vermeye az buldunuz / Yahut vakit olmadı.

“Elhamdülillah’ın Üç Hali”

Yirmidokuzuncu Lem’â’nın kısacık ama dipsiz “Elhamdülillah” yorumundan istifadeyle:

Elhamdü*min*allah: *Hamd, Allah’tan gelmektedir.*

Hamd etmeyi öğreten, hamd etmeye değer nimetleri veren, hamd edecek dudakları halk eden Allah’tır. Hamd etmeyi varlığının tâcı, duasının miracı eyleyen Muhammed O’nun kulu ve elçisidir.

Elhamdü*bi*llah: *Hamd, Allah ile mümkündür.*

Hamd edilesi nimetleri tattıran, hamd edilesi lezzetlerin ebedî devamını vaad ederek hamdimizi artıran, hamd ettiğimiz dudaklarımızı her an var

kılan, bize hamd etmeyi isteyen fıtratı veren Allah'tır. Hamd etmeyi nihayetsiz re'fetiyle bize sevdiren, hamd edenleri Allah'a sevdiren, hamdi hayatımızın en tatlı, en sıcak meyvesi eyleyen Muhammed O'nun kulu ve elçisidir.

Elhamdü*ilâ*llah: *Hamd, Allah'a doğrudur.*

Hamdimizi kabul eden, minnettarlıklarımızın en küçüğünü bile sahici eyleyen, teşekkürlerimizi sevap hanemize yazan, şükrümüzle hâlimizi güzelleştiren Allah'tır. Hamdimizi taçlandıran kulluğumuzda örneğimiz, şükürlerimizi miraca kadar taşıran önderimiz Muhammed O'nun kulu ve elçisidir.

Hamd insana yakışır. Nezaket de yakışır. Hamdsizlik kabalıktır. Hamd ile kabalık yan yana durmaz. Teşekkürsüzlük ve insanlık da yan yana kalmaz! Hiç yakışık almaz.

Söz Ola Dua Ola

Ayrılık parça parça eyledi sinemi,

Anlaşılır eyleyeyim diye aşk derdini.

Duygular, insanın göğsünde açılan yaralar gibidir. Tıpkı neyin göğsündeki deliklere benzer duygular. İnsana üflenen ruh da, bu deliklerle ifade eder kendini. Evden uzak kalmanın derdi, Ebedî Sevgili'den ayrı düşmenin sızısı, insanın kalbinden dışa doğru açılan duygularla sese gelir, söze dökülür. Dua diye süzülür, söz olur.

Dua 'Bir Daha' Değil; 'İlk Defa'

Daima yeni olmalı; yeni idrakle, yeni hisle, yeni psikolojiyle yalvararak ve yüksek olmayan sesle ve her defasında yeniden hissederek ve kelam olmanın ötesinde hal üzere, kalbinin üzerinden geçiyorken her şey, sen kalbinin altında kal ve hecele.

Çünkü dua ve aşk "bir daha" değildir. Hep yenidendir yani ilk kez gibi olmalı. İlk kez inanıyor ve ilk kez biliyormuş, yalvarıyormuş gibi.

Nazan Bekiroğlu

İyi ki…

Ey Rabbim, iyi ki kalbimizden geçenleri biliyorsun

Ve iyi ki biz kalbimizden geçenleri bildiğini biliyoruz.

Biz, bizi bildiğini bildiğimiz için her günahın yakıcılığından sonra kendimizi masum bulabiliyoruz.

Fatma K. Barbarosoğlu'nun incelikli metni, kendimizi Rabbimizden sakladığı(mızı sandığı)mız perdeleri usulca kaldırıyor. Kalbimizin tüm kıpırtıları O'nun nihayetsiz rahmetinin kucağına düşüyor. Huzurlu ve sakin...

Çekirdeğin kalbini bilirsin ya Sen… Çekirdeğin özünde çekirdekten fazlası olduğunu bilirsin ya… Beni de "benden öte bir yol"un yolcusu eylersin.

"Dua Kelebektir"

Kendimi tanıtayım hemen. Kanatlarım bir gramın yedide biridir. Okyanusun en hafif rüzgârları benim için tayfundan daha iridir. Bir bahar günü, "Hey dalgalar haydi yarışalım" deyip düştük yola. Bu yolun dönüşü yoktu artık. Ben rüzgârı tanıyordum, gücünü biliyordum havanın. Deniz biz kelebekleri pek hesaba katmamış gibi görünüyordu. Fırtınalar mı? Adamı güldürmeyin! Farkında bile değillerdi bir kilonun yedi binde birinin, yani ellerimin. Haksız da sayılmazlardı hani; kesiti yedi bin bölü yedi bin desimetreydi. Ki, kanatlarım gözyaşından şeffaf, ruhtan inceydi. Tüm bu bilgileri nereden mi aldım? İşin doğrusu kimyager Alfred'in oğlu Jan'ın günlüğünden çaldım.

Babası kelebeklerin uzun, çok uzun süren yolculuklarında tülsü yapılarının nasıl olup da sağanak yağmur ve deli rüzgârla eriyip dağılmadığını merak etmiş ya! Jan da günlüğüne onun bulgularını aktarmış. Benimle uçan kelebek filosu, 4 Nisan sabahı Florida'dan havalanıp 9 Eylül'de Portekiz'e vardı. Demek ki, altı ayda ayak basmışız yeniden karaya. "Hangi güçle?" diye mi soruyorsun? Güç Rabbimizin dostum; O acır fukaraya.

Kelebek kardeşlerim okyanus üzerinde kanat çırpmaya devam ededursunlar. Sen şimdi, duaya açılmış ellerinin seni sarıp sarmalayan şu dünya dağdağalarından kurtulmaya yetmediğini mi düşünüyorsun? Ellerinle birlikte dudağından çıkan incecik fısıltıların ölümün ötesindeki ülkeye mü'min olarak erişmene yetmeyecek mi sanıyorsun? Sen zamanın fırtınalı okyanusunu dua ile aşıp ebediyetin asude sahiline varacağına inanmıyor

musun? Duanın senin için senin kalbinde çırpınıp duran bir kelebek olduğunu görmüyor musun?

Hani ya biz, bizi duymayanların çok olduğu bir dünyada yaşıyoruz ya… Hani ya kaba sabalığın inceliklerimizi törpülediğini görüyoruz ya… Belki-belli ki-böyle “yaşamalar” yüzünden inceliklerin bittiğini sanıyoruz, yanılıyoruz. Konuşsak da, konuşmasak da bizi duyan var. Hem incecik hem sonsuz arzularımızı doyuran… var!

Duaca…

Keyfimce bir lügatim olsaydı, “dua” maddesini İskender Pala’ya yazdırırdım.

O da şunları yazardı herhalde:

Dua: Söze hükümran mecal.

Dua: Dünyanın eşiğinden öteye akış.

Dua: Gaflet perdelerinden arkaya bakış.

Not: Duam kabul oldu. Artık *www.keyfincelugat.com* diye bir sitemiz var.

“Dua Oku”

Savaşmaktan yıldığın nice zalimler vardır / kader öyle bir düşürür ki onları ağına / İslam denince ibadet ve zırhlarla korunmak mümkün olmayan dualar gelir aklıma. / Bil ki zalim kurtulsa da elinden

Dua oku vardır arkasında / Kas Şehri’nin oku gibi keskin / peşinden gelen. / Ki o okun arkasındaki tüyler kirpikleridir uykusuz gözlerin / ve o kirpikler ki gözyaşlarını taşır.

Şükredelim ki, muhterem Ali Ural yıllar önce İmam Şafî’nin şiirlerini çevirmeyi aklına koymuş. Allah’tan, İmam Şafî’yi çevirmeyi dili güzel biri aklına koymuş. Bakınız ve okuyunuz: *İmam Şafî Divanı*, Şule Yayınları.

Bıktığımızda, sanki bir çığlığa döndüğünde bakışlarımız… Sözümüzün, gücümüzün adını ararız. Sözümüz: Dua. Gücümüz: Dua. Yâ Müfettihal Ebvâb, iftah lenâ hayra’l bâb!

Okun duası ne kadar ince ne kadar delici! Ya duanın oku! İyi oku!

Bir Şey İstemek mi, Bir’den İstemek mi?

“Ruhanî tecelli vesilesi olmak haysiyetiyle dua, öyle tabii ve hayatî bir fiildir ki, onunla, şahsiyetimizin küçücük odası daha büyük bir hayat-ı küllî içinde bulunduğunu birden bire keşfeder.”

Muhammed İkbal’in bu uzun cümlesini her hatırlay(amay)ışımda, duanın hatırını istediğimiz şeye feda etme zavallılığımızı hatırlarım. Bir kez daha: Dua bir şey istemekten fazlasıdır, Bir’den isteyiştir. İsteyişin kendisi istediğin şeyden öylesine yüksektir ki, ruhunu kaynağına, kutlu nefese yeniden bitiştirir. Kârın budur! Bundan başka kâr mı aranır? Bu kârı kâr bilmeyip başkaca kârlar peşine düşmek akla ziyandır.

Boşluk

“Çamuru testi yapmak için biçimlendiririz; ancak istediğimiz, çamurun kendisi değil içindeki boşluktur.”

Biz de hayatın meşguliyetlerine öyle bakalım mı? Elimizle, beynimizle, dilimizle, kalemimizle biçimlendirdiğimiz şeylerin kendisini aramıyoruz aslında, kalbimizin susuzluğunu ebediyen giderecek, ruhumuzu sonsuz mutluluklara gönderecek bir “kevser”i doldurup içebileceğimiz boşluğu istiyoruz. Farkında olmadan sürekli o boşluğu inşa ediyoruz. Ama testi yapmaktan boşluğu görmeye vaktimiz olmuyor ve sırf bu yüzden hep çamurla uğraştığımızı düşünüyoruz. Bugün bırakın testi yapmayı, içinde kendinize ve sevdiklerinize ayırdığınız boşluğa bakın. Göreceksiniz ki herkes orada bekliyor sizi. Şu arayıp durduğunuz kendiniz bile! Kızınızın oyuncak bebeği orada, oğlunuzu kucaklayıp koklamakla duyacağınız bitimsiz haz orada, annenizin hiç zorlamadan dudağına yapışan hayırlı evlat duasının fısıltıları orada, kalbinizin damarlarını genişletecek yakarış yakınlığı orada...

Nerede bir kaybolmuşluk varsa, kendine koş!

Şahitlik / Şehitlik

Ey Âlemlerin Yüce Rabbi!
Lütf u kereminle,
Yaşayan şehitlerden eyle bizi
Yaşayan kelimeler sahibi;
Sıyrılarak dünyadan bir kutlu yeminle
Ahiretten yaşayan

Şu terk edilecek dünyayı.

Şair Abdullah Yıldız'ın duası…

Dünyayı "ahiretten yaşamak" nasıl bir şey ki?

Ve şehitlik sadece nasıl öldüğümüzle mi ilgili ki?

"Ahirete şahit" olarak yaşama seçeneğimiz de yok muydu ki?

Ney Sesine Dolanmış Dua Sızısı

Her kim ki, aslından uzak ve ayrı kalırsa,Kavuşma zamanını bekler durur ya.

İnsan, En Sevgili'den uzak olup asıl yurdundan ayrı kaldıkça, kalbi hep bir buluşmanın ardı sıra koşar. Kalbi gurbete razı olmaz, ruhu ayrılığa dayanamaz. Dünyaya razı değildir; sevince ebediyen sevecekmiş gibi sever insan. Sevdiğini, hiç ölmeyecekmiş farz edip öyle sever. Sınırlı bir zamanda sevmek, ölünceye kadar sevmek insan kalbinin işi değildir. Ölümlü dünyada her aşk yarım kalmıştır, belki de hiç başlamamıştır. Bir başka yerde, hiç ayrılmamak üzere kavuşacağı zamanı bekler durur. Çünkü onun yurdu burada değil ötelerdedir.

Aşkın ötesi, ötenin aşkı… Ertelediğin aşklar için üzül / me! Aşk sonsuz; sen burada / n gitti, gidiyorsun. Sana bitmeyen / gitmeyen aşk gerek. Her nefeste ölüyorsun.

Duaya Aç / ık mısın?

Yemekleri tatlı yapan sır açlıkta saklı değil midir? Lezzetleri dayanılmaz yapan iştah değil midir? Hep tok olsaydık, hiç susamasaydık, ne kadar da uzak dururduk ekmekten, tuzdan, sudan. İnsanın acz ve fakr içinde oluşu da dua sofrasına iştahla oturması içindir. Kendini kendine yeter bulduğunda insan ne kadar da sapıtır? Varlığın koynunda el bebek gül bebek ağırlanırken, yanılıp da ihtiyaçsız hissederse kendini, ne kadar uzak durur Kadir-i Rahîm'in dergâhından? Dua ile istediğimiz bize verilmemişse, istediğimiz kadar verilmemişse, istediğimiz zaman verilmemişse, cevapsız kaldığımızı değil, daha çok acıkmamız istendiğini düşünmeliyiz: "Demek ki sofrada daha uzun oturmam isteniyor!" Bir daha hatırlamam gerek: İstediğim şey duanın bahanesidir. Aslolan istemenin kendisidir.

İsteyişimiz güzelleştirir bizi… İnsan, isterken güzeldir. Dünya, bin isteyişin eşiğinde "oruç günleri" olsa gerek.

“Tanrı’nın Yazdığı Şiircesine...”

“Yalnız benim için bak yeşil yeşil...” şarkısının güftesinden enfes bir cümle... Öyle değil midir insan? Bir şiir olarak okunduğumuzun farkında mıyız acep? Şiircesine yazılıp da tebessümden kafiyeler, bakışlardan ahenkler saçtığımız doğru değil mi?

Kafiyesini başkalarından sakınanlara, bakışlarını anlamsızlıklarla dağıtanlara, “şiir” olduklarını hatırlatma borçluyuz.

Göğün Mahremi Eriyor

kar tanesi; göğün eriyen mahremiyseecir defterimizde yer kalmadı bağışlasın esirgeyen, dinsin taun çığlığı!

Şair Yaşar Bedri’nin kalbinde tozaran kar-beyaz dua... İnsanın masumiyeti dünyanın t / uzaklarına kar tanelerince düşer de erir işte böyle. Öyleyse: Üşüyen bir yanı olmalı insanın, dünyadan uzak tuttuğu. Kar tutan bir yamacı olmalı insanın gözlerden uzak tuttuğu; göklü mahremler değince eritmeden tuttuğu. Çığ(lık)lar biriktirmeli insan; incecik sızılarının, dilsiz dertlerinin, sözsüz yakarışlarının alçak(lık)ları ezdiği. Ve bir de... Günahları, hataları, sürçmeleri bir kış bilip, ürpertili özür dilemelerin kuytularında, saf pişmanlıkların tenhalarında kardelen ümitleri büyüttüğü.

Çığırtkan Sağırlık

“Cehlin maskesi, kalabalığın arasına karışıp ezberlenmiş sloganlara sığınmaktır.”

Ekrem Dumanlı’nın “güzel sözler” kitaplarına alınacak buruk serzenişi. Kalbini insafsız kategorilerin dikenlerinde parçalayanlara... İçtenliğini anlayışsız tarafgirliklerin sığlığında boğanlara... Vicdanını uzun menzilli siyasal hesapların ucunda savuranlara. Vicdanını devletleştirenlere. Taraftarlıkların kalkanına sığınıp vicdanın incecik oklarından sıvışanlara. Sesini kaba çığlıklara sarıp kendi sesine sağırlaşanlara. Slogan atıyor göründüğü halde sloganın havaya attığı adamlara… Ötekilere körcesine taş fırlatıyor görünürken, taşların hoyratça sahaya fırlattığı nesneleşmiş “özne”lere… Seslerini klişelerin köşelerine sıkıştırmış zavallılara… Sözlerini şablon düşüncelere göre kestirmiş mahkûmlara…

Bir dua borçluyuz... Bin dua...

“Ya Hakk, kalplerimizi sloganların çığırtkan sağırlıklarında susturma...”

Sen elinde, dilinde, gönlünde pankartla geziyorsun. Sen sığmadığın sloganlara sığınıyorsun. Kendini "ezber"e kurban ediyorsun. Oysa bir nefesin ötekinin aynısı değil; tekrarlanmıyorsun!

Kalbin Yürüyüşü

"Göğsünün içindekini gerçek gönül sanan kimse, Hak yolunda iki üç adım attı da her şey oldu bitti sandı. Aslında tespih, seccade, tövbe, sofuluk, günahtan sakınma bunların hepsi yolun başıdır. Hak yolcusu aldandı da, bunları, varacağı yer sandı..."

Mevlana'nın gördüğü / gösterdiği bu yol, öyle ayakla yürünecek cinsten değil. Ayakları unutup kalbe adımlar attıracak. Sözle anlatılacak gibi de değil. Sözlerin bulantısından sıyrılıp sessizliğin pınarına usulca bırakılacak. Tespihi çekerken içimin kanlı sızıları parmak uçlarıma dokunacak. Seccadeye giderken benliğimin boş iddiaları yere serilecek. Tövbe ederken pişmanlık ateşleri avuçlarımı yakacak. Sofuluk ederken kendimi beğenmişliğin kaleleri yıkılacak. Günahtan sakınırken günahtan sakınmış olmakla da övünerek yeniden günaha girilmeyecek.

Gözyaşı

"Ay vurur gözyaşıma ben gecede kalırım"

Ahmet Kaya'nın türküleştirdiği bir Yusuf Hayaloğlu sözü. İnsanın sonlu dünyadaki sonsuzluk arayışını çok güzel anlatıyor diye düşündüm. Dünya gecesindeki insan sonsuz emellerini gözyaşı etmedikçe, ağlatmadıkça sonsuz sevdalı kalbini, göklü haberlerden yüzüne bir şey vurmaz.

Bugün: Korkudan Öncesi, Hüzünden Sonrası

Ben ki her cemiyetin ağlayanıyım,İyilerin de kötülerin de yârânıyım.

İnsan, dünyada tamamlanmamışlık hissiyle yaşar, her daim eksiği vardır. Eksikliğini çektiği şeyler sayısınca özlemleri vardır. Hep bir yerlere geç kalmıştır. Erişmek istediği ufuklar kadar geniş idealleri vardır. Her daim bir korkunun arefesinde ve bir hüznün ertesindedir. Her nerede olursa olsun ağlar haldedir insan. İyiler de kötüler de aynı hal içredirler ki, hepsine sırdaştır neyin ağlayışı.

Ağlamak, yarım kalışımızın resmi… Ağlamak, yâri arayışımızın ismi… Ağlamak, kârımız…

Dudağıma Borçlu Olduğum Dualar

İki yakamızdan tutulup “Niye şunlar için dua etmedin?” diye hesap sorulacaksa, uzunca bir liste hazırlamalıyız kendimize. Listeyi de “dudağımıza borçlu olduğumuz dualar” diye adlandıralım. Unutulmuşluğun kuyusunda, ilgisizliğin hiç tırmanılmayacak yamaçlarında, anlayışsızlığın körlüğe ittiği karanlıklarda hiçbir dile değmemiş / belki hiç değmeyecek, hiç akla gelmemiş, hiçbir acıyı uyandırmamış nice haller vardır, kim bilir?

İşte liste:

Tekini kaybetmiş çoraplar duayı hak etmez mi meselâ?

Ters döndürülmüş kaplumbağalar için dua ediyor muyuz meselâ?

Gönderileninin gönderildiğinden habersiz kaldığı, hiç okunmamış mektuplara acıyor muyuz meselâ?

Hiç kimsenin görmediği, görse de anlayamadığı çocuk gözyaşları için ağlıyor muyuz meselâ?

“Yılın adamı” ödülünü alırken karısını üzdüğüne, çocuklarını kırdığına sessizce ağlayan, plaketle poz verirken içten içe utanan adam için bir dua yok mudur meselâ?

Kendisi çok iyi bir şiire çok daha iyi gidecekken, yerini haksız yere şöhret olmuş anlamdaşına kaptıran bir kelime için göz yaşımız yok mu meselâ?

Sahiden ağladığı halde “timsah gözyaşları n’olacak?” diye aşağılanan bir timsahın duygularının şablonlarda yitirilişine acıyor muyuz meselâ?

İçtenlikle güldüğü halde “sırtlan sırıtışı” diye karşılık vermediğimiz bir sırtlan tebessümünün önyargılarda eriyişini dert ediyor muyuz meselâ?

Az önce cinnetle kendi elleriyle öldürdüğü sevdiklerinin bedenlerinin başında “ah şu saati bir geri alsam!” diye yalvaran bir katilin ancak silahı kendi şakağında patlatarak susturduğu o kavurucu pişmanlığın alevini dilimize değdirdik mi hiç meselâ?

“Beyaz Dua”

Beria Özkaya’nın “duyabileceğimiz kadar yakın, dokunamayacağımız kadar uzak” duran bir buluşma anının kalp atışlarını seslendirdiği öyküsünün adı: *“Beyaz Dua”* Sessiz çığlıkları, sözsüz hasretleri, utangaç arzuları, dilsiz acıları bir kar tanesinin uçarılığına öyle sessizce ve

yumuşacık emanet ediyor ki yazar, her kar yağışında göğsüme konar gibi olur o kalp atışları:

“Son kelime boşlukta yankılanır gibi çınlar kulaklarınızda. Acının fiziği aşıp metafizik bir dokunuşla ruhunuza değdiği andır. İçiniz, hiçbir zaman gül mevsimi olmamış içiniz, bir çocuk gibi ağlamaya başlar. Oysa gözlerinizde bir damla yaş yoktur. Taksim asırlık yalnızlığını boca ederken üzerinize, siz montunuza daha sıkı sarılırsınız. Güneşin sırrını gizlediği yıldızlar, bir bir gülümserken gökyüzünde, anlarsınız gecenin başlamış olduğunu.

Mevsim kış. Dudaklarınızda beyaz bir dua. Ve yalnızsınız bir gece daha...”

Üşürsünüz / Kış ortası / Baharı arar bakışlar / Olgun meyveler yerine düşer karlar / Hepsi kabul edilmiş dualar / Telaşelerimizin ortasına iner kar, savurur / savrulur rüzgâr / Kış da baharı arar / Yağar yağar kar / Kuşlar da arar / Kanatlarından incecik dualar / Düşürme bizi düşürme diye / Kanatlarını çırpar da çırpar / Kar, kuşlar, bahar / Beyazdan, hürriyetten, dirilişten dualar…

Sevinmediğine Sevindiğin Oldu mu Hiç?

Hızır Yiğit bende saklı fotoğrafında gülümsüyor. Nice sancılardan sonra gelen bir çocuk tebessümünü seyrediyorum o karede. Evinde değil, hastane yatağında gülümsüyor Hızır Yiğit. (Benim oğlum hastanede hiç gülümsemedi; çünkü hastaneye yatmasına gerek kalmadı şimdiye kadar.) Az sonra kan almak için damarına girecek hemşire hanım. Tebessümle tutacak Hızır Yiğit’in kolunu. (Benim oğluma mütebbessim hemşireler uğramayacak gibi; damarına girilmesi gerekmiyor, çünkü az sonra üçüncü kalp ameliyatına girmeyecek!) Hızır Yiğit’in babası ve annesinin mutlulukları gözlerinden okunuyor. Az önce yurtdışında özel olarak hazırlanmış damar greftini sapasağlam cerrahlara teslim ettiler. (Benim oğlum için böyle bir mutluluğum hiç olmadı. Oğluma, adını hekim olduğum halde bile bilmediğim, sığır damarından yapılma o dokuyu hiç sipariş etmem gerekmedi. Çünkü, oğlumun kalp damarlarında doğumsal bir sorun yok!) Hızır Yiğit’in babası Ömer, annesi Yasemin, kardeşlerim greft için gerekli borç parayı denkleştirdiklerinde dünyalar onların oldu! (Ben oğluma adını ezberimde tutmadığım, ne işe yarayacağını bilmediğim, ne

kadar süre etkili olacağını hesap etmek zorunda olmadığın bir greft almak için borçlandığıma hiç sevinemedim. Öyle tuhaf bir şeye hiç ihtiyacım olmadı, borçlanmam da gerekmedi.) Ömer ve Yasemin, son ve dördüncü ameliyattan çıkan, göğüslerindeki dikişlerle inleyen oğullarının yüzüne yeryüzündeki en sahici sevinçle bakıyorlar. Borçlanabildikleri için, oğullarının en hayati kalp damarı sığır damarıyla onarıldığı için… (Benim ne böyle bir sevincim oldu, ne böylesi bir sevinci eşimle dostumla paylaştığım oldu. Olmasın, inşaallah)

Olmasın, olmasın da...

Olmayanlar için şükrettiğim oldu mu hiç?

Oğlum mütebessim hemşiresinin yüzüne tebessümle bakmadığı için,

Oğlum hastane odasında gülücükle uyanmadığı için,

Oğlumun kalbi için greft alacak parayı borçlandığıma sevinmediğim için,

Oğlum üçüncü ameliyatından da sağ salim çıktı diye mutlu olmadığım için...

şükrettim mi hiç?

“Vermek İstemeseydi, İstememizi İstemezdi…”

Kur’ân’da bize öğretilen duaları böyle bir başlıkla sunmak isterdim. Eşim Semine Hanımla hazırladığımız *Dua Ayetleri* kitabının önsözünde Rabbimizin istediklerini istiyor olmanın heyecanını şöylece seslendirmeye çalıştık:

“Dua sözümüzün miracıdır. Dua dudağımızın haccıdır. Dua dilimizin namazıdır. Dua arzularımızın kıblesidir. Dua, içimizdeki incecik fısıltıların, gönlümüzdeki müphem mırıltıların, kalbimizdeki gizli saklı arzuların, doğrudan, aracısız, çekinmesiz ve açıkça Rabbimize seslendirilişidir. Dua, kulun Rabbine arzuhalidir. Dua, sözün göğe ağışıdır. Dua, sözün insan nefesini aşmasıdır. Dua, insan ruhunun dile taşması, avuca taşınmasıdır. Dua, isteyen ile istemeyi verenin buluşmasıdır.

Dua ayetleri, “Vermek istemeseydi, istemek vermezdi” sırrınca, hem istemeyi veren, hem vermek isteyen Rabbimizin bize Kendisinden istememizi istediklerini öğrettiği ayetlerdir. Dua ayetleri, Rabbimizin zaten kabul etmeyi dilediği dualar olmalı ki, onların bizim dudağımızda bir kul edasıyla yansımasını istiyor. Dua ayetleriyle dua etmek, Rabbimizin kutlu

elçileriyle ağız birliği etmişçesine has bir yakarışla istemektir. Dua ayetleri, sözümüzü duanın miracına çıkarıyor, dilimizi “Kab-ı Kavseyn” misali bizim adımıza dua eden Sevgililer Sevgilisi’nin (asm) sesine mühürlüyor, bizim hatırımıza dualara cevap veren Rabbin kelamına bitiştiriyor.”

Allah, senin için (de) var!

Danimarka Hatırası

Muhterem Dursan Ali Taşçı’dan. O da kimden duyduğunu, kimin söylediğini hatırlamıyor ama… Önemli olan şimdi nasıl duyduğumuz, ne kadar duyumsadığımız:

“Allah’ım, Senin benden başka azap edeceğin kulun çok, ama benim Senden başka af dileyeceğim Rabbim yok.”

Kul olarak çaresizliğimizle hissettiğimiz bu derin yalnızlık halinin sonsuz çareye açan nazlı bir niyaz.

“Beyaz Dua Evi Çocukları”

“Beyaz dua evi çocukları, iyi kalpli kediler için şarkılar yazar, kötü kargalar için dua ederlerdi. Evin bir tek sessiz oyunu vardı. Oyun, sessiz ve dualıydı. Pencereden bakma oyunu idi oyunun ismi. Bütün çocuklar sıraya girip on dakika bu pencereden bakar ve ellerindeki kâğıtlara gördükleri şeyleri dua olarak yazarlardı.”

Ekşi Sözlük’ten “astro”nun haklı olarak, “bir yerlerden yanlışlıkla buralara düştüğüne” inandığı, “içsel bir zerafetin fazlaca zeka ile harmanlanıp dışarıya absürd vurumu” olarak yorumladığı bıcır şairimiz Esra Elönü’nün bari *Beyaz Dua Evi Çocukları* (Kipat Yayınları) kitabının arka kapağından biraz okuyayım:

İçinde insanın aklını tuhaf yerinden vuran ne cinlikler var, kelimelere feleğini şaşırtan ne ters-yüz ifadeler var bir bilseniz.

“Mim-Nûn”

İki hattat dostuma sipariş ettim. Fatiha’daki o ses ahengini, eğer bir gün yazılırsa, görsel olarak da fark edeceğiz. En azından beraberce bekleyeceğiz. Fatiha’nın okunuşunda bir “mim” ve “nun” nöbetleşmesi var.

*Bismillahirrahmanirrahi*m
*ElhamdülillahiRabbilâlemî*n*ErrahmaNerRahi*m*Malik-i yevmiddî*n*İyyake*

*na'büdü ve iyyâke ne'sta*în. *İhdinassıratelmüstak*îm. *Sıratellezine en'amte aleyhiM, gayr'ilmağdûbi aleyhim veladdâllî*n -*â*mîn

Bana öyle geliyor ki, Rabb-i Rahîmimiz, Fatiha'da bizden istememizi istediklerini daha isterken kabul ediyor, hatta kabul etmiş ki istetiyor. Çünkü "amin" kelimesinin eti kemiği olan "mim" ve "nûn" harfleri duanın içinde kendiliğinden tekrarlanıyor. Yani "amin"leri kendi içinde bir duadır Fatiha.

"Dudağıma Borçlu Olduğum Dualar"a Ek:

Utanılacak hallerden utanmayı unutmuş birinin ara sıra da olsa yüzünün kızardığı oluyordur değil mi? Utanmayı hatırladığı o çatlaklardan onun kalbine baraj suları gibi hemencecik ve hızla sızacak dualarımız birikiyor ve bekliyor olmasın mı dudağımızda?

İffeti kaldırımlarda paralanan, namusu ucuzcu bezirgânların elinde pazarlanan, kadınlık nezaketi anonim şehvetlerin aç gözlerinde yağmalanan, dişiliğinin tahrik edici detaylarıyla billboardlarda sergilenen, kişiliği kimseye dert olmayan, ısrarla nesneleştirilerek bütün akrabalıklarından koparılan bir kadın da, bir annenin ümidi olarak dünyaya geldi, bir masum bebek çığlığı ile aramıza katılmıştı, saf çocuk hayallerine kıyılamazdı, idealleri bizimkiler kadar temizdi. Bedeninin çekim gücünden gözümüzü alıp gözlerinin içine bir bakabilirseydik, onun da ruhunun gözlerinin ardında biriken çığlıklar gözle görülürdü.

İyice bakınız, güzelce okuyunuz: *Dokuzyüz Katlı İnsan*, Mustafa Merter (Kaknüs Yayınları)

Dua Ede(meden Ede)meyeceğini Bilmemek

Sevgili Ahmet Savaş'ı unuttuğumuz yanlarımızı hatırlayan / hatırlatan, uyuttuğumuz yaraları kanatan serazat bir kalem olarak bilirim. Hele bazı yazılarını okurken kendimi konforlu yazar koltuğunda sıcacık bir keyif içinde bulup utanırım. Ahmet Savaş, sokağın dilini konuşuyor, yalınlığın sesini yükseltiyor, küskünlüğün sancısını göğsüne taşıyor. Dilinde sürekli köz taşıyor. Yanıyor, yakıyor. Rahatlığımız için gözden çıkardığımız, kırpıp bir kenara koyduğumuz yaşam kumaşlarından yamalı bohçalar üretiyor. Öyle olmasaydı aklına gelir miydi bir ateistin de dua ediyor olabileceği? Hadi aklımıza bu kadarı geldi diyelim, bir ateistin de dua ede[meden

edemeye]ceğini fark ettiği anda, haklılığın tadını çıkarmak yerine, kendini kendisiyle perdelemiş o tazecik utancın üzerine basmamaya özen göstererek, “...cevaplarınızdan körleşmiş bir tat alacağımı sanıyorsanız yanılırsınız. Ben, hiç inanmadığınız bir kudrete gizli bir yalnızlık anınızda nasıl insan kokan çaresizlik ile yakardığınızı biliyorum aslında” deme inceliği hangimizin vicdanında yer bulabilirdi?

Apansız bir korku, dehşet, yalnızlık ve çaresizlik anında, varlığına inanmadığınız bir kudrete hangi kelimeler ile yakardığınızı duymak isterdim…

Düne kadar sesini duyduğunuz, tenine dokunduğunuz bir insanı artık sonsuza kadar göremeyeceğinizi bilerek beyaz bir bohça gibi toprağın içine bıraktığınız o an kıpırdayan dudaklarınızın hangi kelimeleri seçtiğini bilmek isterdim…

Bir yol kenarında üzeri renkli gazete kağıtları ile örtülmüş cansız bir bedenin kenardan gözüken kanı çekilmeye başlamış elini gördüğünüzde, elinizden hiç alınmayacakmış gibi yaşadığınız bu hayatın yok oluşunun an meselesi olduğunu dehşet içinde fark ettiğiniz o anda yaşam kelimesinin sizin için ne ifade ettiğini bilmek isterdim...

Annenizin ölümcül hastalığının son evresinde olduğunu alışkın bir tavırla size anlatan bir doktorun bu sözlerinden sonra gizli bir yalnızlık ve çaresizlik anında, insanın yapabileceklerinin bittiği bir zamanda kendi kendinize “her şeye rağmen umut kesilmez” derken, bu son umudu kimden beklediğinizi bilmek isterdim…

Çok kalabalık diye binmediğiniz bir minibüsün yaptığı kaza ile hurdaya döndüğünü, içinden canlı çıkmadığını daha sonra bindiğiniz minibüsün camından seyrederken dudaklarınızdan “aman Allah’ım” veya “Allah beni korudu” ya da “şans benden yana” cümlelerinden hangisinin döküldüğünü duymak isterdim…

Bir gece yarısı kan ter içinde sıçrayarak uyanıp yaşınız kaç olursa olsun “anne” diye haykırdığınız gibi, ruhunuzun derinlerinde yok saymaya çalıştığınız “o” kudreti bir çaresizlik, acizlik ve korku anında hangi ismi ile çağırdığınızı duymak isterdim(...)

Aşk ve Işık

Gözbebeği: İnsanlarda yuvarlak, hayvanların çoğunda ise dikine elips biçiminde olan gözbebeğinin çapı, irise gelen ışığın miktarına göre değişir. Karanlık ve uzaklık büyütür gözbebeğini; aydınlık ve yakınlık küçültür. Yani bu kararsız çember, ışık varsa küçülür, ışık yoksa büyür. Yakına bakarken de küçüldüğüne göre, yakın olan aydınlıktır, aydınlıktadır. Uzağın payına karanlık düşer. Zaten karanlığı kimse yakınında görmek istemez. Âşık olunca da büyür gözbebeği; demek ki âşık olunan hep uzaktadır. Aradaki mesafenin verdiği acıyı azaltmak için, maşuka "gözbebeğim" diye hitap edilir.

Elif Şafak, *Mahrem*'inde saklı bir inciyi delmiş... "Gözbebeğim" için bunlar yazılırsa, "gözümün nuru" için neler yazılmalı? En Sevdiğimiz, En Sevilenimiz, En Sevdirenimiz, En Sevindirenimiz, varlığın övüncü, Habib-i Ekrem, "gözbebeğim" hitabına en çok hak kazanan Efendimiz'in (asm) "gözümün nuru" dediği namazı nasıl anlatmalı? "Gözbebeğimizin gözünün nuru" namaz ne kadar yakınlık, ne kadar ışık vaad ediyor bize?

Ömür: İki Namaz Arası

Muhterem Berat Demirci'nin "Namazı Müteakip" yazısının çağrıştırdığı bir sır:

Namaz kıldığımızda ömrümüzün her anını "bir namazı bitirmiş olarak, bir namazı bekliyor olarak" geçiriyoruz. Çok sonraları fark edecektim ki, bu bize Rabbimizin bir lûtfu, tarif edemeyeceğimiz somutlukta bir ikramı. Böylece vakitlerimiz bir tür "polarizasyon"a uğruyor. Huzurdan az önce çıkmış olmanın itminanı, az sonra huzura alınacak olmanın heyecanı, dağınık ve savruk anlarımızın iki yakasını bir araya getiriyor. Namaz kılan her mümin her an iki namaz arasında yaşar ve şu kesin ki, bir gün iki namaz arasında (belki de bir namazın içinde!) ölür.

Ötelere Ağ(lay)ış

Sırrım ağlayışımdan uzak değil gerçi,Ancak her göz ve kulağa âşinâ değil ki.

Aşk, ötelere aşina olanların kârıdır. Gördüğünü gördüğü kadar gören göz, duyduğunu duyduğu kadar duyan kulak, öteleri görmeye / duymaya hazır değildir. İnsanın ağlayışının sırrını, insanın tamamlanmamışlığının hikmetini, ancak gördüğüne razı olmayan gözler görebilir, duyduğundan

ötesini duymak isteyen kulaklar işitir. Feryat herkesin kulağına erişiyor, ağlamanın gözyaşı herkesin gözüne değiyor ama sır gözün gördüğünden ve kulağın duyduğundan ötededir. Dua ise avuçları göğe yükseltendir. Dua ise dili ‘kutsilerin dili’ne yaklaştırandır.

Denge Duası

Allah’ım, eğer bana para verirsen, mutluluğumu alma ve eğer bana güç verirsen, muhakeme yeteneğimi alma. Eğer başarı verirsen, alçakgönüllülüğü; alçakgönüllülük verirsen, saygınlığımı alma. Görünenin diğer yüzünü tanımama yardım et. Benim düşüncelerime katılmıyorlar diye bana karşı olanları hainlikle suçlayarak, onların karşısında suçlu duruma düşmeme izin verme. Kendimi sever gibi diğerlerini sevmeyi ve diğerlerini yargılıyormuş gibi kendimi yargılamayı öğret bana. Başarısızlığın, başarının öncesindeki bir deneme olduğunu hatırlamamı sağla. Hoşgörünün güçlerin en büyüğü; intikam arzusunun ise zayıflığın ilk görünümü olduğunu öğret bana. Eğer beni paradan yoksun bırakırsan, umudu; başarıdan yoksun bırakırsan, başarısızlığı yenebilmek için irade gücünü ver bana. Eğer beni sağlık bağışından yoksun bırakırsan, inancın lûtfunu bırak. Eğer insanlara zarar verirsem, özür dileme; eğer insanlar bana zarar verirse, affetme ve merhamet gücü ver bana… Eğer seni unutursam, sen beni unutma!

Mahatma Gandhi’nin duası diye internette dolaşıyor. Kocaman bir “âmin”, yumuşacık bir kabulle karşılansa ne iyi olur değil mi?

Sınanmadığın Günahın Masumu Değilsin

Bir şeye gönlün akmadıkça, onun sabrıyla sınanmış olmazsın. İştahını çekmeyen şey, zaten senden uzaktır. Senden uzak olan için, ondan uzak kalmayı sınaman gereksizdir. Sabır odur ki, gönlünün akışına dur derken acı çekiyor olmasın. Sabır o ki, suları yokuşa akıtıyor gibi zorlanmalısın. “Buna da sabredilir mi?” dediğindir sabır sınavıyla mükellef olduğun. Seni yanına çağırmayan, seni sabretmeye de çağırıyor değildir. Şimdi dur ve sabrını bir kez daha hesapla! Gönlünün aktığı yer neresi? İşte onu durdur. Sabrı aklına getirmeyen çağlayan nerenden akıyor? İşte sabır orada bir taş gibi suyun yolunu kesmeli.

“Rabbim, iştahımızı lezzetimizi kabartan nimet akışlarını mavi / duru bir şükür gölüne çevirecek baraj kapağı sabırlar lûtfet bize…”

Yazdığının Ardı Sıra Gideceksin!

Rabbin seni işitmek için, konuşmana muhtaç değil. Dua etsen de etmesen de Rabbin seni işitir. Ne kadar dua edersen et, Rabbin seni sen[in kendini ifade ettiğin]den daha iyi anlar. Ama senin kendini anlatmaya çalışman senin ihtiyacındır. İsteklerini açıkça ifade etmen senin kârındır. İstediğin şeyin eksikliği, isteyişinin asıl sebebi değil, vaktidir. İstedikten sonra da istediğin eksik kalırsa, isteyiş vakti geçmemiş demektir. İstediğin şey sen istemesen de verilecek diye isteyişten vazgeçersen, isteyiş fırsatını kaçırıyorsun demektir.

Şu kesin ki, kitaplar yazarlarından fazla yaşar. Bu yüzden yazmak faniliği kabullenmek demektir. Yerin yüzünden ve yârin sözünden yazdıklarından önce silinmeye razı olmaktır. Okunmasalar da, bir kütüphane köşesinde, belki daha iyi bir ihtimalle yaşlı bir sahafın tozlu raflarında yaşamayı sürdürür kitaplar. Kimse el sürmese de, konuşmaya hazır beklerler orada.

Ben de, yıllar sonra okuruna konuşan ama yazanı susmuş bir kitap yazdığıma göre, *Onyedinci Lem’â’*nın 12. Notası’nı alıntılama hakkımı saklı tutuyorum: (Şu anda kitabım yerine kendim konuşabilseydim sana, sesimin en yükseğiyle, nefesimin hepsiyle, yaşarken hiç olamadığım derin bir içtenlikle seslendiriyor olurdum bu satırları)

“Ey bu [satırları okuyan] dostum! Bil ki, ben hilâf-ı âdet olarak, gizlemesi lâzım gelen, Rabbime karşı kalbimin tazarru ve niyaz ve münâcâtını bazen yazdığımın sebebi; ölüm, dilimi susturduğu zamanlarda, dilime bedel kitabımın söylemesinin kabulünü rahmet-i İlâhiyeden rica etmektir. Evet, kısa bir ömürde, hadsiz günahlarıma kefaret olacak, muvakkat lisanımın tevbe ve nedametleri kâfi gelmiyor. Sabit ve bir derece daim olan kitabın lisanı daha ziyade o işe yarar...”

Ardın sıra dua olacak, bu da olmazsa, dua alacak satırlar yazmalısın vesselâm.

Sen Zaten Dua(da)sın!

Mürid sordu: “Duamı Rabbime işittirmek için ne yapabilirim?”

Mürşid soruyu soruyla cevapladı: “Güneşin doğuşuna senin duanın ne katkısı olabilir ki?”

Mürid umutsuzca sordu: “O halde neden bunca çabalıyoruz içten dua edebilmek için?”

Mürşid cevapladı: “Güneş doğarken uyanık kalasın diye.”

Uyanmaya Aklı Ermeyen Bir Rüya(lı)yım

Rabb-i Rahimimiz'den Mûsa Aleyhisselâm'ın diliyle öğrendiğimiz duaya "Rabbim sadrımı şerh eyle!" diye başlıyoruz. "Rabbim, göğsümü genişlet" diye meal veriliyor çoğu kez. "Sadr", "göğüs"ten, "kalp"ten fazlası olmalı... "Şerh" de, "genişletmek"ten çok daha geniş olmalı… Her neyse "sadr"ım, "şerh"e muhtaç olmalı ki, bunu istememi istiyor beni benden iyi bilen Rabbim. Demek ki, olmam gerekenden daha az'ım. Demek ki, yayılmam gereken yerden daha dar bir yerdeyim. Demek ki, yükselmem gereken yerden daha aşağıdayım. Demek ki, olmam gerektiği kadar çok olamadım. Demek ki, ezelden yazılmış bir mektup olmalı kalbim ki daha zarfım açılmadı, okunmadım. Demek ki, ebede uzanan aşkları büyütüyorum göğsümde ama henüz vefasız buluşmaların kapanındayım. Demek ki, son'suz bir an'ın kalbinde saklı huzurum ama gündelik telaşlarla, an'lık hazlarla oyalanmaktayım. Demek ki, bir rüyadayım ama rüyada olduğunu unutmuş, rüyayı gerçek sanan, uyanmaya aklı ermeyen bir rüya(lı)yım.

"Rabbim, sadrımı şerh et..."

Az Değil Bir

Ne zaman havaya girsem, şöhretin şuh çekimine kaptırıversem kendimi, birisi kulağıma usulca fısıldasın isterdim şu kabir kapısı gerçeğini. Ne zaman alkış tufanından, kalabalığın iltifatından, imza kuyruğunun uzamasından kendime pay çıkarsam, birisi gözlerime ı / şıkça göstersin isterdim şu kabir kapısı fotoğrafını. Ne zaman, "dinleyici yok ki..." diye sitem ettiğimde, diziyi terk ederek, derbi maçını unutarak, boş koltukları utandırarak karşıma gelen "az"ıcık insanın gözünde azaldığımı zannetsem, birisi kalbimin zarlarına ipekçe değdirsin isterdim şu gaybî teveccühü, şu görünmez alkışı ve şu sahici izdihamı:

"...Rıza-yı İlâhî ve iltifat-ı Rahmânî ve kabul-ü Rabbânî öyle bir makamdır ki, insanların teveccühü ve istihsânı, ona nisbeten bir zerre hükmündedir. Eğer teveccüh-ü rahmet varsa, yeter. İnsanların teveccühü, o teveccüh-ü rahmetin in'ikâsı ve gölgesi olmak cihetiyle makbuldür; yoksa arzu edilecek bir şey değildir. Çünkü kabir kapısında söner, beş para etmez."

Dua Ufku

Bu dünyada sevdiğine sarılanAhrette sorgu sual yoğ imiş

Dua, nedensellik anlayışımızla çok yakından ilgili. Sebebin sonucu garanti ettiğini sanacak denli determinist isek, sonuç için dua etmeye, hatta “inşaallah” falan demeye gerek yok. Yok eğer, sebepler istediğimiz sonucu sağlamaktan çok uzak duruyorsa, “İşimiz Allah’a kaldı!”, “Dua ile gidiyor bu araba!” diyoruz. Oysa sebeplerin sonuç üzerindeki etkileri sadece görsel bir alışkanlık. Hep öyle göründüğü için, hep öyle olacak sanıyoruz. “Meyve ağaçtan gelir, çünkü hep öyle gördük.” “Tohum, toprak, su, güneş ve hava ile filizlenir. Neden mi? Hep öyle gözlemledik de ondan!” Öyle görünüyor olması, öyle oluyor olmasıyla aynı mı peki? Ağacın dallarında, köklerinde, gövdesinde, yapraklarında, çiçeklerinde meyveyi ağza göre tatlı, burna göre rayihalı, göze göre alımlı, bedene göre şifalı edecek bilgi, şefkat, kudret var mı ki? Yoksa bir alışkanlıkla mı geliyor o birbirinden alımlı meyveler? Cansız toprak can verebilir mi tohuma? Havada tohumu yönlendirecek bilgi mi akıyor? Suda tohumu filizlendirecek bir kudret mi saklı? Peki ya ışıktan mı kopyalıyor başaklar biçimlerini? Sebep ile sonuç arasındaki mesafe o kadar sonsuz ki... Sebeplerin sonucu kendi başlarına var etmeleri o kadar imkânsız ki... Her defasında işimiz Allah’a kalıyor. Her işimiz bizi Allah’a katıyor. Her teşebbüsümüz dua ile sonuca varıyor.

“ ‘İnşaallah’ Derse Yakaran, İnşa Eder Yaradan”

Benimle olduğunu zannettiklerim benden izin almadılar ki hayatıma girerken izin alarak çıksınlar. İzin alarak sahiplenmedim ki izin vererek bırakayım. Kıtlıktan çıkmış ırgat gibi saldırırken tarlaya düşünmeliydim, bunların bir sahibi olacaktı aslında. Gelip el koyacaktı tarlasına. Ta ki ben kim olduğumu hatırlayayım. Ve böylece tarladan çıkıp kalakalınca ortada, aslıma dönüp kendime geldim, haddimi bildim. Her olayın merkezi sandım kendimi başrol oynadığıma kandığımdan beri. İşsiz güçsüz bir ırgattan pek de farklı değilmişim meğer. Gözümde büyütüp kendimi işe yarar bildiğim ben o ahmak adamın yaptığını yapmışım yıllarca: Hani gemiye binmiş yüküyle de yol boyunca sırtından indirmemiş... Dert edindiklerim, yük bildiklerim bırakıversem kendi hallerine gideceklermiş. Sahiplenmeseymişim onları, sadece “emanet bırakıldıklarını” hatırlasaymışım, bu kadar yükün altında ezilmeyecekmişim.

Bunca şeyi anlayınca, “inşaallah” çoktan dilimin en zarif duası oldu. Yeniden kabul edilmenin beklentisiyle “inşaallah” derken içten içe, ne sunulan tarlalara baktım ne de başka bir şeye. Zaten iyisinden bir tevekkül borçluyum Rabbime. Sen de yeter ki onu an, çünkü “İnşaallah” derse yakaran inşa eder Yaradan.

Erdemli ziyaretim sırasında Meryem Betül’e verdiğim ev ödevine seçilen başlık bile tam puanı hak ediyor, değil mi?

İn(diril)iş Duası

Uçakların iniş duasını Kerim Buladı hocam sayesinde çözdüm. “Acaba olur mu?” diye düşünüp durduğum eşsiz anı İstanbul-Diyarbakır uçuşunda yaşadık. Önce, Ankara üzerinde, güneş ışıklarının doğudan batıya yansımasıyla ayna gibi bizi selamlayan Tuz Gölü’ne selam verdik. Sonra az ilerde Kayserililerin yanı başında dimdik bir ayet olarak bekleyen Erciyes Dağı’nın selamını aldık. (Dağları sevmek, dağlarca sevildiğini bilmek, dağlarla selamlaşmak sünnettir: “Uhud bizi sever, biz Uhud’u severiz.” der ya Peygamber [asm]). Ve belki de ilk defa, hem Diyarbakır inişinde, hem İstanbul inişinde, Nuh Aleyhisselâm’ın iniş duasıyla yere dokunduk:

“Rabbim, beni mübarek bir menzile indir; indirenlerin en hayırlısı Sensin” [Mü’minûn, 29]

Leylâ’sız / ısı: Mevlâ

Can ile ten gizli değil birbirinden,

Lâkin canı görmeye izin yok tenden.

Bu âlem ruh ile cesedin birlikte olduğu, mânâ ile maddenin eş olduğu bir âlemdir. Görünmeyen gayb âlemi görünen şehadet âlemine komşudur. Ancak âlemdeki her şeyi bir başkasını gösterir bir harf olarak görmeyen için, gaybı görmeye izin yoktur. Oysa görünen âlem görünmeyene şahit olmak için yaratılmıştır. Ancak tende kalıp canı aramayan, görünen âlemin şahitliğine perde olmaktadır.

Sözde Günahsız…

Pişmanlık, eğer samimi ise en üst seviyede ahlâkî bir kategoridir. Kanaatimce, günah işlemiş ve tövbe etmiş bir adam, hiç günah işlememişlerden -ki böyleleri var- daha iyidir. Sözde günahsızlara daima bir

antipatim olmuştur. Böyle olabilmek için büyük bir istek duymama rağmen, kendimi bu güvensizlikten hiç kurtaramadım. Belki de bunun sebebi, günahsız da, mükemmel de olmayışımdır.

Aliya İzzetbegoviç'ten "günah işleyip günahından tövbe edenler"in "hiç günah işlememişler"e yeğ tutulduğunu belirten "kutlu söz"ün paralelinde iddiasız ve insanî bir yorum. (*Özgürlüğe Kaçışım*, *Zindandan Notlar*, Klasik Kitaplar, Hasan Tuncay Başoğlu çevirisiyle)

Kanatları Var Kalbinin…

Kanatların varsa, toza balçığa bulanmamalısın. Kanat dediğin havaya bulanmalı ki seni göklere, yücelere alıp götürsün. Dünya, "aşağı" demektir. Kanatları olana aşağıya razı olmak düşmez. Cennetin semâsında kalbinin kanatlarını sonsuzluk aşkıyla açmak istiyorsan, "aşağı"dayken "aşağılık" işlere girişme. Kalbinin kanatlarını alabildiğine açmaya ne yer var burada ne de gök. *Şimdilik* "aşağı"dasın; hep "aşağı"larda kalmaya heveslenme.

Dünyaya razı olmak: Ne talihsiz bir zahitlik!

Ân / Zaman / Savrulan

Ömrün, elindeki tohumlara benzer. Günler aktıkça tohumlar elinden düşer, dökülür, toprağa saçılır. Tohumları avucunda tutman mümkün değil. Sen istesen de istemesen de, tohumlar harcanır, azalır, tükenir. İyisi mi, nerede durduğuna bir bak. Çorak bir toprak üzerinde misin? Tohumların düştüğü yer sana bir şey vaad etmiyor mu? Göğün yağmurları tohumlarının kabuğunu çatlatmaya yanaşmıyor mu? Işıklar tohumlarının elinden tutmuyor mu? Verimli bir toprak bul kendine. Aç avuçlarını. Aç avuçlarını ki ömrünün tohumları seni yeni ve sonsuz baharlara taşısın. Aç avuçlarını ki, yağmurlar sana rahmet olsun. Savur tohumlarını ki, rüzgâr sana müjdeci olsun. Toprağa bırak ömrünü ki, yerin ve göklerin nuru alnından tutsun; sevdalarını sonsuza taşısın.

Dua toprağında filizlendir kırık sevdalarımızı, ey Fâtır-ı Hakîm!

Kıyılarından Çekilme Duanın…

"Sepet kendisini suyla dolu gördü de, nazlanıp başını denizden çekti."

Sepet denize dalmışken, sanır ki, denizin hepsi içindedir. Sanır ki, denizden aldığı kendine kalacaktır. Sepet dediğin, teni delik deşik bir kaptır;

su tutmaz. Denizden başını çeker çekmez suyunu yitirir; kuru kalır. Sen sen ol; “doydum” deme. Sen sen ol; “oldum!” deme. Sana düşen hep denizde kalmaktır. Sende olan denizdendir ama deniz değildir. Sende olanın sende kalacağını sanma. Sana düşen, kendini doldurmak değildir. Denize dal ve orada kal yeter. Sular içinden her daim geçsin yeter; böylece hep temiz kalırsın. Ne kadar bildiğin değildir önemli olan; ne kadar derin hissettiğindir. Ne kadar çok yazdığın değildir önemli olan; ne kadar içten yaşadığındır. Kendini suyla dolu görüp de, başını denizden çekme! Sana kalan sende kalan olmayacak; sana kalan sana dokunan olacak. Sana kalan seni doyuran olmayacak, sana kalan seni insan kılan olacak. Sana kalanla seni doyuran arasındaki boşluğun, sandığında dua incisi olarak saklanacak.

Tutup Vermeyen, Vermeye Tutunamaz

“Cömertlik cennetten uzanan bir servi dalıdır.”

Öyle demiş Sevgililer Sevgilisi[asm]. Sanma ki, cömert olmakla yeni bir şey inşa ediyorsun. Zaten var olan kutlu servinin dalına tutunuyorsun. Sanma ki, cömert olmakla kendinden bir şey eksiltiyorsun. Sen sana verileni veriyorsun; böylece kendini tamam eyliyorsun. Cimri, derin bir aldanış içindedir. Kendine verileni kendinde kalacak sanır. Kendini, elinde olana dilenci eder. Minneti eşyayadır; onların varlığına yalvarır. Elindekiler giderse, eksileceğini sanır; her daim korku içinde kalır. Kendine verildiğini bilen, elindekileri eksilten cennetten uzanan servi dalına asılıdır. Cömertsen ellerin her daim doludur; çünkü sonsuz meyvelere gebe çiçekleri sarıp sarmalamaktadır.

“Senin verdiğini bilerek verenlerden, verdiğini Sen yine verirsin diye verenlerden, verdiğini vermesen de Sen yetersin diye verenlerden, verdiğini Senin adına verenlerden eyle beni.”

Gölge Avı

Karınca bir buğday tanesini görür; ona razı olur. Bir tane üzerinde oyalanır. Onun üzerine titrer. Varı yoğu bir buğday tanesidir. O gidince her şeyini kaybedeceğini sanır. Mutluluğunu ona bağlar. Huzurunu onun yanında hisseder. Karınca buğday tanesinin bir harmandan haber verdiğini bilseydi, bunca bağlanır mıydı bir taneye? Karınca, bir buğday tanesinin nice buğday tarlalarını haber verdiğini anlasaydı, hiç oyalanır mıydı bir tane

üzerinde? Şimdi, kendini neye bağladığına bir bak! Varın yoğun nedir bir hesapla! Neyin peşindesin bir düşün! Neye razı olduğunu bir gör! Üzerine titrediğin şeyleri bir sırala! “Ahiretin tarlası” iken dünya, bir buğday tanesine mi kandın? “Ebedî güzelliğin âyinesi” iken dünya, aynaya kanıp ışığa uzak mı kaldın? Ahmak avcı gibi, kuşu unutup gölgesinin peşine mi düştün?

Gölgeden güneş haberi alan gönlü açıklardan eyle beni Rabbim.

“Güzellik” Hep Müslüman…

Allah’ım, hatalıysam beni affet, ama iyi bir Hıristiyan’a kötü bir Müslüman’dan daha çok saygı gösteriyorum; sırf Müslüman (İslamî değil) olduğu için bir şeyi savunamam, yine sırf başkasına ait diye iyi bir şeyi göz ardı edemem.

“Bilge Kral” Aliyâ’nın *Zindandan Notları*’na kaydettiği bu özrü paylaşmadığımız (bu özrün altında saklı İslamî / insanî inceliği ıskaladığımız) için nice özürler borçluyuz. Parantez içi uyarıya dikkat: “Müslüman” olanla “İslamî” olanı ayırıyor Bilge Kral. Müslümandan yana olmak İslamî olmayabilir; İslamî olan her zaman Müslümanın yanında olmayabilir. Ama başkasına ait de olsa, “iyi” ve “güzel” olan Müslümanın yitiğidir.

Akşehir

Akşehir Belediyesi’nin amblemini görünce aklıma düştü.

Nasreddin Hoca eşeğe niye ters binmiş olmalı ki?

Eşek, insanda “nefs-i emmare”yi, yani kötülüğü isteyen nefsi temsil eder. Beşer olarak her birimiz içimizde bu nefsi, yani hayvanî yanı taşırız. Eşek, nefsin hayvanlığına en çok uyan hayvandır. Çünkü, eşek acıkınca anırır. Bencildir. Kendinden başkasını düşün(e)mez. Nasreddin Hoca eşeğe ters binmekle, kötülüğü isteyen nefse muhalefet ettiğini söylemek istemiştir. Yani, eşeğe biniyorum ama onun tersi yöne bakıyorum. Nefse binmemiz gerekir, çünkü ancak o nefis sayesinde nimetlerin tadını alabiliriz. Nefisle birlikte yürürüz ama ters yönde otururuz.

Bu espriyi anlattığımdan beri “Hocam, eşeğe ters binmeye devam edeceğiz!” sözü veren Akşehirli İbrahim kardeşimin notu hâlâ aklımda.

Hep “İndiriliyor” Değil miyiz?

“Kaptanım,” dedim, “landing / iniş duası yaptık geçenlerde, biliyor musunuz?” dedim Nusret Hacıoğlu’na: “Rabbim, beni mübarek bir menzile indir; indirenlerin en hayırlısı Sensin.” [Mü’minûn, 29].

Meğer hepten bilirmiş ve de yaparmış ki, heyecanıma yeni bir heyecan kattı: “Her birimizin başlangıcı olan yumurta ve spermin rahime inerken yaptığı dua da aynen budur: Rabbim beni mübarek bir menzile indir. Hem sonra, hepimiz dünyaya indiriliyor değil miyiz? Her bebeğin de duası böyle değil midir?” Hem sonra bu satırlar da akıldan sayfaya indirilmedi mi? Hem sonra bu satırları okuyan da aklını kara harflerin hatırına ak sayfaya indiriyor değil mi?

“Gökçekimi”

Sevgili kardeşim Mücahit Bilici’nin ilk kitabının adı *Gökçekimi*. Mücahit, yeryüzünde gördüklerini göksel bir nazarın çekimine tutuyor kitabında. Avuçlarımızdan esmâ-i hüsnânın göğüne yükselen dualar da gökçekiminde değil mi? Kalbimizin sızılarından ince ince akıp biriken yakarışlarımız da göksel çağlayanlara dönüşmüyor mu yukarılarda?

Dua: Yukarı akan nehir.

Dua: Denizleri göğe taşıran yağmur.

Dua: Yerden göğe doğru sağılan söz bulutu.

Kendime Sarılıp Ağlayayım

Can dostum, fikir yoldaşım Yusuf Özkan Özburun'un, "hüznün ve şefkatin üstadına" atfettiği şiirinin içinde kekremsi bir dua pınarı şırıldıyor. Kendine sarılıp ağlayan Üstad'ın nicelerinin ağlayışını ince ince şefkate iliklemeye devam ediyor. *Risale-i Nur*'un satırları hâlâ burada, hâlâ kıpır kıpır konuşuyor:

PITRAKLI BİR TARLADAYIM işte varım yoğum
çelimsiz bir çalıyım çınarların gölgesinde
bırakırsan savrulurum tanrım tut köklerimden
ellerimden değil ayaklarımdan tanınayım,
kendi söküğünü kendi diken bir adam gibi
kendime sarılıp ağlayayım.

Eylemsel Dua

Muhterem Abdurrahman Dilipak'ın yoğun politik gündem sırasında, telaşlı küresel öncelikler arasında, yapacaklarımızı, unuttuğumuz kalbî gündemimizle irtibatlandırması ne kadar şaşırtıcı ve sarsıcı: Abdurrahman ağabeyin aşağıdaki cümleleri [bir eylemsel] dua[olan çabalama]nın eksenini hak ettiği yörüngeye oturtuyor:

"...Sonuca ilişkin umutlarınız olsun, ama aslolan bir imtihandır. Ne sorunun çözülmesine sevinin, ne de çözülmemesine yerinin. Bütün bunlar bir imtihandır, bunu asla unutmayın! Biz –hâşâ- Allah'ın yetmeyen gücüne güç, yetmeyen aklına akıl yetirecek değiliz! Her şey yollu yolunda. Eğer siz [bir] sorunun çözümü için parmağınızı [ya da dudağınızı] kımıldatmamışsanız, bu sorun çözülse de bunun size bir faydası yok; eğer siz üzerinize düşeni yapmışsanız ve sorun çözülmemişse de, siz cenneti hak ettiniz, ne mutlu size, siz çalıştınız ve başardınız, bu da başka bir imtihandır. Unutmayın, Allah sizi mallarınızla, canlarınızla ve sevdiklerinizle; kimi zaman arttırarak, kimi zaman eksilterek imtihan edecektir. Görelim Mevlam neyler, neylerse güzel eyler."

Dua / da Dua

"DUA ETMEK YÜREK İSTER" diyor Yusuf Özkan Özburun. Bunu derken, içimizde saklı ve dahi giderek büyüyen dua boşluğuna gözü kararmadan bakabilecek cesarete çağırıyor bizi. İçinin gizli saklı

sancılarıyla büyüyen “ah!” uçurumlarını gündelik telaşelerin brandalarıyla kapatanlar, yüreklerini de kaybeder yakarışlarını da:

Kalbimiz dua etmek ister. Ancak ve ancak göğsüne kalbinden başka dua mecmuası takmayanlardır ki dua etmek nimetine liyakat kesb eder. Zerreden küreye, arştan ferşe, bir şeyden her şeye şu varlık sahnesini bir dua bilmek, bir duada duymak, bir dua olarak görmek insana düşer.

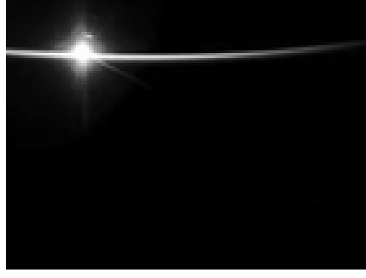
“İşimiz duaya kaldı” diyen müstehzi gafiller, aslında tüm âlemi ve insanı içine alan nihai bir hakikate işaret ediyorlar. Mesele, ‘iş’ten ne anladığımızda; ‘iş’in bizde bitip bitmediğini, Allah’ın daima bir ‘iş’ (şe’n) üzerinde bulunduğunu, içimizin ince derdinin ne olduğunu, dünyaya ne iş için geldiğimizi, duasız bir hayatla hayatın memata mematın hiçliğe dönüşmesinin işten bile olmadığını kavramakta düğümleniyor. İçimin tenhası böyle düşünür, böyle söyler…

Su, toprakla buluştuğunda dua eder. Toprak, tohuma kavuştuğunda dua eder. Yuvadaki yavru kuş çığlık çığlığa dua eder. Hasta çocuğunun başını okşayan müşfik annenin elleri, rızık rızık diye toprağı belleyen rençberin tomur tomur biriken alın teri dua eder. Tur’da Musa (a.s) dağın duasına eşlik eder, Yunus (a.s) üç karanlık içinde münacaat eder, Eyyub (a.s) kalbi ve dili için necat diler, Muhammed (s.a.v) kendini bırakır, ümmetim ümmetim diye dua eder. Duayla başlar her şey duayla biter ve hayat iki dua arasında ince, titrek bir çizgi değil de nedir?

Biz Uyurken…

Haberin günübirlik küresel kısır döngülere mahkûm edildiği bir çağda, bir haber sitesinden ummadığım bir haber çıktı karşıma. Sağ olasın Yaşar İliksiz! www.haber7.com’daki haberiyle ne kadar derin bir uykuda olduğumuz konusunda bizi uyandırdı:

“NASA’nın 2003 yılı Şubat’ında uzaya yerleştirdiği Columbia uydusu inanılmaz bir anı fotoğraflamayı başardı. Dünya ufkunda gecenin bittiği ve günün ilk ışığının atmosferin en dış tabakasına çarptığı “o an” Columbia uydusu tarafından görüntülendi. Dünyanın tümüyle karanlığa gömülmüş yüzünün ışıkla buluştuğu o ilk anda, güneş ışığı dünyanın en dış katmanında parçalanarak görünmez olan atmosfer tabakasında işte böyle yay şeklinde parçalanıyor. Ve o ana dek var olan ama görünmeyen o tabaka böyle naif bir görüntüyle varlığını gözler önüne seriyor.”

Bu arada biz ne mi yapıyoruz? Uyuyoruz aşağıda; yukarıda olan bitenden habersiz...

Uyuyoruz aşağıda; yukarıda olan bitenin bizim için olup bittiğinden habersiz. İyice karanlığa gömüyoruz başımızı; yukarıda olan bitenin bizim için olduğundan haberli de olsak, hayretsiz ve minnetsiz.

Uyuyoruz aşağılardaki uyanıklıklarla; ancak binlerce yıl sonra görebildiğimiz bu manzaranın dünyanın her noktasında her an olduğunu (çünkü her an gündoğumu vardır dünyanın bir boylamında) hâlâ daha fark etmeden yürüyoruz.

Dünya ufkunda karanlığı parçalayan ışık gönlümüzün ufkuna bir hayret, bir minnet, bir heybet ışığı olsun düşmez mi ey "doğuların ve batıların Rabbi?"

Dua: Ateş

Neyin sadâsı ateştir hava sanma,

Kimde bu ateş yoksa yazık ona.

Ney, ayrılığın acısını seslendirmededir; o halde ona söylettiren hava değil ayrılığın ateşidir. Bu ateş olmasaydı, ney böylesine ağlamazdı. Gurbette olduğunu fark etmeyen için de ayrılık ateşi diye bir şey yoktur; sılayı özlemeyenin sesi sedâsı çıkmaz. Sevgili'den ayrılık derdi olmayanın diline yakarış değmez. Sürgün olduğunu bilmeyen ateşsiz ve heyecansızdır; onun dudağına aşkın sözü erişmez, onun kalbine aşkın ateşi düşmez.

Ah!

"Günahından tövbe eden, hiç günah işlememiş gibidir."

– Sahiden mi?

"Günahından tövbe eden, hiç günah işlememiş gibidir."

– Ciddi misiniz?

"Günahından tövbe eden, hiç günah işlememiş gibidir."

– Size kim söyledi ki?

“Günahından tövbe eden, hiç günah işlememiş gibidir.”

– Ben... Şimdi… Tövbe etsem... Olur mu ki?

“Günahından tövbe eden, hiç günah işlememiş gibidir.”

– İçimde bir ateş bir ateş ki, Efendim, hiç sormayın! Yanıyor, yakıyor. Yanıyor, yakıyor. Söner mi, dersiniz?

“Günahından tövbe eden, hiç günah işlememiş gibidir.”

– Özür diliyorum Rabbim... Bin özür; milyonlar özür... Çok utanıyorum; çok mahcubum; çok, çok... N’olur affet beni, affettiğini bildir. Affedildiğimi hissedeyim. Söz veriyorum (veriyorum mu ki?) bir daha asla! Bir daha asla, bir daha asla, bir daha asla, bir daha asla...

“Günahından tövbe eden, hiç günah işlememiş gibidir.”

– Hiç günah işlememiş gibi mi gerçekten... Yani, günah işleyip de affedilmiş bile değil. Sanki hiç işlememiş gibi mi? Hiç! Hiç! Hiiççç! Affedildim mi şimdi?

“Günahından tövbe eden, hiç günah işlememiş gibidir.”

– Hiç günahsızlar nasıl yaşarsa, öyle mi yaşamam gerekiyor şimdi?

“Günahından tövbe eden, hiç günah işlememiş gibidir.”

– Efendim, siz miydiniz?

“Günahından tövbe eden, hiç günah işlememiş gibidir.”

– Sesiniz, sesiniz ne güzel Efendim! Bir daha söyleseniz! Bir daha!

“Günahından tövbe eden, hiç günah işlememiş gibidir.”

– Yüreğime su serptiniz Efendim! Ne kadar serinledim bir bilseniz.

“Günahından tövbe eden, hiç günah işlememiş gibidir.”

– Efendim, siz ne güzel müjdecisiniz! Fakiri sevindirdiniz.

“Günahından tövbe eden, hiç günah işlememiş gibidir.”

– Efendim, Siz… Siz… Siz... Siz... Siz... Ne güzel elçisiniz! Niye buraya kadar zahmet ettiniz!

Ah!

Kıyamet Aşısı

“Günahların öyle bir özü, cevheri vardır ki, onlar ancak asıl kaynaktan gelen tepkiler ve direnişlerle yok edilebilir, değiştirilebilir. Kalbinin bütün

samimiliğiyle Allah'ın önünde yere kapanmış bir müslümanın günahı, ansızın gelen bir şimşeğin yıktığı bir ağaç gibi devrilir, yanar tövbe zamanı. Müslüman da, bu kül yığınının içinden taptaze ve yemyeşil bir bahar sürgünü gibi çıkar ve gider. İşte dönüşsüz tövbe..."

Sezai Karakoç, *Kıyamet Aşısı*'nda tövbenin kıvamını dilden kalbe doğru taşırıyor böylece. "Tövbe-i nasuh" içten gelen tövbe demek. "Tövbe-i nasuh" kalbin pişmanlık ateşinden sıçrayıp dile köz olan söz demek. "Tövbe-i nasuh" ruhun labirentlerinde çalkalanan ürperti denizinin gözyaşı olup taşması demek. "Tövbe-i nasuh" Rabbine verdiği kulluk sözünden dönme utancını, Rabbinin huzurunda başkasına bakma mahcubiyetini yüzünün her noktasında boncuk boncuk ter edip damıtmak demek. Dolayısıyla, "dönüşsüz tövbe" sözden ötedir, dili damağa değdirip "estağfirullah" demekten fazlasıdır. Dolayısıyla, "içten tövbe", yani "tövbe gibi tövbe" dilin eylemi değildir; kalbin eylemidir. Kalbin! Dilin ucundan değil, kalbin içinden seslenir tövbe. Günah kalbin gafletiyle başladığına göre, yine kalbin uyanışıyla biter, silinir, bağışlanır, yanar, kül olur.

Ya Gaffâr, ya Afuvv, ya Rahîm, dilime sahiden tövbe eden o kalbin sözlerini taşı / r!

Ben sonsuz acıkıyorum; tutup kendimi yiyorum. Keskinliğim hırslarımı kesmediğinde… Tüketirken tükeniyorum…

"Nefis" Yorum / u

Mesnevî-i Nûriye'den nefsi bile kıskıvrak yakalayan şu "nefis" yorumu karlı bir Trabzon seherinde yeni / den okudum. B. Said Nursî'nin ne kadar şefkatli bir bilge olduğunu da okuyabiliriz bu pasajda. İnsanı düştüğü yerden kaldırıyor Said Nursî. "Kalk da bana kadar yürü biraz!" demiyor. Nefisperestlikte boğulmuşsan, boğulduğun yere kadar uzatıyor *Sözler*'ini. Nefisperest herkesin anlayabileceği berrak, yakın, duru ve empatik bu dil örneğini, burada zikretmezsem, bütün nefislere haksızlık olur:

"...seni nefsini sevmeye sevk eden esbab:

1. Bütün lezzetlerin mahzeni nefistir.

2. Vücudun merkezi ve menfaatin madeni nefistir.

3. "İnsana en karib (yakın) nefistir" diyorsun.

Pekâlâ. Fakat, o fâni lezzetlere mukabil, lezâiz-i bâkiyeyi veren Hâlıkı daha ziyade ubudiyetle sevmek lâzım değil midir? Nefis vücuda merkez

olduğundan muhabbete lâyık ise, o vücudu icad eden ve o vücudun Kayyûmu olan Hâlık, daha fazla muhabbete, ubudiyete müstehak olmaz mı? Nefsin maden-i menfaat ve en yakın olduğu sebeb-i muhabbet olursa, bütün hayırlar, rızıklar elinde bulunan ve o nefsi yaratan Nâfi', Bâki ve daha Karib olan, daha ziyade muhabbete lâyık değil midir?

Yoo! Bu kadar da olmaz, vazgeç şu kendine hayranlıktan. Ama hoyratı da olma emanetlerin. Emanet (ama net!) bu nefse / kafese sarılmanın uçurumu korkutmuyor mu seni! Yoo! Yoo! Bir yanlış "sarılış" var bu işte! Bi' yeni / den bak! Haydi!

Kalbin Gecesi / Gündüzü

Mesnevî-i Nûriye'den yine:

"...kalıbını ışıklandıran, kalbini tenvir eden, ancak leyl ve nehârı birbirine kalb eden Fâtır-ı Hakîmdir."

"Kalıp" ve "kalp" tepeleri arasına kurulmuş bir cümle. Işıklandırma / tenvir etme yörüngesine oturmuş bir bakış. Leyl ve nehâr (gece ve gündüz) dönüşümü ekseninde, "geceden gündüzü, gündüzden geceyi çıkaran" mealli ayetlerin anlamına bulanmış bir ifade. "Kalb" kelimesini, kök anlamı olan kalb edilme, yani değişip dönüşme, sürekli inkılaplar içinde olma üzerinden yeniden inşa eden bir kurgu. Kalıbımızın ışıklandırılması gece ve gündüzü birbirine kalb eden sayesinde ise, kalbimizin küresinde nûrun sürekli tutulması da O'nun elindedir diye düşündürmeye ayarlı ince bir tefekkür. Ve en önemlisi, kalıbın ışıklandırılmasını, kalbin tenvirini, leyl ve nehârın kalb edilmesini paralel ve hikmetli bir yaratış olarak görüp, birbirine şahit olarak gösterip, "Fâtır-ı Hakîm" isimlerini canlı görüntüler üzerinde oku(t)mak...

"Din Günü": Bugün

Sebepler susar oruçta. Çokluk bire iner. Çokça hazır olanlar tükenir. Bolca el altında tutulanlar faydasızlaşır. Yalnızlaşırız. Eşyanın desteği koltuğumuzun altından çekilir. Tekilleşiriz. Bir gurbete düşmüşçesine, eşyanın uzağına atılırız... Kalabalığın ortasında; yalnız kalırız. Her şey var ama bize faydasız. Her şey burada ama bizden habersiz... Çokluğu susturup, Bir olanın emrine kulak kabartırız oruçla. Sebeplerin şımartmasından yüz çevirip sebepsiz Var Eden'in iznine ayarlarız kalbimizi. Eşyanın içinde kaybolmuşluğumuzu yırtarız. Kentin boğuculuğundan sıyrılırız. Dar

zamanların duvarlarından dışarı atarız kendimizi. Silikleşmiş varlığımızı, her şeyi bir kenara itmenin ayrıcalığı ile yeniden biliriz, yeni baştan bileriz. Varlığın göğsünde taze bir heyecanla çarpan kalp gibi yeniden ölçüp biçeriz kendimizi. Her şeyin faydasızlaştığı, her şeyin sustuğu "din günü"nde, "hesap sorulacak adam" imtiyazı ile tek başına ayakta tutulmanın resmini tamamlarız. Böylece, "Din Günü'nün Sahibi"iyle tanış eder bizi oruç.

Hıçkırık: Sonsuzluğa Tanık

Charles Baudelaire'in *Kötülük Çiçekleri*'nde buruk ve belki umutsuz bir yakarış havası seziyorum. Sancılı her yürek bir dua kazanıdır. Çelişkileri dillendiren bir kalp her daim fena / beka eşiğini adımlamaktadır. İnsanın iç acılarının toplamı dua ederse, acının mürekkebine bandırılmış her şiiri, cevabı dua olan sorular olarak okumak yerinde olur diye düşünüyorum:

Çağdan çağa yuvarlanarak sonsuzluğunun

Kıyısında dinen bu ateş gibi hıçkırık,

Tanrım, çok açıktır ki yüce onurumuzun

En güvenilir tanığıdır; en gerçek tanık.

Ancak sonsuzluğun kıyısında dinen bir hıçkırıktır tüm insanî sancılar. Çok açıktır ki, bu, ancak bekâ ile doyacak onurlu / izzetli bir kalbi taşıdığımız içindir göğsümüzde. Ve bu kalp en güvenilir tanıktır ebede…

Bir de şu cümlenin eş(l)iğinde okusak şiiri:

"Bütün firaklardan gelen feryatlar, aşk-ı bekadan gelen ağlamaların tercümanlarıdır."

Nerede solgun / solmuş bir çiçek görsem… Nerede bir öksüz / yetim… Nerede, nerede, nerede… Sensin derim Sen; her yı(ğı)ldığımda her yanımda esen… Sevincimin devamının Sende olduğunu bilmek, ne güzel ne doyumsuz haller öyle… Öyle…

Dua Sızı; Hak Neylesin Duasızı…

"Mûsa [as] (...) gölgeye çekildi ve "Rabbim, doğrusu, bana indireceğin hayra öyle muhtacım ki..." dedi.

Mümkünse, bir an empati yapıp bir insan olarak Mûsa Aleyhisselam'ın yerine koyalım kendimizi: Yeryüzündeki bütün ümit ışıkları sönmüş, cümle dayanaklar yıkılmış... Bu dua cümlesi, bir insanın bütün varlığıyla dua eden

bir avuca dönüştüğü hale denk geliyor. Avuçlarında sadece acz ve fakr var; başka hiçbir şey yok. İstemekten ibaret bir insan... (Yazık ki, meallerin çoğu o hali yansıtacak cümle kurgusundan uzakta... Hem yakın olsa ne yazar ki... İfadelerin kalıbı, kelimelerin kalbi yetişmiyor kelâm-i ilahînin anlam göğüne...)

Nedense hep "görünür" bir şey arıyoruz isteyecek, istemeye değer. Bir de sadece dua ile olur mu diyenlerin içinde yaşamışsak biraz… Dua ile aramıza girenler olmuşsa… Allah ile kul arasına girilmez diyenler, böyle diye diye Allah ile kulun duası arasına girmişlerse… O zaman biraz dudak bükerek dua ile "dudak" olan o yanımız / uyanmamız gafletin kapısını aralar olmuş. Dua sızı; Hak neylesin duasızı…

Ahiret'le Yaşayan Ahirette Yaşar

Hattının hatırına okuduğum bir Kur'ân mealinde ilk gözüme çarpan ve beni meal sahipleri (ve de okuyanları) hakkında duaya sevk eden bir cümle:

Sebe 8'den: *"Ahirete inanmayanlar (orada) azaptadırlar ve (çünkü onlar burada haktan) uzak bir sapıklık içindedirler."*

Mealdeki ilk paranteze (orada) dikkat: Ahirete inanmayanların azabı orada, yani ahirette niye başlasın ki? Oysa onlar 'burada' "haktan uzak" bir sapıklık içindedirler. *Burada* haktan uzak olmak burada azap vermeye başlar. Eğer dalâlete 'ora'yla sınırlı bir azap biçiyorsak, 'burada' dalâlet halinin sorunsuz ve çelişkisiz olduğunu ima ediyor olabiliriz. O zaman da, bizi her şeye "uzak" eyleyen, her şeyi birbirinden "uzak"laştıran o "uzak"layıcı dalâletin fıtrata aykırılığını gör(e)memiş oluruz. Buradaki hayat ancak ahiret'li yaşadığımızda güzel ve anlamlıdır. Mümin, ahiret beklentisiyle değil sadece; ahiret ile birlikte (ahiret'li) yaşar.

Yani:

Ne kadar iyi niyetli olursak olalım, meal ayetin yanında durmuyor, yerine geçebiliyor. İki tarafı keskin kılıç olan mealleri okumamalı değil, dikkatlice okumalıyız.

Bildiğin Ne? Bilmediğin!

Ümit Meriç, kalbinin mürekkebiyle yazdığı *Dualar ve Âminler*'de Muhyiddin Arabî'den alıntılıyor: "Bilgisizliğin bilgisi, bütün bilgilerin

üstündedir. Nitekim bilgisizliğin bilgisizliği, bütün bilgisizliklerin altındadır.” Ve duasını da ekliyor:

Bizi bilgisizliğin bilgisine sahip olan ariflerden eyle, bilgisizliğin bilgisizliğinde olan gafillerden eyleme, ya Rab!

Bir de bildiklerimizi de “unutarak” yaşamak var. Bir de “Ne sevdiğin belli ne de sevmediğin” dediği gibi türkünün; “Ne bildiği belli ne de bilmediği” olmak da var. Ne bilirsen bil; ne yani! Ne bilirsin ki… Denizden bir damlanın her tarafı iddia olsa ne olur. Seni senden önce, sen yokken de, sen gittikten sonra da bilenin yanında “Ben bilirim!” deme. Bilmen Onun bildirmesiyle. O bildirmezse Sen bilemezsin. Bilmen Onun bilmesini bilesin diye. Yoğurt tutsun diye hani azıcık yoğurt katılır ya süte…

“Sonradan Görme”

Bu tabir hayli eski, hayli eskitici, değil mi? Kabalığın ünvanı olagelmiş aramızda. Aç gözlülüğün, kıymet bilmezliğin adı oluvermiş. Oysa hep görmemiz gereken bir gerçeğin de adı “sonradan görme”liğimiz: Önceleri görmezdik. Görmezlik bir yana, görmediğimizi bile göremezdik. Hem kördük hem de kör olduğumuza kör!

Bizi bir Gören olmasaydı körlüğümüz açılmaz, körlüğümüze körlüğümüzün içinde bir kördüğüm olarak, çaresiz, ışıksız, çözümsüz kala kalırdık. Karanlıkta iken karanlığı bile göremeyen derin körler gibi… Işığı bile aramasını bilmeyen şaşkınlar gibi. Böylece “sonradan görme” bile olamaz, hiç kimseye görülmeye değer olmazdık. Bir şey görmeye değer görülmüşüz ki, birilerine görülmeye değer görülmüşüz ki “sonradan görme”yiz. Sadece “sonradan görme” mi? “Sonradan görünme”yiz!

Görüldüğünü bile görmeyen bizlere yeni bir göz ver ey Basîr. Gördüğüne bile kör biz kara(n)lıklara bak ey Rabbim!

“Aşk Hanede Gerek”

“Aşkı muamma haline getirmek yerine, hanede mihman etmek gerek. Aşkın olmadığı hanede başköşeyi şeytan işgal eder. Şeytan olacak murdar-kılıksız, en çok muhabbetten yılar. Vuslatı ve hasreti ard arda bağlayarak, can ile canan arasındaki aşkı tazeleyen her kelime, zavallı şeytana kamçı yerine geçer.”

Muhterem Berat Demirci'nin "Medenî halimizi tahkik zımnında" söyledikleri... (Okumalısınız: *Hançeremizdeki Harita*, Sütun Yayınları). Bu satırlarda Şeytan'a dair söylenenler beni de şaşırttı. Niye? Çağın, Şeytanı estetize eden, Tanrı'yı ise "gözden düşüren" o sessiz ve amansız vaftizinde ben de yıkanmış olmalıyım. Bir keresinde, kırmızının al dudaklara lâyık, doyumsuz kirazların yüzünde tanıdığım tonuna "Şeytan kırmızısı" diye yazıldığını görünce çok bozulmuştum. (Bakınız: Koyu kırmızı ya da bordo-kırmızı renkteki Peugeot'ların ruhsatı). Niye sevindirici ve sarsıcı şeyleri Şeytan'a havale ediyorlar ki? Şeytan aşkta... "Şeytan tüyü" kısmetli adamda. Lafı gediğine koyacağın yerde "şeytan diyor ki..." Ne kadar keyif varsa, şeytanın tarafına düşüyor. Ne güzel demiş Berat hocam: "o murdar-kılıksız". Ben de ekliyorum: "Şeytan tüyü" diye bir şey varsa, o maganda-kazma adamlara dokunuyor olmalıdır. Aşktan da anlamaz ki Şeytan, "en çok muhabbetten yılar." Hadi, şeytanı çatlatalım. "Evlilik aşkı öldürür" diyen zontalara inat, hanemizde ağırlayalım aşkı. Ve evliliğimiz aşkı oldursun. "O benim sevgilim!" deyince ille de helal olmayanı kast eden kaba-sabalara inat, eşimizi sevgilimiz bilelim.

Hayret / size Hayret!

Seyyid Hüseyin Nasr der ki: "Modern insan hayret duygusunu kaybetmiştir." Bediüzzaman Said Nursî ise Nasr'dan çok daha önceleri demiş ki: "Kalbinde hayat bulunan bir insan, kâinata, âleme bakarken, idrâkinden âciz, bilhassa şu boşlukta yapılan İlâhî manevraları görmekle hayretler içinde kalır."

Ve ikisinin de rehberi, onlardan çok daha önce, Medine'de yağmur yağarken başını ve göğsünü açarak karşılar damlaları. Niye böyle yaptığı sorulduğunda ise "yağmurun Rabbiyle akdi benimkinden daha taze!" diye cevap verir.

Yağmur damlalarının yeni yeni indirilişine hayretler eden bir Peygamber'in ümmetinden kimileri de yağmurlu havalara "berbat" diyorsa, kalbimizde hayat olduğunu söyleyebilir miyiz?

"Kötü hava şartları sebebiyle" gibi havanın havasını bozan haberleri duyunca, bu bakış fukaralığına acırım. Bakışına göre ya baktığın! Damla damla yağmur selamını hayret kulağı olan duyar, hayret gözü olan görür. "Görene, köre ne!" meseli…

Hayat Belirtileri

İçinde hayat olan bir kalbin dile değen, nefese dolanan vuruşlarını dinlemek için üç soruluk bir test öneriyorum: Hayret ediyor mu? Minnet duyuyor mu? Heybet duygusuna kapılıyor mu? Kalp atıyorsa, şu üç kelimenin kalbin sahibinin diline su gibi, nefes gibi, ekmek gibi değdiğini duyuyor olmamız gerek: *Sübhanallah* (demek ki hayret edebiliyor); E*lhamdülillah* (demek ki minnet duyabiliyor); *Allahüekber* (demek ki azamet ve heybeti fark edebiliyor).

Sonuç: Kalp yaşıyor.

Sana sunulanların farkında değil misin? Değil misin hediyelerin farkında? Şu nefes, şu güneş, şu yıldızlar, şu kış, şu yaz, şu güz, şu bahar! Daha var, daha var, daha var… "Daha var"lar bitse bile "daha var!" diyen dudağın var, "daha var" olsun diye / bilen hayalin de var. Yoksa ezilirim diye hayretten ve minnetten Sen büyüksün demekten uzak mı duruyorsun? Ezil, ezil! Neyin var ki…

Olduğundan Öte Olmak

Namaz miraçtır; çünkü aradan perdeleri kaldırır, bedenimizin her zerresini rıza makamında tutar. Namaz miraçtır; çünkü aradan mesafeleri kaldırır, alnımızı Rabbin yakınlığında tutar. Namaz miraçtır; çünkü aradan sözleri kaldırır, kalbimizi makbuliyet suskunluğunun eşiğinde tutar. Namaz miraçtır; çünkü aradan ikiliği kaldırır, olduğumuz hali göründüğümüz hale, göründüğümüz hali olduğumuz hale eşitler. Olmayı görünmeye, görünmeyi olmaya terfi ettirir.

Aradan sıyrılır dünya el bağladığımızda. Ne kadar diretse de nefis, içimin bir yerinde teslimiyet hep bekler. Yükü atmanın ferahlığı ile uçuşur kanatlarında miraç yolculuğu; öteki yol(culuk)ları öteler. Gece / gündüz, med / cezir, artı / eksi ne varsa, düzler, eşitler, birler…

İnsan: Secde

"Namazda ölüme soruşturma!" Bir gazete haberiydi. Geldi, geçti. Ama geçmeyen bir şey var o gazetecilerin kafasında: Namaz kılanlar suçlansın da, nasıl olursa olsun. Namaz "suç" gibi hissedilsin de, bedeli ne olursa olsun. Bu haberi yapanlar, öbür türlü karşı çıkamadıkları namaza, böyle kıvırtmalı yollardan seslerini yükseltiyor. Amcamızın birinin eceli namazın

üçüncü rekatına denk gelmiş… (Eyvallah; elbette ki namaz bozulup hemen müdahale edilmeliydi. Çocuk ağlamasını duyup da namazı kısaltan Peygamberin ümmetiyiz biz!) Ancak, bu haberi yapanların kaçırdığı daha dehşetli(!) bir haber var: Namaz kılanların hepsi iki namaz arasında ölüyor. Çünkü her zaman iki namaz arasında yaşar namaz kılanlar. Kaçınılmaz olarak da, bir namazdan çıkmış ve bir namazı beklerken gelir ecelleri. Namaz'la yaşamanın bedeli bu! Bu tür ölümleri önlemenin bir yolu var mı? Var: Namazsız yaşansın! O zaman ne namazda ölen olur ne de namaz arasında!

Asıl derdimiz anlaşıldı mı?

"Namazda ölüme soruşturma!" diye geçirilen vakitlere, yazılan haberlere, tüketilen nefeslere de bir "soruşturma" var! Şimdilik rahatınıza bakın. Şimdilik rahatsızlığınızla kalın!

"Ölçü Birimi"

Ankara'dan Pervin Ayşe Yaşa kardeşimin kulağıma küpe ettiği bir "ölçü" var ki, bir an önce hizalanmamız için acil bir çağrı diye okunmalı:

Toprak boyumuzun ölçüsünü almadan her nefeste kendi boyumuzun ölçüsünü almamız gerek, diye… İki cihan adına, bu ölçü birimi ilmî olmalı. Bu ölçü birimiyle... Amele dönüşmekle şereflenen ve her daim ilerleyen bir ilim... Edep libasını giymiş bir ilim… Her an huzur-u İlâhi'de olduğunun şuurunda bir ilim... Derece derece ölçülebilmeli… Bu nasıl ölçülür diye her hücrem sormada: "Bir seccade boyu!" diyor gönlüm ve aklım ortaklaşa…

Ölçü Birimimiz: Bir seccade boyu… Bir seccade boyunca insan... Aslında... Bir secde hâli… Bir secde anı… Tüm fizikî boyların ve hâllerin eşitlendiği iki an: Secde eden insanın hâli. Anne karnındaki insanın hâli. Sadece şekilde değil, masumiyette de aynî.

Secde anı: *Subhane Rabbiyel-âlâ*

Secde anını aynı ilim, aynı edep, aynı şuur ile yaşayarak secdeyi üç boyutlu kılmak her nefeste… Toprak boyumuzun ölçüsünü almadan önce…

Secde… Yüzünü çevirmesi insanın nice yüzsüzlüklerden. Artması, unutması dünyayı… Ben buyum, demesi… İnsanın kendini yenmesi, yenilemesi… Secde: sonsuz derece…

"Kamera Arkası"

Ne kadar kamera arkası çekersen çek, çektiğin yine bir başka “kamera önü”dür. Görünenin nasıl görüntülendiğinin görüntülenmesi hep merak konusu olmuştur görenlerin gözünde… Bize “tek gerçeklik” olarak sunulan “görüntü” aslında, bizim “görmek isteyeceğimizi gören”, bize “neyi göstereceğini biz görmeden gören” ve en çok da “bizim adımıza gören” bir yönetmen tarafından belirleniyor. Gösterilen, görenin tercihi değil sadece; görenin neyi görmesinin iyi olacağını bilen bir başka “Gören”in tercihi.

“Kamera arkası”nda bilgelik arayan yönetmen Semih Kaptanoğlu “gabya olan şahitliğin” görünen âlemi de güzelleştirdiğini haber veriyor: “Sinema bu dünyanın görüntüsünün sadece görünenden ibaret olmadığını hissettirecek bir yapıda olmalı. İnsanın sadece kendi iradesi ve varlığıyla değil külli bir iradenin içinde, onun da varlığını sezerek yaşıyor olduğunu anlatabilmek isterim.”

“Dünyanın görüntüsünün sadece görünen”den ibaret olmadığını hissettiren “iman”, bu açıdan bir “güzelleme eylemi”dir. Görünen görünmeyenin perdesi olduğu için güzelleşir, estetik bir derinlik kazanır.

Dua, görünenin görünmeyen lehine yırtılışıdır. Dua, olanın olabilecek hatırına açılmasıdır. Dua, bakışların hepsini arkası olmayan nihai bakışın, sonsuz bakışın, şefkatli bakışın önüne koyulmasıdır.

İnsan Olmamak Çok Pahalı…

Cüneyd-i Bağdadî’nin “şükür” tarifini okuduğumdan beri, nankörlüğün aynı zamanda bir onursuzluk olduğunu da düşünüyorum: “Şükür, Allah’ın verdiği ile Allah’a isyan etmemek.” Şöyle de okunmalı bu cümle: “Şükür, Allah verdi diye Allah’a isyan etmemektir.” Onuru olan hiç kimse, kendisine verene, kendisine verdi diye, üstelik kendisine verdikleriyle isyan etmeyi kendine yakıştırmaz. Değil mi?

Evet, evet… Meselâ: Ya olmasaydı ellerin! Olmasaydı; elinin tersiyle itebilecek miydin teşekkür etmeyi! Ama var işte ellerin! Elinden geleni yap ellerin için. Elinden geliyorsa-ki gelir-aç ellerini, ellerine yakışanı resmet, ellerine yakışının resmini inşa et. Ne olduğunu biliyorsun! Masraflı mı dua etmek! Unutma: insansın. Unutma: İnsan olmamak çok pahalı.

“Âli Söz”

Hz. Ali Efendimizin (ra) zalimi anlatışı, zalimin de bir “mazlum” olduğunu hatırlattı bana: “Kendisinin üstünde olana günahla zulmeder, kendisinin altında olana zorbalıkla zulmeder.” Zalimin kendi altında olana zulmünü biliyorum da… Üstünde olana, riyâkarlıkla, yaltaklanmayla vs. zulmettiği pek aklıma gelmezdi. Yanisi: Zalim, öyle bir yere koyuyor ki kendisini: Yukarıya doğru da, aşağıya doğru da geçersiz, kalp, sahte... Başkalarıyla kurduğu bağ sahte. Kendisiyle de arası yok. Ne acınası bir hal...

Sevgi: Sev ki Göresin.

Kimdi; unuttum. Nerede görüştüğümüzü de... Yoksa Kâbe’nin eteğindeydi miydi? Benim için yaptığı dua aklımda kaldı. Ve sonra her fırsatta ben de diğer kardeşlerime öyle dua ettim: “Allah sana sevdiklerini sevdirsin. Allah seni sevdiklerine sevdirsin.” Ben de ekledim: “Allah seni sevdiklerinle sevindirsin. Allah seni sevindirdiklerinle sevsin.” Çok sonra da şu hadis-i şerif’i okuyacaktım: “Allah’ı kullarına sevdirin ki Allah da sizi sevsin.”

Bir de topluca yazalım:

Allah sana sevdiklerini sevdirsin.

Allah seni sevdiklerine sevdirsin.

Allah seni sevdiklerinle sevindirsin.

Allah seni sevindirdiklerinle sevsin.

Allah’ı, sevdiklerine sevdiresin.

Allah’ı sevdirmekle sevilesin.

Sevenler, sevilenler, sevmeler, sevinmeler,

sevindirmeler, sevinenler, sevindirenler sayısınca âmîn!

Dilimizden, gözlerimizden “sevgi”nin düştüğünü düşünün. İyisi mi düşünmeyin. Bir sonsuz sevgi harmanındayız. Harmanımızı ateşe vermek isteyen var; dikkat! Karman çorman hiçbir şey yok; harman harman sevgiler savrulur durur yüzümüze.

“Haram” Eşit Değildir “Yasak”

“Müridin terk ettiği en son günahı başlangıçtaki ibadetinden daha güzeldir.”

diyor Şazelî şeyhi Ahmed Alavî *Hikem’ül Alaviyye* adlı kitabında.

Allah'ı razı etmek için bir günahı terk etmek, Allah'tan razı olmanın en belirgin görüntüsüdür. O'nun bizden razı olması için, bizim O'ndan razı olmamız gerekiyor önce. O'nun verdiği ile şımarmamak O'ndan razı olmaktır. O vermedi diye, O hemen vermedi diye, O hepsini vermedi diye sabırsızlık göstermemek, O'ndan razı olmaktır. O istemiyor diye, O'nun hatırına seve seve harama uzak durmak, O'ndan razı olmaktır. Cehennem korkusunun tazyikiyle değil O istiyor diye gönüllüce O'na kulluk etmek O'ndan razı olmaktır. O'na hürmeti olmayanın O'nun "haram"ına uzak durması zorakidir. O'na muhabbeti olmayanın O'nun "helâl"ine razı oluşu sahici olmaz. "Yasak"ı yoktur Allah'ın;"gönüllü terk ediş"ler ister. Allah'ın "emirleri" de gönüllüce razı oluşları besler.

Haşir Çığlığı

"Genç, sıska bir erguvan ağacının altında biraz durdum. Sen sor Tanrı'ya, dedim ona; 'iyiliğin, şefkatin, merhametin, alışmanın, sevmenin, vicdanın, mutluluğun ne olduğunu birbirine hiç benzemeyen milyonlarca andan oluşan puslu bir 'rüyayla' gösterdikten sonra istediği vakit acımasızca bizi uyandırması adil mi?'"

T / araf'tan A.Esra Yalazan'ın biraz isyan kokan yakarışı… "Birbirine hiç benzemeyen milyonlarca an"dan oluşan coşkulu bir varoluşun hemen yanında beklenmedik, alışılmadık, kabul edilemez, "insafsız" ve sinsi bir ölümün bekleyişi bin çelişki… "İman"ın "gayb"a uzanan kapısı da bu çelişkilerin gıcırtısıyla açılır. Yarım duran bu "görünen"in tam olan bir "ahret"le tamamlanmasına çağrıdır inanmak. Nisan'ı bile "zalim" gösteren "varoluşçu bakış"a, tüm zulümleri yok eden bir, dengesizlikleri dengeleyen bir sonsuzluk ufku kazandırır iman… Esra Yalazan'ın bu insanî çığlığını(ve bu kadar açık seslendirilmemiş ya da bu kadar net duyamadığım diğerlerini) görünen varoluşun çatlaklarından bir "ebedî varoluş" vizyonu çıkaran Said Nursî'ye *Haşir Risâlesi*'ni yazdıran dua olarak okuyorum.

Esmâya "Eğil"miş Rüzgâr

Nedense Leman Sam'ı "Rüzgâr" şarkısını söylesin diye (Zülfü Livaneli'yi "Sevda Değil" şarkısını besteleyip söylesin diye) dünyaya gönderilmiş görüyorum. İki şarkının bu iki özel sese değmesiyle, sözlerin ötesinde anlamlara açılıyorum.

Sözler üzerinde yeniden düşününce, bana da hak veren çıkabilir:

Eğil dalga, bükül demir / Güzelliğin gerçek değil / Pencerem kör, kapım kitli / Bu bendeki seyir değil. Eğil salkım, söğüt eğil / Bu benimki sevda değil / Eğil yağmur, rüzgâr eğil / Bu benimki sevda değil.

Varlık esmânın tecellisiyle "eğil"miş güzellik dallarıdır. Dalganın eğilmesi kendinden değil. Demirin bükülmesi de (Hadid Sûresi'nin işaretiyle) kendi başına değil; bir emir altında. Yani, güzellikleri kendilerinden değil. Şarkının sözü "Güzelliğin senden değil" diye de okunabilir (mi?)

Rüzgârın Alnımızdaki Ömrü / Ne?

Bir de "Rüzgâr"a eğilelim:

Penceremin perdesini havalandıran rüzgâr / Denizleri köpük köpük dalgalandıran rüzgar / Gel içeri usul usul beni bu dertten kurtar. Bana esmeyi anlat. / Bana sevmeyi anlat. / Bana esmeyi anlat. / Esip geçmeyi anlat...

Rüzgâr'ın şeffaf ve dokunaklı varlığını okşayan ne tatlı ifadeler! Esip geçmek bir hayat tarzı. Esmeyi öğrenmeliyiz ondan. Esip geçmeyi... Sevdiklerimizin yüzünde bir serinlik bırakıp ağırlık yapmamayı... Rüzgâr kadar olmayı, rüzgâr gibi yük olmamayı...

Uçup gidiveren dünyayı alnımıza resmediyor rüzgâr. Hafifçe bir sokuluş, dokunuş… Veda… Düş omzumdan ben de senin gibi acizim işte ey yolcu! Az önce buradaydı… şimdi… Bu kadar… Ne kadar rüzgârın alnımızdaki ömrü; ne kadar!

"Merhem / et"

Yârden ayrılmışın derdiyle dertlendi ney,

Kavuşmanın önündeki perdeleri parçaladı ney.

Ayrılık derdinin kendisi, kavuşma devasıdır. Çünkü aramadıkça bulunmaz. Bizi dertsiz eyleyen her türlü rahatlık, bize ayrılığın acısını unutturan her türlü gaflet, asıl derdimizdir. Ağlayışımız ve yakarışımız, özlemlerimiz ve arzularımız yaramıza devadır. Derdimiz devamızın kendisidir. Dertsizliğimiz en büyük derdimizdir. Neyin ayrılık derdiyle dertlenmesi, Sevgili'yi gizleyen perdeleri yırtıp parçalıyor; duamızı dillendirdiğimiz anda gözümüze ve gönlümüze pencereler açılıyor. Merhameti kalbimizin yaralarına "merhem" olarak sürüyor.

Her ayrılığı ve kavuşmayı bir çığlığa mı sararız? Her ikisinde de sararırız. Sonbahar da bahar da birer çığlıktır. Çığlık çığlığa bir duadır bizim her yanımız, her ânımız. Susturamayız; çünkü kim / liğimiz bu!

Dua Yordamı

yüreğim gökyüzüne dokunurey ötelerin en ötesinazla kıpırdayan sırlar perdesi(...) telaşla koşuşan sözcükler masumsendendir gelişi çağıltılarınsana yaslandıkça çoğalıyorum.

Bir yakarış tarifi olarak okuyorum bu Ahmet Mercan şiirini. "Yaslandıkça çoğaldığım" aczimi ve fakrımı kanattığım pınar başı dua. "Telaşla koşuşan sözcükleri"mi "masum" eyliyor dua. "Nazla kıpırda"ttığım "sırlar perdesi"nde yazılı dua. "Yüreğimin gökyüzüne dokun"duğu yerde asılı dua.

Bir tül gibi incecik… Koptu kopacak… Sınırda, hep sınırda… Endişeden, sevinçten sırlarım, surlarım… Dua yordamıyla yürürüm ancak. Ancak, ancak, ancak…

Dadı mı, Dua Tadı mı?

"Dadı eğretidir; üç dört gün içindir. Ey ana, sen kucağına al beni!" Dadı sonradan gelir ve erkenden terk eder seni. Ana kucağına koş; eğreti dadıyı ana yerine koyma!"

Duayı, istediğin şeye kilitlersen dadıya razı olursun. Dadı bazen gelir, bazen gelmez. Gelmezse mahrum olduğunu sanırsın. Gelse de seni sadece anlık oyalar. Duayı "istediğin şey"e değil de, "isteyiş"e, yani O'nun huzurunda kalışa endekslersen, ana kucağında kalırsın. Dadı gelse de gelmese de, kalbine yâr olur dua vesilesiyle huzurda kalmak.

Ben nakış nakış, oya oya duayım işte! İşte beni gör diye. Zaten O görünüyor da… Gördüğünü biliyorum diye… İsteyişin güzelliği adına… Farkında olduğumu du(yur)ayım diye…

Körlüğe Övgü

"Ayıbın en büyüğü, sende bir benzeri olan şeyi ayıplamandır."

"İlmin kapısı"ndan, Hazreti Ali Efendimizden (ra) bu söz.

O halde, şöyle de diyebilirim (mi?):

Körlüğün en kötüsü başkasında olan ayıbı kendindeyken görmemendir. Görmenin en talihsizi ise kendinde görmediğin ayıbı başkasının üzerinde

görmen (ve de göstermen)dir.

Ya Basîr, böylesi körlükten de böylesi görmekten de koru beni. Başkasının ayıbına kör, kendi ayıbımı görür eyle beni.

Yarım Kalan Anlar…

boşlukta kalan bakışı kim toplar / dudaktan kesilen cümleyi veya / bir ölüm fotoğrafı dostlar / kaçıyor saklanıyor müfredatlar

(...)

umutlarımı örselemeden çıkarın boynumdan / özenle dağıtın müşteri rüzgârlara

son bakışım hasıladır insanlar / bir ömrü satın almak var ucuza / ateş / su ve gökyüzünde bakışım / bunlar size / zarı hâlâ titreyen bir yürek için / az şey bırakmıyorum geriye

Ahmet Mercan'ın "ölüm"ü içten yaşayan şiirinden bir detay. Bana Necip Fazıl'ın "Ölünün Odası" şiirini hatırlattı. "Ölmeden önce ölmüş" sözler borçluyuz dudağımıza ve dualarımıza. Değil mi?

Birden bitecek zamanların… Yarım kalan bahar seyirlerinin… Sevinçlerin; hatta ağıtların… Masum çocuk ürperişlerinin… Hedefini unutmuş telaşelerin… Yarım, noksan, eksik yani bütün "handiyse"lerin sadece ve sadece duaya ihtiyacı var.

"Yarın"ları "Bugün"e eşitleyen ölüm…

Müminlere ölümü sıkça hatırlamalarını hatırlatır Efendimiz (asm): "Lezzetleri tahrip edip acılaştıran ölümü sıkça hatırlayınız." Yo, yo; bu hatırlama hayatı zehir etmek için değil asla! Hayata anlam katmak için kesinlikle. Çerçevesini çizemediğimiz bir tabloyu anlamlandıramayız, değil mi? Sınırlarını bilmediğimiz bir görüntüyü tanımlayamayız, değil mi? Ölüm gerçeğini sürekli öteleyenler en başta kendilerini sahteleştiriyorlar, yaşayışlarını naylonlaştırıyorlar. Hep "yarın"a erteliyorlar "bugün"lerini. Böylece bir türlü yaşamıyorlar. Öyleyse, "ölmeden önce ölme"nin hâlini dupduru tasvir eden şair sözüne dokunduralım damağımızı ve dimağımızı:

Ölünün Odası

Bir oda, yerde bir mum, perdeler indirilmiş;

Yerde çıplak bir gömlek, korkusundan dirilmiş.

Süt beyaz duvarlarda çivilerin gölgesi;

Artık ne bir çıtırdı, ne de bir ayak sesi...
Yatıyor yatağında, dimdik, upuzun, ölü;
Üstü boynuna kadar bir çarşafla örtülü.
Bezin üstünde ayak parmaklarının izi;
Mum alevinden sarı, baygın ve donuk benzi.
Son nefesle göğsü boş, eli boş uzanmış yana;
Gözleri renkli bir cam, mıhlı ahzap tavana.
Sarkık dudaklarının ucunda bir iz var;
Küçük bir çizgi, küçük, titreyen bir an kadar.
Sarkık dudaklarında sılı titrek bir an;
Belliki birden bire gitmis çarpınamadan.
Bu benim kendi ölüm, bu benim kendi ölüm..
Bana geldiği zaman, böyle gelecek ölüm...

Ölümü unutarak yaşamanın adı; hayatı da unutarak yaşamaktır. Yaşamaktır o kadar! Öleceğini bilmeseydi, mеselâ Yunus şiirleriyle yaşayabilir miydi! Örnek olanlara, örnek kalanlara bir bakalım. Ölümden uzak yaşamış var mı? Ölmeyecekmiş gibi yaşayanlar yaşamamış gibi öldüler. Öyle değil mi?

Hayy Aksi!

Necip Fazıl'ın *Ölünün Odası*'nı okuyunca, kendi ölüm(üm)ün odasına doğru yürüdüm. Şair değilim, olmaya da niyetim ve mecalim yok. Satırların alt alta durduğunu dikkate almaksızın, bir nesir gibi okuyalım:

"Ölünün Odası"nda Taze Bir Ölü / m

Oda boş. / Adımlar çekilmiş kapılardan. / Kahkahalar silinmiş tavandan. / Duvarlar küsüşmüş. / Bakışmıyor. /

Işık başını sokacak yer bulamıyor. / Daracık boşluğa yalvarıyor. / Boşluk utanıyor varlığından. / Yüzünü saklıyor yerdeki mum ışığından. / Perdeler karanlığa sarılıyor korkudan.

Kırışmış bir gömlek, yerde / Cansız, fersiz, tensiz, nefessiz. / Can kayıp düşmüş omuzlarından. / Boşuna bekliyor sedef düğmeler. / İki yakası bir araya gelmiyor canın. / İliklerine kadar boşluk. / Kıvranıyor gömleğin boş kolları / nda.

Beyaz bir çarşaf, sedirde. / Tatlı uykuların beşiğinden düşmüş. / Boşluğu avutmaya çalışıyor. / Üzerine düşen titrek gölgelerde. / Parmak izlerini taşıyor ölümün.

Boynuna sarılıyor ölünün. / Çaresiz çarşaf. / Bir cesetten sıcaklık umuyor. / Mum üşüyor, alev ağlıyor. / Hiçbir yere basmıyor ölünün ayakları. / Boşluk büyüyor.

Duvarlar terk ediyor odayı. / Zemin kayıyor. / Tavan uçuyor. / Ölümün buzdan heykelini dokuyor sessizlik.

Ortada kalıyor ölü. / Yalnızlığıyla kucaklaşıyor. / Yüzü hiçbir yere bakmıyor. / Yanağına dokununca, ışık sönüyor. / Göğsü kaskatı, kalbi kıpırtısız, elleri boş. / Avuçlarına bir şey sığmıyor.

Dudaklarında yarım kalmış gülüşlerin neşvesi. / Bir sonraki nefese acıkmış gibi. / Kirpik uçlarına asılmış hasretleri. / Tavana çakılı gözleri boşluğu emiyor. / Gözbebekleri ölümü resmediyor.

Bu benim. / Bu benim ölüm. / Bu benim ölümüm.

Bana geldiğinde ölüm. / Böyle olacak ölüm.

Bittiğinde de Başlar Kur’ân

Kur’ân “besmele” ile başlıyor. Ama “euzu”suz bir besmele bu. *Dua Ayetleri* kitabımızı hazırlarken fark edecektim ki, Kur’ân’ı dairesel bir metin olarak da okuyabiliriz. Yani Kur’ân belli bir yerden başlıyor değil. Bir çember çizgisi gibi her noktası hem bir başlama hem bir bitiş yeridir. Böyle olunca, Kur’ân’ın son iki sûresi, *“kul euzu biRabbil felâk”* ve *“kul euzu biRabbinnâs”*, en baştaki *“bismillahirrahmanirrahim”*in *“euzubillahiminişşeytanirracîm”*i diye okunuyor.

“Felâket” Etme “Felâk”ımı…

“De ki, “Sığınırım [yükselip yarılan şafak vakti] felâkın Rabbine.” [Felak, 1]

Rabbin seni yokluktan varlığa çıkardı. Şu anda, varlığın, yokluğun karanlığı ile sonsuzluğun aydınlığı arasında salınmaktadır. Yani, bir ömür boyu şafak vaktindesin; karanlığın yarılıp aydınlığın başladığı “felâk” halindesin. Şimdi yaptıkların seni ebedî karanlığa da savurabilir, ebedî aydınlık yurduna da taşıyabilir.

Mülk Hesabı

Dedim ki, “Sen söyle, ben dinleyeyim!” Sustu. “Senin şimdi söyleyeceklerin, biz gafilleri, biz aldanmışları, biz alışkanlığın çarşafına ayağı dolanmışları uyandıracak. Söz senin!” Telefonun öbür ucunda, yüreği kanadı kırık bir kuş gibi titreyen, tevekkülün ve teslimiyetin serin avuçlarında nefes alıp veren bir kardeşim vardı. Adı bende saklı. Çok değil, bir iki hafta öncesinde, eşinin mütebessim yüzünü, kızının “Babacığım” dedikçe güneşler açtıran dudaklarını, oğulcuğunun sımsıcak bakışlarını görünüşte toprağa, aslında Rabbimizin yeniden ve ebediyen diriliş vaadine emanet etmişti. Gözlerinin yaşını göremedim ama sesinin titreyişinde saklıydı içinin yangını: “Ağabey,” dedi, “şimdi fark ediyorum ki, ben tesbihatta, ‘lehü’l mülk’ cümlesine gelince durur, yine yine tekrarlardım. En sevdiğim tesbihat cümlesiydi bu: ‘mülk umumen O’nundur.’ Meğer Rabbim beni ta o günlerden bugüne hazırlamış...” Sevdiklerinin sesinin çekildiği, duvarların buz tuttuğu evinde Ramazan heyecanıyla, taziye yakınlığıyla, teselli umuduyla, “mülk O’nundur” dersleri okunuyordu.

(Kalbinizi dokundurunuz: Yirminci Mektup, *Risale-i Nur Külliyatı*)

Tefekkür Irmağı

Uzun uçuşların cam kenarında, kendimi *“Lâ ilahe illallahû, vahdehû, lâ şerike leh, lehü’l mülkü, ve lehü’l hamdü, yuhyî, ve yumîtu, ve hüve Hayyun lâ yemût, bi yedihi’l hayr, ve hüve alâ külli şey’in Kadîr, ve ileyhil masîr”*i okurken bulurum.

Bu on bir cümle, birbirinin hem sonucu, hem nedeni olarak çok ince bir tefekkür ırmağına atar kalbi. *Yirminci Mektub*’un beni kıyılarında tuttuğu tefekkürün ipuçlarını bu sayfaya bağlamam gerek:

ilah yok ancak Allah [var] (:*Lâ ilahe illallahû*)

öyleyse O bir’dir (:*Vahdehû*)

bir olanın ortağı olmaz ki (:*Lâ şerike leh*)

ortağı olmayan ise her şeyin sahibidir, varlığın hepsi O’nun elindedir (:*Lehü’l mülk*)

her şeyi elinde tutan O olduğuna göre, kim kime neyi ne kadar veriyorsa versin O’nun mülkünden verir, O’nun mülküne verir, öyleyse minnetimiz sadece O’na doğrudur, teşekkürlerin hepsi O’na şükür ve hamddir (:*ve*

Lehü'l hamdü) her şeyi bir şeyin emrine hiç karşılıksız ve sebepsiz verebilen ancak ihya edebilir, hayat vermek her şeyi elinde tutanın kârıdır ancak, öyleyse ancak O'dur ihya eden (:*Yuhyî*)

ve elbette ki ölmeyi de hayatı veren takdir eder, ölü toprağa can veren, canın ölüşünde tek yetki sahibidir (:*ve Yumîtu*)

hayatı veren elbette ki Hayy'dir, canlar dirlik veren hiç şüphesiz ezelî diridir ve diriliğinin sona ermesi söz konusu değildir (:*ve hüve Hayyun lâ yemût*)

elbette ki yoğu var edenin ve ölüyü diri kılanın elindedir hayır, iyilik ve güzellik bildiğimiz ne varsa (: *bi yedihi'l hayr*)

yoğu var edenin aczi olur mu hiç? Her şey üzerinde sonsuz kudret sahibidir O (:*ve Hüve alâ külli şey'in Kadîr*)

ve elbette ki her an eksilen bu varlığımız, her an ölüme yaklaşan hayatımız ve bizimle beraber var olan ve yaşayan her şey O'na dönücüdür, O'nun kudret elinde yoğrulmakta ve oraya doğru akmaktadır (:*ve İleyhil masîr*)

Ağla; Ağlayamayışına Ağla

Ney gibi zehir ve tiryak olamaz,

Ney gibi dost ve müştak olamaz.

İnsanın ney gibi ağlayışı ve inleyişi, görünüşte bir zehirdir ama çareye götürdüğü için en güzel ilaç ve tiryaktır. Neyin inleyişine benzeyen dualarımız ve yakarışlarımız sayesinde Sevgili'nin yoluna düşeriz ki, yakarışlarımızın ne kadar dost ve müştak olduğunu gösterir.

O ağlayıştan nasibi olmayanlar ne kadar ağlanacak haldeler!

"Dua Lügati" için

: ek maddeler

Dua: Sesin kıblesi

Dua: Dudağın haccı

Dua: Nefesin secdesi

Dua: Avuçların kanaması.

Dua: Dillerin ağlaması.

Dua: İç'ten sözlük.

Dua: Kalbin söze taş(ın)ması

Dua: Avuçların göğe asılması.

Dua: Sesin yokuş yukarı akışı.

Dua: ‘Ah!’ın ‘Ah!’la teselli bulması.

Bir kardeşimin nice sızıyla yazdığı cümleler üzerine bana da ilham edilen bir kaç dua maddesi.

Leylâ’sız Mevlâ Olmaz

Ney kana bulanmış yoldan söz açar,

Mecnun’un kıssasını anlatıp açıklar.

Neyin sızısı kanlı gözyaşlarına konu olmuş bir aşk yolunun habercisidir. İnsan da, Sevgili’ye ulaşmak için kanlı gözyaşlarını dökmelidir. Mecnun gibi, Leylâ’nın yolunda çöllere düşüp, başka her şeyi yok bilmedikçe, bu aşkın hakkını vermiş olamayız. Şükür ki, bize düşen Leylâ değildir sadece. Leylâ’dan Mevlâ’ya yol vardır ki, Mevlâ’ya götüren Leylâ’lar da bizim çölümüzdür. Bu yüzden, Mecnun’dan çok daha fazlası beklenir Mevlâ’nın yoluna düşmüş olandan. Leylâ’ların hepsine “Lâ ilâhe” demeli ki, Mevlâ için “İllallah” diyebilsin.

İçinin İçine Taş(ın)mak

Namaz ve oruç arasında ilginç bir paralellik ve de karşıtlık var gibi:

Namazda, soyut olan tevhid inancı somutlaşıyor, bedenselleşiyor, elle tutulur hale geliyor. Rabbimizin bize yakınlığı secdede alnımıza değecek kadar cisimleşiyor.

Oruçta, somut olan kulluk soyutlaşıyor. Bedenin adeta üzerine şeffaf bir niyet şalı geçiriliyor. Bedensel eylemsizliğimiz (yeme-me, içme-me vs.) ile kalbî eylemimiz olan niyetimiz keskinleşiyor. Eylemlerimize kurban ettiğimiz niyetimizi yeniden ihya ediyoruz, diriltiyoruz.

Bu yüzden:

Namaz dışarıdan resmedilebilir. İçe doğru büyüyen görüntüsü, namaz kılanın huşu’una bırakılır.

Oruç ise dışarıdan görüntülenemez. Oruç, tutanın içine doğru somutlaşır, cisimleşir. Kişi, elini yiyeceğe uzatır gibi olduğu ama geri çektiği her defasında, canı su içmek istediği ama suyu dudağına uzakta tuttuğu her

defasında içinin şeffaf dokusuyla tanışır. İçinin içine taşınır. Niyetine dokunur. Kalbiyle sıcak temas kurar.

Selçuk Eraydın ya da Zerafet

Bir Mirac gecesi sessizce yukarılara uğurladığımız zarif insan Selçuk Eraydın'a rahmet vesilesi olsun diye:

Duayı nasıl tarif edersiniz Hocam?

Selçuk Eraydın: Dua, Rab ile abdin arasına kesif hicâb bulutları koyan günahın kaybolmaya yüz tutmasıyla, gönlün dirilmesi ve aydınlığa kavuşmasıdır.

Dua kaderi değiştirir diyorlar, siz ne dersiniz?

Selçuk Eraydın: Dua, Allah Tealanın takdirini değiştirmeyi değil, kulun kendini değiştirmeyi fırsat bulduğu bir nedâmet ânıdır.

İnsan ve Taş

Mollâ Câmi ne güzel tarif ediyor zulmün önce zalimin kendisine zulüm olduğunu:

"Bilmiş ol ki, herkese fena muamelede bulunan kimse daima yüzlerce ıstırabın acıları içinde kıvranır durur. Böylelerinin hapishaneye konmasına da gerek yoktur. Çünkü onların bedenlerinin derisi onların hapishanesidir. Bu, onlara yeter."

Zulmün faili olmak, hemen zulmün mağduru yapıyor insanı. İnsan kendi cezasını kendisi kesiyor. İnsan kendi ateşini kendisi yakıyor. İnsanın ilahlaştırarak "taş" ettiği "ben"ler, insanın zulümlü bakışıyla taşlaştırdığı "benim"ler, "yakıtı insanlar ve taşlar olan" cehenneme yakıt yetiştiriyor.

Efendimizin (asm) "Ya Rab, beni zulmetmekten ve zulmedilmekten koru!" duasını bir de bu yorumla mı dilimize değdirsek…

Kalbin Milleti Yok

Bir Mustafa Demirci ilahisi olacak kadar "biz"leşmiş bir Shakespeare şiiri. Çevirenin yüreğine sağlık. Bir daha anlıyoruz ki, kalbin milleti yok, acının yabancı dili yok, merhametin sınır dışı yok, yakarışın vize zorunluluğu yok. Hem ayrıca, bir de Shakespeare'in dilinden bir kez daha anlıyoruz ki... dünyaya fit olmaya değmez:

Vazgeçtim bu dünyadan, tek, ölüm paklar beni

Değmez bu yangın yeri avuç açmaya değmez
Değil mi ki çiğnenmiş inancın en seçkini
Değil mi ki yoksullar mutluluktan habersiz
Değil mi ki ayaklar altında insan onuru
O kızoğlan kız erdem dağlara kaldırılmış
Ezilmiş, hor görülmüş el emeği, göz nuru
Ödlekler geçmiş başa, derken mertlik bozulmuş
Değil mi ki korkudan dili bağlı sanatın,
Değil mi ki çılgınlık sahip çıkmış düzene
Doğruya doğru derken eğriye çıkmış adın
Değil mi ki kötüler kadı olmuş Yemen'e
Vazgeçtim bu dünyadan, dünyamdan geçtim ama
Seni yalnız komak var, o koyuyor adama.

Kalbinle kaldığın olur mu şöyle başbaşa… İki kafadar dertlerini birbirine anlatır, ferahlar ya… Kalbini dinle; kalıbın da rahatlar. Kalp kalbe karşı derler. Sen daha kalbinle karşı karşıya, yan yana, can cana gelmemişsen, başka hangi şeyle karşı karşıya gelirsin ki… Kendine gel; kalbine yani. Yani…

"Sekine"

"Sadık Yalsızuçanlar'ın Martin Lings alıntısı üzerinden bir 'sekine' tarifi"

Martin Lings'in ünlü Şazelî şeyhi Şeyh el-Alevî'yi anlattığı *Yirminci Yüzyılda Bir Veli* kitabında bu hikmetle ilgili bir bahis yer alır. Şeyhin bir süre hekimliğini üstlenen Fransız agnostik Dr. Marcel Carret'in gözlemleri konuya ışık tutar niteliktedir:

"Onu ilk gördüğümde edindiğim izlenim, karşımda alelâde bir şahsiyetin olmadığıydı. Davet edildiğim oda diğer bütün Müslüman odaları gibi mobilyasızdı. Yalnızca sonradan kitap ve elyazmalarıyla dolu olduğunu öğrendiğim iki sandık vardı. Yer boydan boya halı ve hasırla kaplıydı. Bir köşede kilimle kaplı bir şilte vardı; Şeyh, burada arkasında birkaç yastık, dimdik, elleri dizlerinin üstünde, aynı anda tamamen doğal olan hareketsiz bir şekilde bağdaş kurmuş oturuyordu. (...) Ertesi gün ve ondan sonraki birkaç gün iyileşinceye kadar onu görmeye gittim.

Her seferinde onu aynı şekilde hareketsiz, aynı durumda, aynı yerde, gözlerinde uzak bir bakış, dudaklarında hafif bir tebessüm, bir gün öncesine göre sanki bir santim bile hareket etmemiş, zamanın etkileyemediği bir heykel gibi dururken buldum."

Carret'in bu gözlemi tümüyle gerçektir ve sözünü etmeye çalıştığımız hali, 'sekine(t)'yi ifade etmektedir. Çünkü arif kişi, kozmik çarkın merkezindedir ve İlâhî Hakikat'le arasında ya çok az perde kalmıştır veya gözlerinden o perdeler tümüyle giderilmiştir.

Aynaya Bakarken

Ümit Meriç, duamızın gizli bahçesinin en nadide gülünü bulmuş *Dualar ve Âminler*'de:

"En az benim olan şey vücudum. Benden habersiz doğdu, bana sormadan ölecek. Ama her şey onun sayesinde benim oluyor. Aldığım nefesi, gördüğüm denizi, dinlediğim tamburun verdiği zevki hep ona borçluyum. Et ve kemikten yoğrulmuş bu muhteşem heykeli, irademin emrine veren ve onu imanım için bir vesile kılan Rabbime sonsuz hamd ü senâlar olsun!"

Gözlerimden teşekkür dökülür bir gelincik tarlasında… Her nefes sonsuz teşekkürü hatırlatır. Hatırlatmasın mı? Sen şöyle bir bak, boy aynasında kendine. Bir bak da, geç kaldığın teşekkürlerini bir hatırla…

Bir Başka "Kerîm" Sırrı

Düşünüyorum da... Cimriler vermez, vermek istemez. Verse de zorla verir. Verdiğini ise hep hatırlatır, başa kakar. Buna göre, cömertlik bolca vermek değil sadece. Verdiğini verdiğine hissettirmeden vermek de cömertliktir. Verdiğini verdiğine bile unutturacak denli gizlice (başa kakmadan, habire hatırlatmadan) vermek de cömertliktir. En çok benim dediklerimi az benim olan şey üzerinden tadıyor olmam cömertliktir; "kerem"in sessiz tarifidir.

Ne senin ki bilsen ah… Sevin ki her şey O'nun… Yük taşımak biz acizlerin işi değil. Taşıyamayız zaten. Gayr-ı menkul sanıyorsun elindekileri… Elini hatta. Cimriliğin en kötüsünü söyleyeyim mi: "Kendini kendine verene kendini vermemektir."

Haydi Dön Artık

Bir türkü sözü var aklımda. (Sevgili İbrahim ve Adem'in eşlik ettiği bir Turgutlu kahvaltısı hatırası.)

Beyaz giyme toz olur / Siyah giyme söz olur / Gel yeşiller giyelim / Muradımız tez olur / Salına da salına da gel hadi yarim / Dön dolaş yine bana gel

"Söz ve müzik anonim" diyor baktığım kaynak. Bolu yöresine ait görünüyor. Türkünün nakarat cümlelerini Rabbimizin kuluna daveti gibi dinliyorum ne zamandır: "Salına da salına da gel, hadi kulum / Dön dolaş, yine bana gel!" Tuhaf bulunmasını da göze alıyorum, olsun. Bu sözler bizim dünya hayatımızı özetliyor. Keşke bu türkünün nağmeleri kadar aklımızda yer etse bu gerçek... "O'na dönücü" değil miyiz? Ne kadar "salına salına" gezinsek de, nice "dön"üp "dolaş"sak da...

Şu türkü de takılsın tırnağına dilbilgisinin:

"Dünya gezdirir yer yer seni; Ne kadar gezsen de yer, yer seni!"

Geçiciyse… Geç!

Bir dostun ağzından toprak kokulu bir yağmur gibi geldi şu *Mesnevî-i Nûriye* cümlesi. Kim bilir kaç defa okumuştum önceden. Ama nasılsa, o okuyunca yepyeni bir müjde dokunuverdi göğsüme. Demek ki, ihlasla dudağa değen, içtenlikle nefese dolanan, kalbe bandırılıp da gelen bir söz, tekrar da olsa, terü taze bir haber gibi kalbe düşüyor:

"Ve keza, bir cemal sahibi, dâima hüsün ve cemalini görmek ve göstermek ister. Bu ise âhiretin vücudunu ister. Çünkü daimî bir cemal, zâil ve muvakkat bir müştaka râzı olmaz, onun da devamını ister. Bu da âhireti ister."

Güzel olan, güzelliğine güzelce seyredenlerin de, güzelliği sürdükçe seyirci kalmalarını ister. Sonsuz bir güzellik, sonlu ve geçici seyircilere râzı olmaz. Seyredenlerin de sonsuzca seyretmesini ister. Sonsuz bir güzellik, kendisi devam ederken, seyircisini kendi önünden çekiyorsa, güzelliğini kaybeder. Güzelliğini gösteren bir güzellik, güzelle güzel güzel kalmak isteyen seyircilerinin gönlünü güzelce yapar. Onları da sonsuz eyler. Öyleyse ömrümüz dünyadan ibaret değil; sonsuz bir seyir yeri (ahiret) bekliyor bizi.

はなみ

Yukarıdaki Japonca kelimede yitiğimiz olan bir hikmet saklı... Hani, “hikmet müminin yitiği”iydi ya. “Çin’de de olsa” gidip bulacaktık ya. Çin’den az daha ileride bu hikmet. Sevgili yönetmenim M. Nuri Işık okuttu bana. O kelime “Ha-Na-Mi” diye okunuyormuş. Soldan sağa doğru okunuyor Japon alfabesi.

Hanami “çiçek seyretme sanatı” demek! Japonya’da bahar ayı geldiğinde yaratılışın tazeliğini dal budak seyretmeye koşuyormuş insanlar. Hangi çiçeğin ne zaman nerede açtığı da Japonya haritası üzerinde gösteriliyor:

Harita üzerindeki rakamlar kiraz çiçeği tomurcuklarının patlama zamanını gösteriyor. Meselâ, 3.26: Mart’ın 26’sı demek. Bunun için meşhur parklarda bir gece öncesinden yer kapılıyor. Hatta, TV haberlerinin sonunda, harita üzerindeki bilgiler tıpkı hava durumu bülteni gibi gün be gün veriliyor. Her bahar bir haşir müjdesidir; hatta binlerce haşir müjdesidir. Sayısız dal uçlarında açan, tanımsız güzellikteki sayısız çiçekler, yapraklar ve meyveler, kurumuş kemik gibi ağaçların yeniden dirildiğini gösterir bize.

Diyeceğim o ki, kurumuş kemik gibi ağaçların yeni baştan, terü taze tenlerle, mütebbessim çiçeklerle diriltildiğini her bahar görmeye Japonlar kadar ihtiyacımız yok mu? “Kemikleri kuruyup toz olmuş” sevdiklerimize ebediyen kavuşacağımız, “hiç korkmayacağımız ve hüznün de dokunmayacağı” ebedî diriliş müjdesini her tomurcukta okumaya vaktimiz yok mu?

Özür diliyorum dikkatsizliğimin cehenneminde s / olan çiçekler! Bu gözlerim “görsün” diye bana verildi. Emaneti istediğimiz gibi kullanabilir miyiz?

DNA

Said Nursî, “tesbihatımızın DNA’sı” diye / bileceğim “Sübhanallah”, “Elhamdülillah” ve “Allahuekber”i kalbinde hayat bulunan her insanın borcu sayar.

“Sübhanallah”: gördüklerimiz karşısında ateşli hayretlere düşen kalbimizi serinleten su.

“Elhamdülillah”: hiç karşılıksız ve hiç hesapsız gönderilen nimetlere, hak etmediğimiz ve altından kalkamayacağımız iyilikler karşısında duyduğumuz minnet ezikliğinden nefes aldıran bir iksir.

“Allahuekber”: Aklımıza sığmayan yaratılış çeşitliliği ve bolluğu karşısında, zihnimizin tartamadığı hareket inceliği, büyüklüğü ve hızı karşısında düştüğümüz heybet duygusunu rahatlatan takdir ifadesi.

Sübhanallah: “Eksiğin yok…”Elhamdülillah: “Teşekkürler…”Allahuekber: “Çok büyüksün…”

Kıble Cephesi

Mihrab, “harb yeri” anlamına geliyor. Kıbleye döndüğümüz, namaza durduğumuz mihrabın önünde nefsimizle bir tür muharebe / savaş halindeyiz. Teslim olup olmama harbidir bu... Allah bana yeter mi, yetmez mi? Allah’ın bana yeter olduğuna nefsimi ikna etmiş olsaydım, o mihrabın önüne ite kaka gelmez, zorla kalmaz, selam verdiğimde batan gemiden kaçar gibi çıkmaz, camii kapısında ayakkabılarımı patır patır yere atmazdım. Demek ki harp hâlâ devam ediyor. Belki bir gün, bir camiin mihrabına, içinde kategorik olarak “mihrab” ve “kıble” kelimesi geçen ayetleri değil de, mihrabı(n önündeki savaşımı) anlam olarak ifade eden bu ayet yazılır:

“Allah kuluna yetmez mi?”

İkametgâh

Mahsusçuktan ayet ve sûre numarası yazmıyorum. Çünkü Kur’ân ara sıra baktığımız bir referans kitap değildir; o içinde yoğrulduğumuz, durduğumuz, düşündüğümüz ana kitabımızdır. Kur’ân’a dışarıdan bakmıyoruz ki! Dışarıya Kur’ân’dan bakıyoruz. Evimizdir bizim Kur’ân; onun içinde yaşarız. Oradan başka yerlere uğrarız, başka yerlerden oraya değil! İnsan evinin adresini sorar mı, yazar mı ikide bir?

Sükûnetin Gözleri

Sekine üzerinde biraz daha düşünmek gerek. Sekine, bir "kıpırtısızlık" hâli; doğru. Ama öyle miskince bir eylemsizlik değil. Öyle yogadaki gibi kendi kendini yatıştıran, kendine yapışan, bencillik kabuğunu kalınlaştıran bir durgunluk değil. Varlığın göğsüne yerleştirilmiş bilinçten bir kalp olduğunu bilerek, bütün hareketleri Bir Olan'a bağlayarak durmak olsa gerek sekine. Anahtar kelime: Kalp. Kalp çalışırken sessizdir; pürüzsüz çalıştığı oranda da sessizleşir. Kıpır kıpırdır ama kıpırtısız durur göğsümüzde. Çünkü, bedenin bütün devinimlerini soğuracak, gelip giden kanın akışını odacıklarında yumuşaklıkla ağırlayacak bir hareket içindedir. Kalbin bize kıpırtısızmış gibi yansıyan o sükûnetini bu hareketliliğin ahengine borçluyuz. İşte o yüzden olsa gerek, Said Nursî itminana ermiş bir mümini şöylece tarif eder: *"tam münevverü'l-kalb [kalbi tam nurlanmış] bir âbidi, küre-i arz bomba olup patlasa, ihtimaldir ki, onu korkutmaz."* Yani, kalbi her işin hikmetle ve rahmetle olduğu haberiyle aydınlanmış bir kulun kalbi, yeryüzünün bomba olup patlaması gibi bir devinim aralığını da tolere edebilir. Çünkü "sekine" içindedir.

Sükûnetinizi kaybetmişseniz korkarım gözlerinizden. Nerede duracağınızı bilemem ki… Yıldızlar baş döndürücü süratle döner ama sükûnet içre… Sense aceleden ecele atıyorsun anlarını. Acele ecele gider sözünü şimdi biraz daha öteki şekilde anlar gibiyim. Nasıl mı? Sakin ol; anlarsın.

İşimiz Allah'a Kalmazsa; Kalır

İlk gençliğimde okuduğum kitapların kimisinin önsözünde "gayret bizden, tevfik Allah'tan" yazardı. Yani, biz gayret ederiz, çaba gösteririz ama sonuca ulaşmak, başarıyı elde etmek, Allah'ın muvafık / uygun görmesine bağlıdır. Bu söze göre, gayret ile başarı arasında nedensel bir ilişki yoktur.

"Çalışınca sonuç almak garantidir" demiyor bu söz. Çalışmamızın karşılığı olarak istediğimiz sonuç ya da başarı Cenab-ı Hakk'ın onu hak edip etmediğimizle ilgili takdirine bağlıdır. "Tevfik" kelimesi, katmanlı bir varlık kategorisinden haber verir: Kul-Rabb. Uygun görülmeyi isteyen kul vardır, bir de uygun görecek / görmeyecek bir Rab vardır. Rabbimiz tarafından muvafık yani uygun görülmekle başarıyı yakalayabiliriz.

Şimdilerde "muvaffak olmak" yerine kullanılan "başarmak" kelimesinde yalınkat bir varlık kategorisi öngörülür. "Başarı" kelimesinin arka planında

“kul-Rabb” ekseni yoktur. Sözüm ona, kendi kendimizeyizdir. Ne yapıp edersek kendi başımıza ederiz. Bu kadarcık imâ ile de yetinmeyiz. “İnşaallah’la Maşaallah’la olmaz!” gibi tepkilerle netleştiririz bu anlayışımızı. En olmayacak işin başına gelince “işimiz Allah’a kaldı” demeye mecbur kalırız. Oysa gayretinle bir araya getirdiğin sebepler ile istediğin sonuç arasındaki mesafe sonsuzdur. Senin gayretin kapatamaz o sonsuz mesafeyi. Aradaki boşlukta Allah’tan tevfik istemek vardır. Aradaki boşlukta yakarışlar salınır. Aradaki boşlukta dua incileri saklanır.

Ne zaman “işimiz Allah’a kalmadı” ki?

O’nsuz iş; sonsuz karanlığın yolcusudur. Allah’tan ne kötülük gördük ki; inşaallah, maşaallah, evvelallah sözlerini işine karıştırmak istemeyenler var. Niye var? İşimiz ona buna kalacağına O’na kalsın; yolda kalmayız. Anlamıyorum, anlamak istemiyorum. Bu çağdaşlık, bu yapmacık, bu ufak hesapçık halleri… Bir de “inşaallah” duası yerine “umarım” diye bir kelime çıkarılmış. Bari kimden umuyorsun onu da söyle!

“Why not You?”

Galiba New York’tan... Bir radyonun billboard reklamı: *“God listens to us... Why not you?”* Demek istiyor ki şehir ahalisine: “Tanrı bizi dinliyor... Siz niye dinlemeyesiniz?” Keşke, her radyo, Allah’ın dinlemesine göre konuş(tur)sa... Sadece radyo mu? Herkes Allah’ın işitmesine göre konuşsa... Herkes Allah’ın görmesine göre davransa... Herkes Allah’ın bilmesine göre yaşasa...

Ağız Kokusu

“İnsan dilinin altında saklıdır” diye bir söz hatırlıyorum. Doğru; dilimizin altından çıkarıyoruz kendimizi. Oradan çıkardığımız seslerle, sözlerle görünür kılıyoruz kimliğimizi. İnsan dilinin altında saklıysa, “mümin de dilinin altında saklı” olmalı diye düşünüyorum. *Tabiat Risalesi* yazarı, “...insanların ağzından çıkan ve dinsizliği işmam eden dehşetli kelimeler var; ehl-i iman bilmeyerek istimal ediyorlar” diyor. Bu cümledeki “ağız” ve “işmam” kelimeleri ne zamandır dikkatimi çeker. “İşmam etmek” koku vermek demek. Yani, insanın ağzından çıkan ve dinsizlik kokusu veren kelimelerden söz ediyor Said Nursî. Yani, bir tür “ağız kokusu” tarif ediyor. Ağız kokusu, insanın kendisini rahatsız etmez. Hatta, insan kendi ağız

kokusunu fark etmez. Başkaları ise gayet farkındadır ve hayli rahatsız olur. Yıllar önceydi. Bir taksi şoförü fark etti benim “ağız koku”mu. “İkimiz de şanslıymışız bugün!” deyince ben, “Yok ağabey, ikimizin de kısmeti varmış!” dedi. O günden beri, “şans”, “şanslı” kelimelerini terk ettim. “Şans” kelimesinde tesadüf kokusu vardır; “kısmet”ten ise takdir kokusu gelir. “Tesadüfe bak!” derken, sanki kadersiz yaşıyor gibi konuşuruz. “Ne güzel tevafuk!” demişken, karşılaşmamızın bir kutsî takdirin eseri olduğunu hatırlatıyoruz birbirimize. “Ağız kokuları”na dikkat!

Ağzından çıkanı kulağın duysun. Ki “kulağa küpe”lik sözler edesin!

Allah Yüzüne Kırışınca da Bakar!

“Allah’ın Garibi” Esra Elönü’den garipce bir mesaj: *Allah yüzüne kırışınca da bakar!*

Rabbim yüzümüzdeki tonlarca ifadenin sahibi sensin! Bizi senin verdiğin yüze karşı yüzsüz kılma! Biz seni not aldık sen bize kitap verdin, biz seni erteledik sen bizi daim kıldın! Biz belimizi büken secdene karşı bileğimizi büken mevkileri rütbeleri tercih ettik, ölülerimiz toprakta manşet oldu, dirilerimiz meleklerine hesap numarası verip küsuratlı cüzdan ağırlığınca cennetine talip oldu, şerefimizin cenazesi çoktan kaldırıldı ve biz bize kalan boşluğu bile sahiplendik.

Sen sahipsizliğimizin sahibisin, bizi saçımızdaki değil kalbimizdeki akları gördüğümüzde sana yaklaştır, bizi yaşımızın geçkinliğinden değil başımızın eğikliğinden utandır! Bizi günahın cahili kıl biliriz ki büyük laflar senindir! Biliriz ki en kıdemlimizin mekânı gökdelense bile kibrinin ayağı çukurdadır! Biliriz ki kime ah olduysak ve kimin ahını aldıysak zirvedeyken yerle biriz.

Biliriz ki hançer yiyenin tokluğu düşmanın açlığını yatıştırmaz! Biliriz ki iyinin adını bile kötüler eskitir! Biliriz ki yüzümüze gülenler şeytanın esprisiyle ağlar, bizi Dünyanın kıdemlisi, ölümün acemisi kılma! Bizim şaşkınlığımız kötülerin alışkanlığı olmasın!

Yüzümüzdeki kırışıklığa yalanlar süren adamların haysiyetlerindeki kırışıklıkla bizi imtihan etme! Kalbimizi yüreksizlerle tartma!

Camilerine müşteri gibi girenlerin sattığı dine karşı bizi alıcı kılma! Biliriz ki en büyük devrimci peygamberdir! Onun komutanlığından paşa paşa geçinenleri de nasiplendir! Nasiplendir ki dinsizliği sınıf bilenlerin

ücrasında çürümektense dimdik bir yoksulluğu senin zenginliğin bilelim! Sen konumlarını hançer olarak kullananların sırtlarındaki kuyulardan masumlarını çekersin! Sen sonsuz noktalara nokta koyacak güçsün ki biz de dikliğimizin boynunu vuran virgülüz. Ve alnımıza yazdığının okuruyuz Rabbim!

Bizi gözümüzle görmediğimiz ayıbın tellalı kılmaktansa

Gözümüzle gördüğümüz acının hamalı kıl

Ve ellerimiz bu Dünya'dan sana açık gitsin Rabbim,

Sana açık gitsin!

Âmin

"Kıl Beni Ey Namaz"

"Kıl beni ey namaz" ifadesi, namazı kılanın ben değil, beni namazın kıldığını ima ediyor. Yani, özne ben değilim namazda. Ben nesneyim; namaz özne. Çünkü namazdır beni kötülükten alıkoyan. Namazın kalıbı içine girmekle, ben de duru kılınıyorum, ben de iyi kılınıyorum.

Yoksa dupduru hallere düşmenin düşünü bile kuramam. Düşerim bir yerlere; hem de secdesiz. Ve… yara bere içinde… ahlarımın şahı kıvrandırır beni. Aman!

Hal Dili

Mevlânâ, Fatiha'nın dua eşiğinde bir bahçeyi konuşturuyor:

Bahçe kışın, "*iyyâke n'abüdü"* der. "Yalnız Sana kulluk ederiz; yani yalvararak buraya geliyorum. Neşenin kapısını aç ve beni kederler içinde bırakma."

Baharda ise, "*iyyâke n'estain"* der. "Biz Senden yardım dileriz, yani meyvelerin bolluğundan yıkılıyorum artık, ey Yardımcı (Müsteân) beni koru şimdi..."

Varlığın "hal dili" böyle çözülüyor demek ki...

"Açıl!" deniyor çekirdeğe, çiçeğe, bahara… Açılıyorlar. Emre âmâde. Emre âmâlar var; emre âmâdeler var. Var; vereni gören var; verene kör var. Mevsimleri mevsiminde seyret hele! Resm-i mevsimi kaçırma. Kaçıver dünyanın gulgulesinden de; mevsimlerin dillerini, dillerin mevsimini çöz!

"Tut Beni Ey Oruç"

Aynı çizgiden yürürsek, *“Tut beni ey oruç”* demek de mümkün. Oruç tutuyor beni. Oruç özne, ben nesneyim çünkü. Dilimi gıybetten uzak tutuyor. Elimi kötülükten beri tutuyor. Beni niyetimin şeffaf elbisesi içinde tutuyor.

Nefesimi Allah rızasının avuçlarında tutuyor. İçimin içine ilk defa ayna tutuyor.

Oruç seni sende tutar. Gözlerinin içine bakar; bırakmaz kolay kolay. O tok, o diri elleriyle seni öyle bir yakalar, tokalar. Dik, diri olman için gözlerinin içine sıkı sıkı tembihler bırakır; zor bırakırsın kendini. Tutmalar, tutulmalar; tutuklanmalar diyarında bulursun; “bulursun” kendini.

“Hacc, Bana (İyi) Geliyor mu?”

Peki ya hacc? Güle oynaya hacca gidiyorum ama hacc bana (iyi) geliyor mu? Yani haccdan döndüğümde, ben de dönüşmüş oluyor muyum? Hacca gidince kendime geliyor muyum? Şeytana attığım taşlar nefsime, hevama denk geliyor mu? Arafatta dur(ul)duğum gibi, telaşlarıma koşuşturmama duraklar getiriyor mu? Kâbe etrafında döndüğüm gibi, / Kalıbımdan çıkıp kalbime geliyor muyum?

Tavaflarım cimriliğimi cömertliğe, mertliğe döndürmeli meselâ… Meselâ gafletten tefekkür dönmeliyim her tavafta. Kesretin gıllgûşundan vahdetin huşuûna yönelebilmeliyim. Dönerken “dönmeliyim” de. Dön / erken!

“Ver Beni Ey Zekât!”

“Ver beni ey zekât!” deme hakkım var mı peki? Niye olmasın! Zekât, arındırmak demek. Zekâtı verdiğimde elimde olanın bana verildiğini söylemiş oluyorum kendime. Dilimle değil, elimle söylüyorum bana verildiğini. Böylece bencillikten arınıyorum. Böylece ben’imi beni ben edene veriyorum.

Ah, zekat! Ne de yanlış anlaşılıyorsun öyle! Anlamın ne de yanlış yerlere gönderiliyor! Yaptığın iş nasıl da yağmalanıyor öyle! Tezkiye eylemek, temizlemek anlamına geliyormuşsun meğer. At, elinden at! Senin değil bunlar. “Ak akçe”dir zekât; aklar. “Kara gün” içindir; paklar.

İç İçe Aynalar

“Şahit ol bana ey kelime-i şehadet!” ne anlama gelir? Ben demesem de, ben demeye yetişmesem de, âlem “Lâ ilâhe illallah, MuhammedürResûlullah” diyor zaten. Ben kelime-i şehadeti dilime aldığımda, meçhul bir gerçeği görünür kılıyor değilim; görünür olana tanık olarak adımı tanıklar zümresine kaydettiriyorum. Kelime-i şehadet bana şahitlik ediyor.

Sesli / sessiz bir dilleniş bu âlem… Ve dileniş… Sonsuz…

Adı: İnsan

“İnsan olmayı atlayarak Müslüman olunmaz.” Yıllardır her vesileyle zikrediyorum bu cümleyi. O kadar doğru ki... Bir diğer ifadeyle, “İslamiyet gömleği insaniyet gömleği üzerine giyilir.” Bediüzzaman’ın *Muhakemat*’ındaki ifadeyi de yedeğimize alırsak, ne demek istediğim daha iyi anlaşılır: “...hakikat-i İslâmiyet[...]ki, asıl insaniyet-i kübrâ denilen şey odur.” İnsan olmanın hakkını vermeden Müslüman olduğumuzda, İslam’ı ancak bir tür taraftarlık olarak zevk edebiliyoruz. Oysa, İslam, “biz” ve “ötekiler” ayırımı yapmaya fırsat vermeyecek kadar insanî ve evrensel bir empati yüklüyor olmalıydı bize. Günaha düşmede kimse kimseden daha çok korunmuş değil ki, kendimizi beğenip başkasını aşağı görelim. (Üstelik, günahsız olduğun için kendini beğeniyorsan, kendini beğenmemeni gerektirecek yeterince günahın sahibi olursun.) Ölüme kimseden daha uzak değiliz ki, kendimizi dertsiz sanıp başkalarına acımaya fırsat bulalım. İnsan olmanın hakkını verenlerin İslam’a erişmesi için de, İslam olup da insan olmayı atlamışların yeni baştan insan olması için bir duamız olmalı. İnsan olmayı atlayarak Müslüman olanlar için yapacağımız dua daha acildir; çünkü insan olup da Müslüman olamayanların müslüman olma fırsatı da, Müslümanların insan olmasına bağlı gibi.

…ve adresinde durmalı insan ki; gelince “adreste” bulsunlar. “Şu niteliklere sahip insan aranıyor”la da bir başvuralım bakalım da, yüzde ne kadarımız “insan”?

Allah’a Suizanda Bulunmak

Küresel güçler İslam’ı bir tehdit dini olarak gösteriyor. Elbette ki canımız sıkılıyor. Adı barış, kendi barış iken, İslam’a terör yüklemek ne büyük insafsızlık! Barış dininden terör beklemek kimin haddine? İyi ama

çoğumuzun özgeçmişinde “Allah” öznesiyle ilk tanıştığımız fiilleri bir hatırlayalım: “Allah çarpar!”, “Allah yakar!”, “Allah taş yapar!”… Kendisini en çok Rahman ve Rahîm isimleriyle tanıtan sonsuz merhamet sahibi Rabbimizi, yakma heveslisi, çarpma fırsatçısı diye tanı(t)mak da İslam’ı bir tehdit dinine çevirmiyor mu? Hal böyle olunca, her birimiz Allah’a itaatimizi tehdit sayesinde sürdürüyoruz. Oysa, Rabbimiz bizden tehdit dehşetiyle değil, teşekkür sevdasıyla kulluk etmemizi diler. Bu yüzden, Kur’ân’ın ilk cümlesi “Elhamdülillah”tır. Her şeyden önce “teşekkür ederim Allah’ım” diyeceğimiz bir konumda olduğumuzu keşfetmemiz isteniyor bizden: “Hiç hak etmediğimiz halde var kılındığımız için... Hiç altından kalkamayacağımız iyilikler gördüğümüz için... Hiç hesapta olmayan makamlara getirildiğimiz için… Hiç mecbur olmadığın halde bizi var kıldığın için… Teşekkür ederim Allah’ım.”

Nedense korkutmayı seviyoruz. Halbuki geceye yıldızlar diziyor O, korkmayalım diye. Kışı bahar ediyor, ölümü sevelim diye. Beni de korkutmuşlardı; hem de ne çok. Sonra gördüm ki bütün baharların sahibi O. Bütün bir âlemi benim için yaratmış. Dörtte bir kış; ötesi iki bahar bir yaz. Kışın bile rengi beyaz. Niye korkutuluruz öyleyse. Düşünmeli biraz!

“Eğri Söz”e “Doğru Niyet”

Musa Aleyhisselam zavallıca bir çobanın şöyle dua ettiğini işitir:

“Neredesin sana kul kurban olayım

Çarığını dikeyim, saçını tarayayım

Elbiseni yıkayayım, bitlerini kırayım

Ulu Tanrı sana süt ikram edeyim.

Elceğezini öpeyim, ayacığını ovayım.

Uyuma vaktin gelince yerceğizini silip süpüreyim

Bütün keçilerim sana kurban olsun.”

Bu çocukça dua yüzünden Musa Aleyhisselam çobanı tan eder, susmasını emreder. Ancak Allah bu duayı nice zekinin duasından makbul tuttuğunu söyler Musa Aleyhisselam’a.

Çünkü…

“Sözün eğri, niyetin doğru olursa, O sözün eğriliği Allah için doğruluktur.”

(Mevlânâ)

İstemeseydin İstememi, İstemeyi Bile İsteyemezdim

Çünkü…

“Önce duaya meyil veren Sensin, sonra duayı kabul eden de Sen!

Evvel de Sensin, Âhir de Sen; bizse arada söze bile gelmeyecek hiçin hiçi!

Secde: Alınyazım

Allah, *“Secde et de yaklaş!”* dedi. [96 / 19]

Alnımızın yere değmesi, canlarımızın Allah’a yaklaşmasına sebep kılınmıştır.

Ne hoş bir ikramdır bu! Bize şah damarımızdan daha yakın olduğunu söyleyen Rabbimize, secdemizin elle dokunulurluğu kadar yakınlaştığımızı hissedebiliyoruz. ‘Subhane Rabbiye’l Âlâ’ alnımıza yazılmıştır.

Dua Devresi: Benden Önce Tamamlanmış

Şeytan “Ey çokça yakaran, bunca Allah demene karşılık O’nun ‘Lebbeyk / Buyur!’ demesi nerede? Rabbinden bir cevap gelmiyor. Böyle utanmadan, sıkılmadan ne vakte dek Allah deyip duracaksın?” dedi.

Adamın gönlü kırıldı, başını yere koydu, yattı. Rüyada yeşiller giyinmiş Hızır’ı gördü. Hızır “ Kendine gel, niçin zikri bıraktın, çağırdığın isimden nasıl usandın, zikrinden nasıl pişman oldun?” dedi.

Adam, cevap olarak “Lebbeyk sesi gelmiyor, kapıdan sürüleceğimden korkuyorum” deyince, Hızır “Senin ‘Allah’ demen, bizim ‘Lebbeyk’ dememizdir. Senin niyazın, derde düşmen, yanıp yakılman, bizim haberci çavuşumuzdur. Senin hilelere düşmen, çareler araman, seni kendimize çekmemizden, ayağını çözmemizdendir. Korkun da bizim lûtfumuzun kemendidir, aşkın da. Her ‘Yarabbi!’ demende bizim ‘Lebbeyk / Buyur’ dememiz gizli” dedi.

Bilgisiz adamın canı, bu duadan uzaktır. Çünkü “Yarabbi!” demesine izin yok ki! Zarara, ziyana uğrayınca Allah’a sızlanmasın diye ağzında da kilit var, gönlünde de. Ağzı da bağlı, gönlü de.

Kulun “Yarabbi!” sözüne Rabbinin “Lebbeyk” cevabı geldikten sonra, nasıl olur da “Yarabbi!” demekte kusur eder? Fakat bu “Lebbeyk” öyle bir

“Lebbeyk”tir ki onu işitemezsin ama baştan aşağıya bütün vücudunla tadabilirsin.

Dua Göğü

Salâvat duamızın göğüdür. Dileğimizin yağdığı topraktır. Yakarışlarımızın hepsini Âlemlere Rahmet Peygamberin kucağına bırakmaktır. Kalbimizin taraçalarında biriken arzularımızı taşıran son damladır. Dağınık duaların kutsi bir elde buluşmasıdır. Ayrı yönlere akan yakarışların rahmet denizine akışıdır. Ete kemiğe bürünmüş o rahmete rahmet duası olan salâvat, o Rahmeten li’l-Âlemîn’e erişme vesilesidir.

“Öyleyse, sen salâvatı kendine, o Rahmeten li’l-Âlemîn’e ulaşmak için vesile yap ve o zâtı da rahmet-i Rahmân’a vesile ittihaz et. Umum ümmetin, Rahmeten li’l-Âlemîn olan Aleyhissalâtü Vesselâm hakkında, hadsiz bir kesretle, rahmet mânâsıyla salâvat getirmeleri, rahmet ne kadar kıymettar bir hediye-i İlâhiye ve ne kadar geniş bir dairesi olduğunu parlak bir surette ispat eder.”

Tesettür “Nur”dur

“Hakkın güzel örtüşü olmasaydı, âlemde hiçbir bir amel kabule şayan olmazdı.”

Öyle diyor Ataullah İskenderî. Bu demeden bana düşen o ki: Amelimin makbuliyeti benden değildir. Benden ancak kusur ve noksan çıkar. Ne amelimden dolayı gururlanmaya hakkım var, ne amelimin eksikliğinden dolayı ümitsizlenmeme gerek var.

Rahmete Yapışık Avuçlarım

“Ya Rab, rahmetinle beni talep eyle ki, Sana erişeyim. Ya Rab, minnetinle beni cezb eyle ki, Sana yöneleyim.”

Yani ki:

Ben Seni istemesini bilmezken, Sen beni yokluktan çıkarmayı diledin. Ben Senden istemesini bilmezken, Sen benim varlık isteğimi kabul ettin. Sana erişmem, Senin beni yokluktan talep etmen sayesindedir. Ben Sana muhtaçlığımın farkında değilken, Sen benim bilmediğim ihtiyaçlarımı bile karşıladın. Benim Sana yönelecek mecalim yokken, Sen bana yöneldin, olmayan yüzüme teveccüh ettin.

“Şebnem”

Bir Şebnem Ferah şarkısı. Hani denir ya. “İyi bir sound yakalamış!” Sound yakalamakla kalmamış, anlama da yakalanmış şarkıcımız:

Sil baştan sevmek gerek bazen

Her şeyi unutmak

Sanki bugün son günmüş gibi

Dolu dolu yaşamak istiyorum ben

Her ne çıkarsa yoluma

Selam verip yürümek istiyorum ben...

Son günmüş gibi yaşarken hayatı, her ne çıkarsa yoluna selam verebilmek, sonsuzluğun eşiğinde olduğunu bilmeyi gerektirir. Zaten cennet dediğimiz de “sil baştan sevmek” değil midir?

Yirmi ikisinde veremden giden Rüştü Onur:

“Benden zarar gelmez

Dalındaki kuşa

Kovanındaki arıya

Ben kendi halimde yaşarım

Sebepsiz gülüşüm caddelerde

Memnuniyetimden.”

İçi gülsün gözlerimizin, tebessüm düşmesin yüzlerimizden.

Alarm

“Ey başlarında uyanıkların beklediği uykucular! Ey kendilerinden yüz çevrilmeyen yüz çeviriciler! Ey hiç unutulmamış unutucular! Ey terk edilmemiş terk ediciler!”

Hazreti Abdülkâdir Geylânî, *Fethu’r Rabbani*’sinde böyle hitap ediyor bize. Adeta, Yusuf Sûresi’nin “her bilenin üstünde bir bilen vardır” mealli âyetinin işaret ettiği perdeleri açıyor: Kendini uyanık sanan her uyuyanın üstünde onu gören Bir’i vardır. Yüz çevirince kendisinden yüz çevrildiğini sanan her küskünün yüzüne bakan Bir’i vardır. Unutunca unutulduğunu sanan her unutkanın hatırını sayan Bir’i vardır. Terk ettiğinde terk edildiğini düşünen her gafilin yanında duran Bir’i vardır.

Ne çok unutuyoruz yaşamayı, ne çok uyutuyoruz…Penceremize her sabah kaç sabah uğruyor da derin / kalın perdeler mi perdeliyor ufkumuzu… Ufkumuz açılır mı, uykumuz açılmadan…

Dua: Bizden Bir'e, Birden Bire

Duanın gizli yolculuğu kendi içime doğru açılıyor. Beni istediğime ulaştırdığı kadar kendi kalbimle de temasa geçiriyor. İstiyor oluşumla tanış ediyor beni. Duam olmasaydı, içimin sancıları patlamayan çıbanlar gibi büyür de büyürdü. Kalbim ketum olurdu. Dilim kötürüm kalırdı.

Dua ile vardan da öte bir Var'ın varlığına taşınıyorum. Dua ile kaderin üstünde bir kaderle tanışıyorum. Avuçlarımdan içimin vadilerine doğru kelebekler gibi teselliler uçuruyorum. Dudaklarımın kıvrımından yalnızlığımın çöllerine hece hece serinlik yağdırıyorum. Nefesime dolanan umutlardan kalbimin odacıklarına sonsuzluk kokan ihyalar akıtıyorum.

İstediğime erişsem de erişemesem de, isteyişime hemen erişiyorum dua ile. Kalbime dokunuyorum. Bir'den Bir'e yanaşıyorum dua ile... Her istediğimi yapacak kudrete sahip, her arzumu ciddiye alacak merhamete sahip bir Kadir-i Rahîm'in dergâhına bırakıyorum bütün sızılarımı, kaygılarımı, korkularımı, özlemlerimi, hüzünlerimi... Huzurlu bir "âmîn"in dizi dibine seriyorum umutlarımı. Fısıltılarımı işittiğine emin olduğum, saklı arzularımı bildiğini bildiğim Semî ve Alîm'in huzurunda sözüm sonsuzluğa doğru eğiliyor, sesim secdeye iniyor, nefesim kıbleye dönüyor, dudağım Kâbe'ye varıyor.

İstanbul'un sisli bir sabahında geldi yukarıdaki satırlar. Göz gözü görmüyordu havaalanında. Uçağım bir buçuk saat rötar yaptı. Gözleri körleştiren sisler sayesinde gönlümde bu satırlar görünür oldu. Kısmet işte! İnsanı özgür eyleyen bazen bir duvar da olabiliyor.

Niceleri zindanda bulmuş ebedî aydınlığını. İnsanı ebedî afiyete ulaştıran bazen bir hastalık hâli olabiliyor. Niceleri, örneğin Pascal, örneğin Cat Stevens, hastane odasında fark etmişler sağlıklı insanların telaşlar içinde kaybettiklerini. Bu sabah, uçağım geç kalkmasaydı, bu tatlı haberlere geç kalacaktım.

Dua Meyvesi

Duanın “en güzel, en lâtîf, en leziz, en hazır meyvesi”ni dua dudağımıza değdiğinde tadıyormuşuz meğer:

“Dua eden adam bilir ki, Birisi var ki onun sesini dinler, derdine derman yetiştirir, ona merhamet eder. O’nun kudret eli herşeye yetişir. Bu büyük dünya hanında o yalnız değil; bir Kerîm Zat var, ona bakar, ünsiyet verir. Hem onun hadsiz ihtiyâcâtını yerine getirebilir ve onun hadsiz düşmanlarını def edebilir bir Zâtın huzurunda kendini tasavvur ederek bir ferah, bir inşirah duyup, dünya kadar ağır bir yükü üzerinden atıp Elhamdü lillâhi Rabbi’l-Âlemîn der.”

Mecbur değildi; beni yokluktan seçip aldı. Farkında değildim; benim yerime bir başkasını tercih edebilirdi. Ama beni başkalarına tercih etti. Muhtaç değildi ama kendine muhatap eyledi. Ummuyordum ama beni adam yerine koydu. Hesapta yoktu ama rahmetiyle konuştu bana. Bunlar yetmiyormuş gibi, kendisine konuşmamı istedi. Ciddiye almak zorunda değildi ama konuşmama cevap vereceğine söz verdi.

Dua az şey mi?

Demek dua meyvesini hemen şimdi veriveriyor. Daha ne istiyorsun? Hepsi duanın içinde.

Yatay / Dikey

Martin Lings’ten “Celâl-Cemâl” dengesine dair bir “deep-not”:

Celâl olmasaydı dünya üzerinde ‘dikey’ herhangi bir şey bulunmayacaktı. Ateş göğe doğru yükselmeyecekti meselâ. Cemâl olmasaydı yeryüzü üzerinde (içinden dikeyin geçebileceği) (yatay) hiçbir şey bulunmayacaktı. Su yeryüzünde yayılmayacaktı meselâ.

“Yatay”a yayılmış arzularımız, duanın “dikey”ine nasıl güzelce sarmaşıklanıyor!

İki Deniz

“O Allah ki, iki denizi birbirine salıvermiştir. (İşte şu pek tatlı ve susuzluğu giderici, şu da çok tuzlu ve acıdır.) Aralarında berzah vardır; birbirlerine karışmazlar” deniyor ya, Rahman sûresinde. Hangi deniz onlar? Nerede buluşuyorlar?

Cevaplardan bir cevap:

Dünyanın acı ve susatıcı denizi ile ahiretin tatlı ve susuzluğu gideren denizi vahyin kıpırtısında, duanın kıyısında buluşuyor. Vahiy ahiretten tatlı sular getiriyor dünyanın acısına. Dua ise dünyanın acısını bal eyleyip ahiretin tadına akıtıyor. Ama yine de birbirlerine karışmıyorlar.

Duasız Dudak Olmaz / dı

Dudağın yoktu ki, bir söz söyleyesin de Rabbinden dudak isteyesin. Rabbin seni dudaksız da duydu. Mecâlin yoktu ki, halini arz edesin de Rabbinden varlık isteyesin. Rabbin seni hiç hesapta yokken sevdi de var eyledi. Gözün yoktu ki, körlüğünü göresin de Rabbinden göz isteyesin, görmek dileyesin. Rabbin karanlığın bile karanlıkta kaldığı kuyularda gördü de görür kıldı, görünür kıldı seni. Söz yoktu ki, bir şey ifade edesin de Rabbine derdini anlatasın. Rabbin seni sessiz ve dilsizken de anladı, duana karşılık verdi. Yüzün yoktu ki, bir yöne yönelesin de Rabbinden yüz isteyesin. Ama Rabbin seni hiç yüzün yokken de tanıdı, sana yüz verdi, sevdiklerine sevimli ve tanıdık eyledi.

Peki şimdi neden dudağına dua değmez? Neden Rabbine yakarmaya hâlin el vermez? Neden Rabbine kul olmayı hesaba almazsın? Neden gözlerin Rabbinin yakınlığını aramaz? Nasıl olur da, sözlerin en güzeli Rabbine dönük olmaz? Nasıl olur da yüzün Rabbine dönmez? Yoksa, duanın karşılığı olmadığını mı düşünüyorsun?

Şimdi dudağınla dua ediyor olman, Rabbinin dudaksız ettiğin duana cevap verdiğini gösteriyor değil mi? Şimdi Rabbinin “Bana dua edin, duanıza karşılık vereyim.” demesi, duadan geri duran kalbini kanatıyor değil mi?

Haydi dudağını duaya götür. Hemen dudağında işte!

Kıpırdıyorsa dudakların, aralarındaki boşlukta sonsuz bir “inci” var.

Baş Şart

“Namazı, beş şarttan biri saymak yetmez; namaz ‘baş şart’ olmalı!”

Namazı çekersem hayatımdan diğer dört şart da çekiliyor hayatımdan. Namazla kulluğumu hücre hücre sunmuyorsam, “Lâ ilâhe İllallah!” demem ne kadar içten olur ki? Namazla, “En Sevgili”nin en sevildiği, en sevdiği ve en sevindiği yere varmıyorsam, “Muhammed’i kul ve elçi” diye ilan etmem ne kadar sahici olur ki? Namaz kılmayacak kadar kendimden, bedenimden, vaktimden vermiyorsam, malımdan verdiğim zekâtın ne önemi kalır ki?

Kıbleye dönmüyorsam, Kâbe'ye doğru secde etmiyorsam, Hacca varmaya değer mi ki? Bedenimi namazın kalıbına sokmuyorsam, kalbime orucun niyetini nasıl dokundurabilirim ki? Maddî doymaların beklediği iftar vakitlerinde, manevî kevserim namazdan da içmiyorsam, niye aç kalayım ki?

Peş peşe, beş beşe namazlar gelmeseydi hangi acılarla baş başa kalırdık; bilir misin? Zamanı namazlar dillendiriyor, dinlendiriyor. Zamanlar öldü ölüyorken hemen namaz diriliği yansıyor secdelerden gecelere. Vakit yıkıldı yıkılacak derken hemen namaz kıyamı ayağı kaldırıyor solgun ikindileri, dalgın öğleleri, uçarı sabahları…

Kuşları Peygamberce Uçurmak…

Sezai Karakoç'un dilinden dökülen şu satırların aktığı gönül nehrine öylesine hasretim ki... Efendimiz'in (asm), on yıllık Medine hayatını, toplamı sadece 50 gün kadar tutan savaş günlerine indirgeyen siyerlerin aksine, O'nu miraca taşıyan / taşıran muazzam ubudiyeti üzerinden tanımlayan bir anlatım için duacıyım:

Kuşlar uçar senin gönlünü taklit için
Ellerinden devşirir bahar çiçeklerini
Deniz gözlerinden alır sonsuzluğun haberini
Ey gönüllerin en yumuşağı en derini
Sevgili
En sevgili
Ey sevgili
Uzatma dünya sürgünümü benim

Rahmetin Kalbi

Yeniden dikkat Sezai Karakoç şiirine:

Ey ipeklere yumuşaklık bağışlayan merhametin kalbi Sevgili En sevgili Ey sevgili Uzatma dünya sürgünümü benim

İpeklere yumuşaklık, taşlara yumuşak başlılık bağışlayan, kalpleri birbirine ısındıran o "rahmetin kalbi" değil midir En Sevgili?

Bu sürgün yerinden sürgün verip gitmeliyiz. İyice dikkat: En Sevgili'yi bulduktan sonra bir sükûnet erer bize. Eskisi gibi olmaz olaylar... İçimizde /

işimizde kim, ne var? Sormak gerek güllere inceliği veren kim? Sevmeyi sevilmeyi, yani ‘sevmek adına ne varsa’yı veren kim?

Tutulma Duası

Böylesi beddua dostlar dudağına, dostlar başına…

Dilin tutulsun.

Hiç yalan söyleyemeyesin.

Dilin tutulsun.

Boş sözleri ağzına alamayasın.

Dilin tutulsun.

Gıybet dudaklarına darılsın.

Dilin tutulsun.

Allah’tan başkasını anamayasın.

“Bu Kadar; Bu, Kader!”

“Gafil, sabahladığında neler yapacağını düşünür. Uyanık olan ise kendisine Hakkın ne yaptıracağına bakar.”

Hikem’ül Atâiyye’den... En az iki sabahtır bu iki cümle üzerinde kafa yoruyorum. Sabahladığımda kendimi nasıl bir şey olarak tarif ediyorum? Kendine gelmiş, yeniden uyanmış, akşam yastıkta unuttuğu bedenini yeniden bulmuş, neler yapacağını düşünen bir “özne” mi? Ki bu “özne”likte, kendini kendi başına görmenin savrukluğu, kendini heva ve hevesinin nesnesi eyleyecek rüzgârların hoyratlığı saklı... Uyanık isem, kendimi Hakk ile tarif ederim. Hakk’ın bana hak gördüğü eylemlerim ne olacak? Yo, yo; bu bildiğimiz anlamıyla “kadercilik” değil! Aksine, kendi özgürlüğünü ve özgünlüğünü Hakkın takdiri içinde görme uyanıklığı. Ali Hakkoymaz gibi “bu kadar; bu, kader!” diyebilme inceliği: Ne kadersen o kadarsın sen! Yoksa uykudan uyandığını sandığın anda, daha derin bir uykuda bulursun kendini.

Kaderine razı değilsen… Kederine son yok! Kolay gelsin!

Komşu: Hu!

“Komşu” kelimesi “konuşmak”tan gelirmiş.. İnsanlar “konuşu konuşu” “komşu” olurlarmış! Konuşmadığın, komşun olmayı hak etmiyor. Sadece

mekân, yakınlığı yakın etmeye yetmiyor... “Konuşuk” olmak gerekiyor. Bana şah damarımdan da yakın olduğunu söyleyen Rabbimle konuşmazsam, ince sızılarımı, gizli dertlerimi O’na açmazsam, O’nun komşudan da beri yakınlığının hakkını verebilir miyim? O bana vahiyle konuşuyorken, vahyini okumuyor ve dinlemiyorum. “Konuş bana, seni dinliyorum” derken, içimden gele gele konuşmuyorum. “Bana konuşmuyorsan, niye varsın ki...” diye uyarırken beni, değerimi, kıymetimi, önemimi boş sözlerde, kuru iddialarda, sığ tartışmalarda mı arayacağım? Dua dudağını O’nu rıza çeşmesine yapıştırmak demek olsa gerek? “Ne zaman Seni düşünsem, ceylanlar su içmeye iniyor...” der gibi.

“Komşu Hu!” nedir diye düşünüyordum, düşünürdüm… Şimdi komşu kelimesine komşuluğum artınca Komşu(mu?) tanıdım. Tanıdım. Komşu: Hu!

Avuç İçi Boşluğu…

Ali Ayçil’in akıcı ve incelikli, dokunaklı ve iç’ten üslubuyla *Sur Kenti Hikâyeleri*’nde tanıştım. Hakikat’i çoğaltan, gerçek’ten söz eden öykü adına ümitlendirdi beni Ali Ayçil. O da ne? Bir dua öyküsü yazmasın mı Ali Ayçil? Bir öyküyü özetlemeyi hiç doğru bulmuyorum. Öyküde ne olup bittiği değildir mesele... Öyküde olup bitenlerin hangi revnakla, hangi renkle okunduğudur. Yazarın üslup emeğini görmezden gelmektir öyküyü olup bitene endekslemek, indirgemek... Boşuna bekleme ey okuyucu; sana “mecnun nurettin’in avuç içi”ni açmayacağım. Ama avuç içi kadar da olsa, bir ipucunu hak ediyorsun:

“Bir öğlen vakti ipleri kök boyasıyla boyanmış, özenle dokunmuş ince nakışlı seccadesinin üzerinde tam ellerini açmış dua ederken, birden bire avuçlarının içinin bomboş olduğunu gördü Nurettin. Günde beş kez açarak göğe döndürdüğü ellerini bir yabancının elleri gibi izledi bir süre; izledi ve irkildi. Şimdiye kadar hangi yakarış onun avuçlarını kendisine lâyık görmüştü? Çok düşündüğü halde can havliyle kendisinden göğe yükselen bir yakarışı bulup çıkaramadı...”

Mış Gibi…

Doğan Cüceloğlu’nun *“Mış Gibi” Yaşayanlar*’ı anlattığı kitabı, kütüphanenin elime en yakın rafında durdukça, okumuş gibi yaşadığımı

hatırlatıp ürkütüyor beni. Belli ki ben de payımı alıyorum kitabın başlığından. Hiç olmazsa adını okuyorum ama! Bak bi de rahatsız oluyorum hemen okuyamadım diye. Az şey mi? Neyse. Diyeceğim o ki... Ben Yaşa“Mış Gibi” olacağım, Yaşa“Mış Gibi” anılacağım “ben / ertesi günler”i hatırımda tutarak, “Mış Gibi” Yaşamak’tan vazgeçmeliyim.

Vazgeçmeliyim. Vazgeçmelisin. Vazgeçmeli. Vazgeçmeliyiz...

Yaşa“Mış Gibi” olacağını bil ki “Mış Gibi” yaşamaktan vazgeçesin.

Şirk Sanrısı

“Tevhid, eşyanın fiilî mahiyetine ilişkin doğru anlayıştır. Bu, âlemi ve onda bulunan her şeyi Allah’a dayanarak anlamak demektir. Buna karşılık, şirk eşyanın mahiyeti konusunda bir yanlış anlamadır; çünkü bu olgu ve olayları birbirinden kopuk ilkeler farklılığına dayanarak anlamak demektir. (...) Tevhid, kurulması ve sürekli kılınması gereken insanî bir niteliktir.”

William Chittick’in *Varolmanın Boyutları*’nda yer alan bu notunu, Peygamberimizin (asm) “Allah’ım bana eşyayı olduğu gibi göster!” duasının açılımı olarak okumak gerek.

“Şey”lerin “olduğu gibi” göründüğü hâl ancak tevhidle, Yaradan’ı Bir bilmekle, Bir’lemekle gerçekleşiyor. Şirk, bir sanrı... Ancak, tevhid’in keyfine varmak için de, bu duanın dudağına yanaşmak gerek. Bir ömür boyu...

“Sürüm”den Kazanasın…

Sürüm sürüm sürünesin, inşaallah!

Yüzüne güzel kokular sürünesin, gözlerine hoş sürmeler sürünesin.

Sürüm sürüm sürünesin, inşaallah!

Dirilişi müjdeleyen nice baharda yüzünü gül yapraklarına sürünesin, hüznünü haşrin çiçek kokulu müjdelerine sürüp silesin...

Sürüm sürüm sürünesin inşaallah!

Kâbe’nin eteğine sürünesin, Peygamberin mihrabına yüz süresin...

Sürüm sürüm sürünesin inşaallah!

Ebedî sevdaları kalbinin karası üzerine sürme edip sürünesin.

Âmâ Ama…

Bodrum’dan Seher Hanım kardeşim,“içinin sesi”nin benim ağzımdan aktığını duyunca sevindiğini yazdığı mektubunu “GÖRÜŞELİM” notuyla bitirmiş. Benim yazdığım gibi büyük harflerle yazmış… Seher Hanım, Bodrum Kent TV’de katıldığım programın akışını sunucu Ömer Bilgin’e hiç alakasız sorusuyla kesen, bölen, dağıtan, bozan, adeta aşağılayan esnaf kardeşimizden daha fazlasını GÖRMÜŞTÜ televizyonda. Esnaf kardeşimiz görenlerdendi. Seher Hanım ise âmâ. Bodrum’lu esnafın arkasından yayına telefonla katılınca Seher Hanım; hayretle gözün görmeye yetmediğini, gönlün ise gözün gördüğünden daha fazlasını gördüğünü GÖRDÜM.

Gözümüzü gönlümüze taşı / r ey Basîr.

Körlüğümüzü görenlerden eyle bizi ey Alîm.

Gördüğümüze kör eyleme bizi ey Nûr.

“Ateş” Serinliği

Su. Yani: 2 Hidrojen, 1 Oksijen. Deniyor ki, su yakan ve yanan iki gazdan oluşmuştur. Ateş ve barut gibi yani. Ama serinliyoruz suyla. İçtiğimizde değil sadece dokunduğumuzda bile. Dokunduğumuzda değil sadece gördüğümüzde bile... Yoksa, her dudağımıza değdirdiğimiz su ile İbrahim mi oluyoruz biz? Hatırımıza ateşin serin ve selametli edildiği bir “İbrahim (as) mucizesi” midir su içmek?

Bize ayrılık ateşlerini de serin ve selâmetli eyle ey Rabbim.

İçimizdeki isyan ve heves yanıklarına da rahmetinle merhem ol ey Şâfi.

“Ah!”ımızın yakıcılığıyla günahlarımızın yangınını bir gufran serinliğinde dudağımıza müjdele ey Rahman!

“Adetâ…”

İman ve İslam’da saklı “İhsan” estetiğini her vesileyle vurgulayan ve yaşayan mü’min William Chittick’ten tatlı bir haber:

Hz. Peygamber, “İhsan, Allah’a, adetâ O’nu görüyormuşsun gibi ibadet etmendir” derken, akla değil hayale hitap ediyordu. Akıl, “adetâ” hakkında hiçbir şey bilmez.

(Bakınız: *Varolmanın Boyutları*, İnsan Yayınları)

Aklımızın kulluğunu hayâle kadar taşı(r)mak için çabalayacağız demek ki... Belki de, İbrahim Aleyhisselâm’ın “kalbim mutmain olsun” isteğindeki

“keyif” sırrıdır bu. İşte o zaman, yine Chittick’in vurgusuyla, “Her nereye dönerseniz, Allah’ın ‘yüzü’nü orada bulacaksınız” haberini 360 derece kavrayışında anlarız. Adetâ “yüzleşiriz” Rahman’la. Adetâ kuşatılırız Nûr’la. Kalbimizin her yüzde O’nu bulduğu bir aşinalık içinde yüzeriz adetâ. Gözlerimizin her yüzeyde O’nun esmâsının tecellisini gördüğü bir aydınlık içinde yürürüz adetâ.

Estetik Yitik

“Hikmet mü’minin yitiğidir” hadisini, bu çağda, “Estetik mü’minin yitiğidir” diye okumak da gerek kanaatimce. Nerede ve kimin elinde bir “güzel” varsa, o İslam’a aittir. Davranışlarımızı kuşatan kabalıklar, ağzımıza bulaşan hoyratlıklar, “yitiğimiz” estetiğin boşluğunu haykırıyor olmalı... Yitik olan bir yara gibi duruyor elimizde. Kanayan bir yara gibi büyüyor olmalı tenimizde. Bir an önce kapatmak için, bir an önce sarmak için koşturmalıyız yitiğimizi bulmaya... İmanın altı şartını, İslam’ın beş şartını, İhsan’ın biricik şartını yerine getirmeden üzerimizde görünür kılmak o kadar zor ki...

(Bakmalısınız: *İslam’ın Vizyonu*, William Chittick, İnsan Yayınları)

“Sevdiğini Sel Alsın!”

Yine beddua:

Sağanak sağanak rahmet yağsın evine.

Çatın su akıtsın.

Sular seller gibi rahmet aksın üstüne.

Odalarını sular bassın.

Sel suları pencerenden aksın, caddelere sokaklara taşsın.

Eşyalarını sulara kaptırasın.

Elinde sadece O’nun muhabbeti kalsın, sadece O’nunla teselli bulasın.

“Eylem / sel Dua”

Muhterem Abdullah Yıldız Ağabeyin kitabının adı: *Söylemden Eyleme: Dua*. Elimizi göğe çevirdiğimizde dua ettiğimiz kadar, elimizi işe verdiğimizde de dua ediyoruz. ‘Söylem’ekle istediğimiz gibi, ‘Eylem’ekle de istiyoruz. Sadece aciz kaldığımızda değil; işler tıkırında giderken,

sonuçlar sebeplerin ardına eklenirken aczimiz perdelendiğinde de duadayız. İşimiz her daim Allah'a kalmıştır yani.

"Söyle(n)mekten Fazlası: Dua"

Kitapla ilgili yazdıklarımı okutunca, kitabın 'asıl derdi'ni yeniden anlatma ihtiyacı duydu. "Biz duaları söylem düzeyinde bırakıyoruz" diyor Abdullah Ağabey. "Gırtlaktan öteye gitmiyor dualarımız. Oysa Peygamberlerin dualarına baktığımızda, dua söylemini eylemle iç içe buluyoruz. Yani, tebliğ ve cihad esnasında ancak, 'Ya Rab, ayaklarımızı sabit tut! Kâfirler güruhuna karşı bize yardım et!' duasını dile değdirmeyi hak ederiz. Yani, ayakları sabit tutmanın hayli zor olduğu şiddetli bir eylem içindeyken, 'ayaklarımızı sabit tut' diye söylüyorlar. Bizim de 'Afrika'daki açları doyur!', 'Filistin'deki zalimleri durdur!' demeden önce açları doyurma, zulmü önleme konusunda eylemimiz olmuş olmalı...

Yani ki, söylemi eylemin yerine geçirmek için değil, eylemi söyleme taşıyarak / taşırarak dua ediyorlar. Eylemi Allah'a havale eder gibi dua etmiyorlar. Eylemin öznesi olduktan sonra, duanın sözcüsü olmak gerek."

Tevekkülün Namusu

Sırf tevekkül ile tembellik kelimelerini 'zıt anlamlı' olarak işaretlemek hatırına lügat yazmak isterdim. (Ki duam da sanal olarak kabul edildi, çok şükür. Bakınız: 'www.keyfincelugat.com) Tembelliğimize kılıf ediyoruz çoğu zaman tevekkülü: 'Ben yapamadım bari, Sen yap Allah'ım. İşimi Sana havale ediyorum." Çalışmışsak da tevekkül etmek gerekmiyor; yani Allah'ı işe karıştırmaya gerek kalmıyor. Sözüm ona biz kendimiz O'nun işini yapmış oluyoruz(!). Tembellik edenin tevekküle hakkı yok Said Nursî'ye göre. Hayatımın kırılma noktasıdır şu cümle:

"Tertib-i mukaddematta tefviz tembelliktir; terettüb-ü neticede tevekküldür." Yani, yapmak istediğin işin sebeplerini, öncüllerini bir araya getirirken işini Allah'a havale edersen, tembellik etmiş olursun. Ama sebeplerin hepsini hakkıyla bir araya getirdikten sonra, işin inceliklerine uygun hazırlık yaptıktan sonra, işi Allah'a havale etmek tevekküldür. Buna göre, bir kaç yüz tonluk bir uçağın bütün aksamını mühendislik kurallarına tamam ederek, kendimizi tevekküle hazırlıyoruz. Her türlü hazırlık

yapıldıktan sonra, uçma işini Allah'tan istiyoruz; çünkü O'nun koyduğu kanunlara uygun yaptık uçağı.

Özetle: Tevekkül tembellerin kârı değil. Tevekkül tembelliğin yanında hiç değil. Tevekkül tembelliğin yerinde asla değil!

Tembellik kül ederken bizi, tevekkül gül eder. Tembellikle küllendirme içindeki kor ateş çekirdekleri…

Sipariş Değil; Dua

Tevekkül'ün tembellik gibi anlaşılmasına isyan eden ilk ben değilim elbette. Beni Mehmed Akif'le yeniden tanıştıran bu şiir için Abdullah Yıldız'a ömür boyu teşekkür borçlu olacağım. Şiiri okuyunca "Bu ne şiddet bu ne celâl" diyesi geliyor insanın. Allah'ı öyle "özel kalem" gibi görmeler... Allah'ı ırgat yerine koymalar, askere göndermeler, avukat gibi çalıştırmalar, bekçi olarak kapıya dikmeler... Kendisi kenarda oturup işleri Allah'a gördürme "tevekkül"leri falan... Duayı, Allah'a bir tür sipariş vermek gibi algılayanların (ihtimal ben de içindeyim) kulağı kar suyuyla dolsun!

Bırak çalışmayı emret oturduğun yerden,
Yorulma, öyle ya, Mevlâ ecîr-i hâsın iken!
Yazıp sabahleyin evden çıkarken işlerini;
Birer birer oku tekmil edince defterini;
Bütün o işleri Rabbim görür: vazifesidir...
Yükün hafifledi... Sen doğru kahveye gir!
Çoluk çocuk sürünürmüş sonunda aç kalarak...
Hudâ vekil-i umûrun değil mi? Keyfine bak!
Başın sıkıldı mı, kâfi senin o nazlı sesin
"Yetiş" de, kendisi gelsin, ya Hızır'ı göndersin
Evinde hastalanan varsa, borcudur: bakacak;
Şifa hazinesi derhal oluk oluk akacak...
Demek ki her şeyin Allah, Yanaşman, ırgadın o,
Çoluk çocuk ona ait, lalan, bacın, dadın o,
Alış seninse de, mes'ul olan verişten o,
Denizde cenk olacakmış, askerin, kumandanın o,

Köyün yasakçısı, şehrin de baş muhassılı o,
Tabib-i aile, eczacı... Hepsi o,
Ya sen nesin? Mütevekkil! Yutulmaz artık bu,
Biraz saygı gerektir... Ne saygısızlık bu?
Hüdayı kendisine kul yaptı, kendi oldu Hüda,
Utanmadan tevekkül diyor bu cür’ete ha?

Aşırı “Aşırı” Vurgusu

Sevgili Kerim Balcı’nın aforizmasal makalelerinden birinde okudumdu: “Tanımlayan tanımlanana hükmeder.” Oryantalizm, batı kaynaklı bir bilim dalı. Yani Batılılar, Doğu’ya bakıp onu anlamaya, tanımlamaya çalışmışlar. Oryantalizm, içindeki sömürgeci yaklaşımların hepsini bir kenara bıraksak bile, ontolojik düzlemde, bir hâkimiyet ekseninde duruyor: “Batılı Doğuluyu tanımlar! Çünkü, Batılı doğuluya hükmeder; Doğulu Batılıya değil.” Bu yüzden, Oryantalizm’in simetrisi, yani Occidentalizm yoktur; olsa da o kadar etkin değildir.

Diyeceğim o ki, şimdilerde, politik bir Oryantalizm yapılıyor. Meselâ ABD Başkanı olmuş / olacak bir adam, Türkiye için, Malezya için “light İslam” projesi önerebiliyor. “Az şekerli” İslam yani. Hafifleştirilmiş, dozu azaltılmış, sulandırılmış İslam. Biz de bunu benimseyebiliyor ve “light İslam”ı olumluyoruz. “Tabii ki aşırı Müslüman” değiliz demeye getiriyoruz sözü. İslam’ın azaltılmış dozunu olumlarken, asıl kıvamında olan İslam’ı olumsuzladığımızın farkında değiliz galiba... Sanki İslam’ın tam dozu, konsantre hali, saf biçimi “vahşi”, “ele avuca sığmaz”, “öldürücü”ymüş gibi! Oysa, “aşırı Hıristiyan” deyimi yoktur meselâ. “Aşırı ateist” de pek gözükmez ortalıkta. “Aşırı Yahudi!” ise maazallah!

Bir müslüman Güzeller Güzeli Peygamberi’mize (asm) ne kadar aşırı benzerse, o kadar kabalıktan uzak, o kadar vahşetten beridir. Ne kadar benzerse müslüman Âlemlere Rahmet Peygambere (asm), dışlayıcı, küçümseyici, öldürücü, zehirleyici, itici, üstenci kabalıklardan ve kalabalıklardan o kadar uzaktır.

Rabbim, beni ve kardeşlerimi “aşırı Müslüman”lardan eyle! Ağzından tekbirle birlikte kaba sözler çıkan, dilinden cihatla birlikte kırıcılıklar dökülen, elinden çekinilen, kadınlara saygısız, çocuklara sevgisiz “light Müslüman”lardan eyleme!

Dudağıma Borçlu Olduğum Dualar

Ekmeğin çıtır yerini sevdiğine veren sevgilinin fark edilmeden hoyratça çiğnenmiş sevgi ifadesini yerden kaldırmak için..

Şeftalinin en yumuşağını sevdiğine soyup da veren sevgilinin görülmeden hüp diye yutulmuş sevgili bakışını göstermek için...

Kirazın en kırmızısını sevdiğine uzatan sevgilinin tadılmadan ezilip dağılan inceliğini yeniden diriltmek için…

Reddedilirim diye, sığ ve savruk flört aşıklarıyla farkım anlaşılmaz diye ertelenmiş, ertelene ertelene hiç söylenmemiş, en saf ve mahcup “seni seviyorum!” cümlelerini düştükleri suskunluk kuyusundan yeniden çıkarıp seslendirmek için…

… dua

Kes / kin “Beddua”

Kesilsin ellerin.

Boş işlerden kesilsin.

Kesilsin ellerin.

Haram işlemekten kesilsin.

Kesilsin ellerin.

Yusuf yüzlülerin canlar okşayan güzelliklerini görüp kesildiğini hissetmesin.

“Taburcu”

bense kuş olduğuna inandırılmış bir kuş resmiyim

tanrım ölüyken bu kadar kanatla ne yapacağım.

Ayşe Sevim’in beni hasta eden “Taburcu” şiirinden... Sonlu bir diyardaki sonsuz insan kalbini ne güzel de resmediyor! Ölü bir kuşa hiç yakışmaz iki kanat, onca telek ve onca tüy... Kanatları varsa, uçmalıdır o. Uçmaya ayarlıdır elekler. Ölü kuşun göğsüne yapışıksa eğer kanat, asfaltta ezilip dağılmayı değil, göklere açılmayı hak eder. Ah gafil, ah! Kuş resmi olduğuna inandırılmış bir kuşsun sen... Dünyaya kandırılmış iken bu kadar, bu kadar aşk ile ne yapacaksın sen?

Eyyüp’ce Bir Teselli

Akşam sonrası hüznüne serin bir Eyyub (as) tesellisi sunabilmek için:

Buldum Seni Rabbim. Kendi kusurumu bildim. Kusurlarım diken olup batmakta bana. Her battığı yerde derin yaralar oluşmakta. Yaralarım o kadar derinleşiyor, acıyor ve kanıyor ki, Seni anmama engel oluyor ah'larım. Yaralarımdan, kusurlarımdan, ah'larımdan yakınmaktayım. Hâlimi ve nefsimi Sana şikayet etmekteyim. Rahmetini istemekteyim. "*Rabbî, innî messeniye'ddurru ve ente ErhamürRahimîn.*" Eyyub misâl yalvarmadayım kapında. Rahmet dergâhının eşiğinde nöbetteyim Rabbim. Aç kapıları. Rahmetinle şifa ver her gün / ahla inleyen kalbime. Söz ver Rabbim Seni anmak isteyen dilime.

Akşamın karanlığı çökerken şehrin üstüne, sevdiğim, meftun olduğum renkler de yüzünü dönüp gittiler. Renklerle birlikte sevdiğim eşyalar yüzlerini gecenin nikâbıyla örttüler. Eşya ile birlikte ömür sermayemden bir gün daha elveda demeden, arkasına bakmadan gitmekte. Her şey -ve kendim de- arkasını dönüp bana küsmekte.

Her şey arkasını dönerken, yalnız ne yapılır bu karanlıkta? Nasıl tekrar dost olunur her şeyle? Biliyorum ancak Dost olursa Allah, her şey dost olur bana. Her şey çekip gitse de, solup ölse de, küsüp sussa da, terk etmez Rabbim beni; biliyorum. Bu bilmeyle arkamı dönüyorum hiçliğe, fenaya, günaha, tefekkürsüzlüğe. Dönüyorum yüzümü Rabbimin vechine. Çeviriyorum kalbimi Rabbimin teveccühüne. Habibine (asm) söylettirdiğini söylüyor dilim: "*Fe in tevellev fekul: Hasbiyallahü, Lâ ilâhe illâ hüve aleyhi tevekkeltü ve hüve Rabbi'l arş'il azîm*." Günün, eşyanın, gençliğin benden sıyrıldığı şu anda, Arşın Rabbi'ne tevekkül ediyorum. O'na dayanmanın, O'na güvenmenin ve O'nu giden, solan, ölen, küsen, biten her şeye karşı Vekil tayin etmenin güzelliğini yaşıyorum, keyfini sürüyorum. "Allah'ı kaybeden neyi bulmuş? Allah'ı bulan neyi kaybetmiş?" Anlıyorum.

Akşam, Ah Akşam!

Bu kitabın duasını sessizce fısıldayan eşim Semine Hanım'ın akşam-yatsı arası zikirlerinin sessizliğinde demlene demlene fikirlere taşı(r)dığı notlar da burada olmalıydı:

Gün akşama değdi. Güneş ateşten yelelerini toplayıp ufûle gitti. Elimden, ömrümden bir gün daha geçmişe doğru eridi. Elimde boyutunu bilemediğim

geleceğim ve düne evrilen bugünüm var. Sonu gelmez arzularım, bekâya müştak duygularım var. Gün yetmiyor bana. Ömrümün yetmeyeceği gibi. Koca / mış dünyanın dalgaları çarkları arasında erimekte varlığım. Geleceğin karanlığına doğru kuytulaşmakta darlığım. His ve hevesâtımıza yenik düşmekte her gün kalbim. Gün be gün artan bedbahtlığımdan bir kurtuluş dilemekteyim Rabbim. Medet dedikçe gelmekte yardımın. "Lâ ilâhe illâ ente, Subhaneke, innî küntü mine'zzalimîn." Yunus-misâl etmekteyim bu duayı. Dünyanın çarkları arasında parçalanan varlığım dirilmekte bu yakarışla. Geleceğin karanlığına doğru derinleşen darlığa çare gelmekte bu duam ile. His ve hevesâtın koynunda yutulup yenilen kalbe necat erişmekte bu münacaatla. "Rabbim, Sen birsin, teksin, her türlü kusurdan münezzehsin. Ben nefsime zulmedenlerden oldum" dedikçe, kusurlarımı kendimde bildikçe, her şeyin Sahibini ve eksiksiz kemâli, kusursuz cemâli buluyorum. His ve hevesâtım sönüyor. Karanlığım aydınlanıyor. Dünyanın çarkları arasında parçalanan varlığım Rabbimin esmâsının şahitliğine dönüyor. Şükrediyorum.

"Akşam karanlığı basmadan, günümü geçmişin derinliklerine henüz göndermeden, hayat dolu, şahitli bir gün oluyor yaşadığım gün."

"Gecenin Mimarı"

"*Geceyi imar eden Mimar"ın kudret eline teslim etmek hüzünleri ne güzelmiş meğer*:

Semine'nin Notları: Karanlığın sarmasıyla, yorgunluğun basmasıyla, günün sonlanmasıyla gelen hüznün kefelerinde günahların pişmanlığı, isyanların mahcubiyeti daha bir ağır basıyor, varlığımı eziyor, darlığımı artırıyor. Sıktıkçı sıkıyorlar ruhumu. Üşüyorum sanki bu umutsuzlukta. Yarın gelecek mi bilmiyorum. Gecenin koynuna yatırmaya hazırlanırken bedenimi, bilmiyorum uyanacak mıyım sabaha? Yarın'ım bugün olacak mı? Gecem sabaha erişecek mi? Karanlığım aydınlık olacak mı? Olacaksa, nasıl olacak? Bunca soru tazip ederken aklımı, yetişiyor Rabbimin yardımı: "*Ellezîne kâle lehümünnâse, kad cemeû lehüm, fahşevhüm, fezadehüm imanen ve kâle 'hasbün'Allahü ve ni'mel Vekîl'*"

Bunca dert, tasa, gece, günah, yeis bana karşı birleşmişken, Rabbime olan güvenim, imanım artıyor. Her bir zerrem bu imanla "*hasbün'Allahü ve ni'mel Vekîl*" diyor, şükrediyor. "Bana yeter Allah; ne güzel Vekildir O!"

"Ah ki Ah!"

Allah'a güvenip dayanan kalbim, yine de "ah"ların yol bulup sızmasıyla birazcık titremekte. Gece karanlık. Gece umut vaad etmiyor. Ya güneş tekrar gelmezse? Ya bugünüm son günümse? Ya bu yeis yol bulup kalbime girip beni ezdirirse dünyanın dert duvarına? Çaresizim. Üzülüyorum. Her zerrem titremede. Nerdedir çarem? Nerede saklı tesellim?

Öyle bir çare olmalı ki, öyle bir Zat'tan gelmeli ki bu çare, kudreti benim söz geçiremediğim her şeye yetsin, eksikliğini çektiğim her şeyi elinde tutsun. Hükmü kalbime de geçsin, nefsimi de elinde tutsun, içimin içindeki acıları sağaltsın kudret eli. O Zat'ın kapısını çalıyorum çaresizliğimin diliyle: "*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah'il Aliyyi'l Azîm*" Tanıyorum Rabbim. Tazim ediyorum. Şükrediyorum. Kudretinden başka hiçbir kuvvet, güç yoktur. Ben O'nun kudretine dayanıyorum. Karanlıktan, yeisten, müteessir olan kırılgan varlığım sekine buluyor bu bilmekle. Elhamdülillah.

"Yarın Diye Bir Yer Yok!"

Yarın gelecek mi bilmeyen ben, günün zevaliyle, her şeyin karanlığın koyu siyahını giyinmesiyle ürperiyorum. Biliyorum; bugünümü veren Rabbim, eğer nasibimde varsa, yarınımı da verecek. Yarınımı verdiği gibi öldükten sonraki hayatımı da bahşedecek. Beni ebediyyen ihya edecek.

Lâkin dünyanın fenasına meftun olan nefsim beni dünyanın dert kuyularına atmakta. Güya keyf ettirmekte ama ketmekte bana gelecek rahmeti. Biliyorum ve şehadet ediyorum ki bütün varlığımla, her nefis ölümü tadacaktır. Dünya hayatı bir aldanma metası olmaktadır nefsime. Her şey helâk olup yıkılıp gitmektedir gün be gün. Yalnız, Rabbimize dönen yüzü, Allah'a teveccüh eden yüzümüz müstesnâ bu helâk oluştan, yıkılıştan. Zerrelerimle haykırıyorum:

"*Ya Bâkî, ente'l Bâkî. Yâ Bâkî, ente'l Bâkî. Ya Bâkî, ente'l Bâkî*" Sensin Bâki, Senin Bâkî oluşunla, beka verişinle ben de ebedî hayata muhtacım, müştakım ve muntazırım. Sen bana ve benimle birlikte her muhtaca, ihtiyaçlarını görmeye muhtaç olduğum sevdiklerimin ihtiyaçlarına Kâfî'sin. Her şey arkasını dönüp giderken, veda bile etmezken, Sensin Vâfî; vefalısın bize, bizi hiç bırakmayansın, unutmayansın. Her şey bizi yaralarken, en çok da kendi hoyrat ellerimizle kalbimizi kanatırken, yaralarımıza Sensin Şâfî, ah'larımıza Sensin teselli. Bütün gidişler, yok oluşlar, eskiyişler, terk

edişler, tükenişler ağzımızın tadını bozup keyfimizi kaçırırken, ancak Sensin Muafî; afiyet veren Sensin kalıbımıza da kalbimize de. Affet bizi, affet; kabul et. Sev bizi. Sevdir. Sevindir. Sevdiklerine sevdir. Sevdiklerini sevdir. Sevdiklerimizle sevindir.

-Âmîn.

Kardan Testi

"Kardan testi yapmak mümkündür fakat.

İnsan onu doldururken karşılığını görür"

Günahtan dönüşüm kardan yapılmış testi gibi zayıfsa, hemen eriyiverecekse, içini doldururken, yani tövbe sonrası yaşarken hemen dağılır, kırılır. Günahından tövbe eden hiç günah işlememiş gibidir hükmünce, hiç günah işlememiş gibi bana açılan beyaz sayfaya leke kondurmama inceliğiyle yaşayamıyorsam, testim kardan demektir...

Dolu dolu yaşa; hayatını dolu dolu yaşamayan bir dolu insan var.

Korkması Bile Güzel…

Havf ve recâ arasında yaşamalı ya insan! "Korku ve ümit arası" yani. "Korku erkektir" diyor Mevlânâ. "Ümit ise dişi." Yani: "Bu ikisinden güzel işler doğar. 'Doğar' sözü, anlatmak içindir. Korku, karanlıktır. Ümitse görünüşte aydınlıktır; içyüzündeyse bunun tersidir. Çünkü ümitte kulun tasarrufu işin içindeyken, korkuda kulun tasarrufu devre dışıdır. Var olan her bozukluk ve gevşeklik kulun tasarrufundan, var olan her düzgünlük ise Hakk'tandır."

Korkması bile aydınlık iken, ümit beslemeye güneşler kurban edilesi bir Rabbin kuluyum. Ne büyük şeref!

"Acil Not"

Allah'tan korkabilmek için. Allah'ca sevildiğini bilmek, Allah'ı seviyor olmak gerek. İnsan, sevdiğinden, seveninden "korkar" ancak. Üzmeme korkusudur bu. Kırmama korkusu... O'nun sözünü başının üzerine kuş konmuş gibi dinleyen sahabeler, O'nun ateşinden gazabından korkuyor değillerdi sadece. Başının üzerine konmuş bir kuşu kaçırma korkusu, sevildiğini bilme korkusudur işte. Allah'a hubbu olmayan Allah'tan havf e-de-bi-le-mez.

“Dudağıma Borçlu Olduğum Dualar”

Diyebildiğimiz için ayrıca “Elhamdülillah” dememiz gereken “Elhamdülillah”lara borçlu olduğumuz hamdler...

Diyebildiğimiz “Elhamdülillah”lar için demeyi akıl ettiğimiz “Elhamdülillah”lar için borçlu olduğumuz yeni “Elhamdülillah”lar.

Yani:

“Elhamdülillah” diyebildiğimiz için “Elhamdülillah.”

“Elhamdülillah” diyebildiğimiz için diyebildiğimiz “Elhamdülillah” için “Elhamdülillah.”

“Elhamdülillah” diyebildiğimiz için diyebildiğimiz “Elhamdülillah” için de diyebildiğimiz “Elhamdülillah” için de “Elhamdülillah.”

Liste uzadıkça, borcumuzu yazmakta bile zorlanıyoruz; borcumuz daha da kabarıyor, minnetimiz daha da artıyor, Elhamdülillah.

Heveslerim Kaç Mevsim?

“*Mevsimlerin değiştiği günler bana hep iyi gelir. Demek hep yeni bir şey bekliyorum bu dünyadan...*” diye yazmış Melih Cevdet Anday günlüğüne. *Bir Defteri*’nden Ali Çolak’ın dikkat çekmesiyle, kalbimin bir köşesine çektiğim bu cümle, her insanın “dua” halinde olduğunun duru bir bakışla keşfi.. “Yeni bir şey bekliyorum” diyen herkes, bir “istek” içindedir. Varlığın bağrının umudunun ucuyla kazıyor, deşiyor, karıyor diye düşünüyorum. Beklentilerimiz, umutlarımız, özlemlerimiz, hasretlerimiz... Hepsi, “ahiretin tarlası” dünya toprağına düşen yağmur taneleri gibi... Toprağın göğsünde saklı bir vaad tohumunu uyandırıyor. Yeknesaklık kabuğuyla çevrili öz’leri, kabuğunu kırmış bir tohum gibi ortaya çıkarıyor. Dua, varlık toprağına baharlar sunuyor.

Dua: Albeni

Yönelir ya yüreğim
Bir kupa baldırandır
Hüznüm erir
Eritir bir medcezir gibi kelimeleri
Harf erir kelime erir
Akkor bir metal olur cümlelerim

Cumali Ünaldı Hasannebioğlu’nun bu dizelerini sevgili dostum Dr. Hasan Sarı’dan dinleyince, dua böyle tarif edilmeli diye düşünmeden edemedim. Yüreğin yönelişi öyle bir yangın ki, harf erir, kelime erir. Söze hacet kalmadığı demdir. Akkor bir metal olur cümle istediklerim. İsteyişim.

Bakışım kaç söz benim, boynumu büküşüm kaç söz. Aç, muhtaç hallerim başıma taç benim. Bir sarkaç gibi acizliğimi, fakirliğimi nakışlar zaman. Acılarım art arda ele verir beni. Benim ihtiyaçlarım, ihtilaçlarım her an yeni. Benim albenili halimdir dualılığım.

Sözüm

Olmasa da olur;

Özüm

Köz olmuş gayrı!

Gördüğüm en güzel dua kitabıydı. İncecikti. Açıp da okumadım içini. İncecik bir kalbin kaygısıyla elime tutuşturulmuştu. Adı, “*Beslenerek Kanserden Kurtulabilirsiniz*” gibi bir şeydi. Kalın barsağının önemli bir kısmı alınmış; hayatî organlarında metastazlar (kanser sıçramaları) olmuş hastaya vermem gerekiyordu. Hasta amcasının acınası halini o kadar düşünüyordu ki, kitapçıya gider gitmez ilk işi ona bu kitabı almak olmuştu. Herkese gizli bir sırrı keşfetmiş gibi sevindirik olmuştu. Kanserden korunmak için çok geç kalmıştı hasta. Geç kalmamış olsa bile, beslenmesinin ileri evredeki kansere faydası hayli şüpheliydi. Ağır bir hastaya böyle bir kitap vermek hakaret bile sayılabilirdi. Ama hiç çekinmeden verdim. Kitabın ona iyi geleceğinden şüphem yoktu. Bir çocuk yüreği, okunmak için geç kalınmış o kitabın harfleri sayısınca iyilik dileği ve şifa duası fısıldıyordu. O ne güzel dua kitabıydı!

Niyetin samimiyeti, samimiyeti niyet eyler! Gözlerinize dolar ya “Olsun!” isteyişleri… Dolar ya gözleriniz; hani dalar ya…

Sen Busun İşte!

Seni yokluktan varlığa eriştiren, senin O’ndan bir şey istemenden çok önce, seni istedi. Kimselerin istemeyeceği bir haldeyken istedi seni. Varlığa aday kıldı. Hayata davet etti. İnsan kalıbı içinde ağırladı. Kendisine muhatap etti. Şimdi Senden istemeni istiyor. İsteyen O’ydu oysa. İstemeni istediği için seni istedi. Hiç sebep yokken, hiç hak etmemişken seni isteyene, senin istemeni isteyene nasıl olur da hiç karşılık vermezsin? Senin

O’nu istemen O’nun seni istemesi sayesindedir. Senin O’ndan istemeni sen O’ndan bir şey istemeyecek haldeyken O istedi.

İsteme fakiri olma, isteme fakiri desinler sana. İstemekten kolay ne var ki… Niye büyükleniyorsun? Bu büyüklenmeyi taşıyamaz omuzların. Sana göre değil; sen insansın. İsteyendir insan. Aciz, fakir, kusurlu…

Aşk Bir Kere…

“Aşk bir kere!” İrlanda’lı yazar Maeve Binchy’nin *The Copper Beech* orijinal adlı eserini Doğan Kitap editörü Türkçe’ye böyle çevirmeyi uygun bulmuş. Aşk adına da, kitap adına da sevindim. Bir kere’liğine oluveren aşklar, Bir’e gönderiyor bizi. Bir Bir tarif ediyor kalplerimizin kıblesini.

Triola

Kadından kendisinde olmayanı isterizHasret yerinde kalır ve biz çekip gideriz

Sevgili Mehmet Şamil’in tanıştırdığı bir Necip Fazıl triolası. (Bu tür kısa şiirlere “triola” deniyormuş.) Erkeğin kadında saklı (olduğunu bilmediği) yaratılış zirvesine erişme çabasını resmettiği gibi, Leylâ’ya takılıp kalan Mecnûn’ların yerinde kalan hasretini de bir tohum gibi atıyor kalbimize. Leylâ’dan görünür Mevlâ ama Leylâ’da değildir.

Kaç Paresin Kaç?

Secdede kaç defa “*Sübhane Rabbiye’l Âlâ*” denilmeli? Rükûda kaç defa “*Subhane Rabbiye’l Azîm*” denecek kadar durulmalı?

Cevabı aşağıda:

Bir gün bir derviş, bir kucak dolusu elma ile bayırlar aşan bir genç kıza rastlamış... Bozkırın sıcağında yorgunluktan al almış kızın yanakları. “Nereye gidersin? Ne doldurdun kucağına?” diye sormuş derviş. Uzak bir tarlayı işaret etmiş kız. “Sevdiğim çalışıyor orada. Ona elma götürüyorum.” “Kaç tane?” diye soruvermiş baba derviş. Kız şaşkın: “İnsan sevdiğine götürdüğü şeyi sayar mı hiç?” Usulca kırıvermiş elindeki tesbihi derviş.

“Dudağıma Borçlu Olduğum Dualar”

Başını örtmek isteyenlerin başını örtebilmesinin başını örtmeyenler üzerindeki baskısını kaldırdığın gibi Allah’ım,

Başını örtmek isteyenlerin başını örtebilmesinin başını örtmeyenler üzerinde baskı yapacağı ihtimalinin başını örtmek isteyenler üzerindeki baskısını da kaldır.

Başını örtmek isteyenlerin başını örtebilmesinin başını örtmek isteyenler üzerinde baskı yapacağı ihtimalini başını örtmek isteyenler üzerine baskı yapanların akılları üzerindeki baskıyı da kaldır.

Başını örtmek isteyenlerin başını örtebilmesinin başını örtmeyenler üzerinde baskı yapacağı ihtimalini başını örtmek isteyenler üzerine baskı yapmak zorunda kalanların üzerindeki siyasal baskıyı da kaldır.

Omzumda Kaç Özür Taşıyorum Acaba?

Zeynep'i omuzuma aldığımda, sevinçle bağırdı: "Babam daha büyük oldu! Babam daha büyük oldu!" Oysa,"Ben daha büyük oldum! Ben daha büyük oldum!" demesini bekliyordum. Hatta "Babam daha büyük oldu!" deyişini de öyle duyduğumu hatırlıyorum. Beni kendine eklemiyor, kendisini bana ekliyormuş meğer.

Ne kadar anlayışsızım Rabbim... Sen beni hiç anlayamadığım, hiç anlayamayacağım, anlatılsa bile anlamayacağım, anlasam da unutarak derinleştireceğim anlayışsızlıklardan koru.

"Dudağıma Borçlu Olduğum Dualar"

Ruhların derin yatağında coşkun ırmaklar gibi akan "amin"ler kendisini beklediği halde, kutsî ve ebedî kabulleniş yanı başında yüklü yağmur bulutları gibi hazır olduğu halde, kendisinden önce söylene söylene biriken, dolan, çoğalan duaların üstüne bardağı taşıracak damla olarak düşmek üzere olduğu halde, bir türlü dile değmemiş, dudağa dokunmamış, sese düşmemiş, nefese dolanmamış o dua için de dua...

Altıncı Vakit

Namaz: İsyanımıza karşı, kendi kendimize bedenimiz üzerinde ispatlanan, başkalarının bile görebileceği somutlukta bir itaat fırsatı.

Oruç: Gösteriş ve riya alışkanlığımıza karşı, sadece kendimize gösterebileceğimiz, başkasına gösteremeyeceğimiz soyutlukta bir ihlas fırsatı.

Hani bir de yatağımızdan usulca sıyrıldığımız, tatlı uykumuzu böldüğümüz, kimseye görünmeden ve göstermeden kıldığımız “altıncı vakit” namazı teheccüd var ki, bu gece namazında orucun görünmezliği de namazın görünürlüğü de bir arada bulunuyor.

“Sabret, Ekmek Pişsin…”

Bazen duası kabul olmaz gibi gelir kula. “Rabbim beni unuttu mu ki...” diye şüpheye düştüğü bile olur. “Rabbim bana küstü mü yoksa?” diye ümitsizliğe yuvarlandığı da… Öyle değildir oysa.

Merhum Selçuk Eraydın’ın kaleminden yine:

Hak Teala bir kulunun duasında sesine muhabbet ettikçe, o kulun duasına icabet etmeyi geciktirir; bu gecikme duanın tekrar tekrar yapılmasını murattır.

Rivayet olundu ki, Hak Teala hazretleri, Ey kulum, dua ve münacat halinde senin hacetini süratle kaza eder idim, fakat senin sesin ve münacatın bana hoş gelir, onun için icabette gecikme vaki olur. Tâ ki bana hoş gelen sâdânı ve münâcâtını tekrarlayıp çoğaltasın. Meselâ, iki dilenci bir şahsın kapısına geldi. Biri matlûb ve mahbûbdur, diğeri ise azîm mebgûzdur / istenilmez. Hâne sahibi uşağına der ki, O istenmeyen dilencinin çabuk gitmesi için hemen biraz ekmek ver ve onu sav! Diğerini ise, henüz ekmek pişmemiştir, sabret, ekmek pişsin diyerek, alıkoy.

Dua Mecâl(sizliğ)i

Şeyh Galib’in içimi göğe savuran müthiş münacaatını hep Hilmi Şenalp Ağabeyden dinlerdim. Bilvesile Fatiha göndermek için rahmetli Selçuk Eraydın’ın makalesinden ve onun sadeleştirmesiyle yeniden okudum. Bu dua metni, duanın ne kadar büyük bir boşluğa kurulu eşsiz bir şefkat köprüsü olduğunu da gösteriyor. “Dua etmeye kabiliyetim yoksa da bu kabiliyetsizliğimi dua eyle ey Mucîb!” dercesine kabulü hak eden bir dua:

Mûr isem şem’ine pervane kılıp eyle kabul
Âb isem gevher-i yek dane kılıp eyle kabul
Seng isem Kâbe vü Kaşâne kılıp eyle kabul
Müstaid kıl yoğ ise lütfuna istidadım
Sana güçlük mü var ey Şah-ı Kerem mu’tadım.

Kabiliyet ver eğer vaslına nâ-kabil isem
Yeniden ver bana sermayeyi bî-hasıl isem
Hâlimi kale bedel eyle eğer nâkil isem
Müstaid kıl yoğ ise lütfuna istidadım
Sana güçlük mü var ey Şah-ı Kerem mu'tadım.

Yanisi:

Karıncaysam, benim mumuna pervane yapıp kabul eyle
Su isem eşi menendi olmayan bir inci yap da kabul eyle
Taş isem Kâbe ve köşk eyle de kabul eyle
Lütfuna ulaşmaya bende maharet yoksa, bu kabiliyeti bana ver
Ey mutadı (adeti) iyilik, kerem ve ihsan olan padişahım sana güçlük mü var?
Sana ulaşmaya kabiliyetim yoksa, onu da ihsan et bana.
Sermayem kalmamışsa yeniden sermaye nasib et bana.
Sadece duyduğunu nakleden bir mukallid isem
Kâlimi hâle tebdil et, sözümü özüm eyle de...
Ey mutadı (adeti) iyilik, kerem ve ihsan olan padişahım sana güçlük mü var?

"Cevşen'i Takan" Var mı?

"Cevşen takılır mı, okunur mu?"

Boyunlarında Cevşen kolyesiyle gezerken, Cevşen'i okumayı boynunun borcu bilmeyen onca insanın bu soruya hal dilleriyle verdikleri cevabı görebiliyorum. Diyeceğim o ki, "Cevşen'i takan çok, Cevşen'i takan yok!" Cevşen'i takmakla kalmayıp okusak n'olurdu:

"Gövde Çağı" diyordu düşünür modern zamanlara, kışkırtılmış etin çağı… İnsanla sema arasına demirden perdelerin gerildiği, göğün kurşuni matlığında, yerin bakıra çalan koyuluğunda, her yanı sarmış bulunan şahmaranların biçare insanların ruhlarını ve kalplerini ısırdığı, fıtratlarını zehirlediği bir can pazarında panzehir, tiryak nerededir? Nerededir kin, nefret, şehvet, şöhret, ağulanmış akıl, zıvanadan çıkmış ego, ifsad edici hayal oklarının yağmur gibi yağdığı, zavallı gönüllerin delik deşik olduğu bir savaş alanında mukaddes zırh, nerededir?

Cevşen; gecenin tam orta yerinde, sabahın seherinde, bir kuş uykusunun akabinde, cilalı ilah ve ilaheler galerisinde gözlerini ayakuçlarına diken genç adamın cebinde, vicdanını kiraya vermemiş bir babanın ellerinde, kadınlığının yuvasından uçmamak için direnen gözü yaşlı bir hanımın dilindedir.

İçinde daimi surette ateş yakılan bir yerin simsiyah kesilmesi gibi, içimizde dışımızda günahın Mecusi ateşleri her yanı karartırken sarındığımız bembeyaz bir ihramdır Cevşen.

Asi ruhlarımızı kurtaracak iksir ondadır; nefs terbiyemizin keskin ilacı, dağdağalı gönüllerimizin müsekkini Cevşendir.

Elhasıl, Cevşen semavidir, Muhammedidir, mühimdir. Çünkü, necatımız münacatımızdır.

Ve, Cevşen bizi çağırıyor…

(Yusuf Özkan Özburun'un *Cevşen*: *Binbir Esmâ Şiiri*'ne yazdığı takdimden)

Görünmek'ten Olma'ya Doğru

Allah'ım, gizlediklerimi açığa vurduklarımdan daha hayırlı eyle.

Olduğundan daha iyi görünme telaşından, göründüğünden de iyi olma huzuruna doğru yürümek için...

Bilmek İstiyorum

Beni yanıltma Rabbim / Alçak kimse, bileyim / Beni yanıltma Rabbim / Zalim kimse, bileyim / Beni yanıltma Rabbim / Hain kimse, bileyim / Beni yanıltma Rabbim / Düşman kimse, bileyim / Beni yanıltma Rabbim / Tuzak neyse, bileyim / Beni yanıltma Rabbim / Kötü neyse, bileyim / Beni yanıltma Rabbim / Ve kendime döneyim / Ve sana yöneleyim / Hâlim neyse, bileyim / Beni yanıltma Rabbim…

Mevlâna İdris'in duası…

Ekleyeceğim tek şey: "Âmin!"

Üftade'nin "Çiçeği": Hüdayî

Hemen yanıbaşımda duran bir inceliği ta ötelerden gelen bir sesle fark edecektim. ABD'li sûfi Muhyiddin Şekûr'un Su Üstüne Yazmak'ını Türkçe'ye çevirirken yeni / den tanıdım Üftade Hazretlerini ve talebesi

Aziz Mahmud Hüdayi'yi... Çevreye saygının özü, varlıkları Hakk'tan bize gelen birer mektup olarak görmekmiş meğer. Hangi vicdan sahibi O'nun mektubunu yırtar, ezer, koparır, harcar ki... Yoksa... Niye çiçek koparmamaya ikna olsun insanlar? Neden küresel ısınma kaygısı gütsünler ki?

Bir gün Üftâde Hazretleri öğrencileri ile kırlarda sohbet ediyordu. Bir ara talebeler etrafa dağılarak her biri birer demet çiçek topladılar. Hüdâyî ise elinde kurumuş ve sapı kırılmış bir çiçek olduğu hâlde döndü. Üstelik geç de kalmıştı. Öğrencilerin hepsi, hediyelerini şeyhleri Üftâde Hazretlerine takdim etmiş, o da kabûl ederek memnuniyetini belirtmiş ve duâlar etmişti. Hüdâyî hediyesini verince, Üftâde Hazretleri, "Oğlum, arkadaşların demet demet çiçek getirdi. Sen bize bir tek solmuş çiçeği mi lâyık gördün?" diye sordu. Hüdâyî, mahcupça cevap verdi: "Efendimize ne getirsem azdır. Fakat koparmak için el uzattığım her çiçek Allah'ı tesbih ediyordu. Bu tesbihi işiterek el çekip hiç birini koparamadım. Ancak kurumuş ve sapı kırılmış olduğu için, bu çiçeğin tesbihini kestiğini, sustuğunu gördüm. Bu sebeple bunu getirebildim."

Azîz Mahmûd Hüdâyî bu cevâbıyla Üftade Hazretlerinin bir kat daha muhabbet ve teveccühünü kazandı. Üftade'yi sevinçlere boğdu. Üftâde Hazretleri Hüdâyî'ye her zaman;

"Evlâdım her zerrede Hakk'ı göreceksin, her zerreye Hak muâmelesi yapacaksın, başka yolu yok, bu böyledir." derdi.

Aziz Mahmud Hüdayi ki, coşkuyla zikirlerini işittiği çiçekleri koparmaya kıyamayıp 'bir bunu suskun buldum' dediği boynu bükük kuru bir çiçeği hocası Üftade'ye hediye ediyordu. Hem Üftade Hazretlerinde hem de talebesi Hüdayi'de bir çiçeğin varlığında sözsüz konuşan, çiçeğin renklerince haykıran, çiçeğin kokusunca fısıldayan, çiçeğin yapraklarınca açılan yakarışlara dayanmış bir "can kulağı" vardı. Çiçeği dalından etmeyecek denli açık duran o iki "can kulağı", açmış nice çiçeklere sağırlığımızı duyurmak için hâlâ daha burada. Uludağ'ın serin gölgesinde dinlenen yaşlı bir ağacın az ötesinde, Üsküdar'da dua kokulu bir yokuşun orta yerinde bizi bekliyor.

Dua, koparıp da elimize aldığımız çiçekten fazlasıdır. Dua, o "Kutlu İşitme"ye dudağımızı dayadığımızda açan "hitap çiçeği"dir.

“Tercih / sizsiniz”

Yıllar önceydi. Henüz iki-üç yaşlarında olan oğlum Furkan’a yeni açmış hercaileri yakından göstermek için eğilmek üzereydim ki, parkın bekçisi bir hamlede yanımızda bitiverdi: “Çiçekleri koparmak yasak!” İrkildim... Eğilemedim. Dokunamadım çiçeğe. Koparmadım. Zaten koparmayacaktım. “Yasssakkk!” korkusuyla değil; “Yerinde kalsın da, zikrine devam etsin...” ümidiyle koparamazdım. Çiçeği zaten koparmayacak olan ben, çiçek kopartmaktan zorla alıkonan biriyle aynı görüntüyü verdiğim için alındım. Fırsat verseydi çiçeği koparmayacağımı gösterebilirdim ona. Ama olmadı. Tercihimi ezdi. İrademi hiçe saydı.

Tercihe izin verilmeyen yerde “insan” yoktur. Zorlayan da zorlanan da “insan” olma imkânını yok eder.

Bizi ister istemez kulluk etmeye zorlama kudretine sahipken, isteyerek ve güzellikle huzuruna gelmemize sonsuz bir nezaketle davet eden Rabb-i Rahimimize hamd olsun. Bizi en başından cennetinde tutmak yerine, hata edebileceğimiz ama hatadan da dönebileceğimiz dünyaya indirerek irademizle başbaşa bırakan, vicdanımızla temasa geçmemizi sağlayan, cenneti sayimizle “hak etmemize” fırsat veren Fatır-Hakîmimize hamd olsun.

“İnsan” diye bir adım var

Her adım / da biraz daha…

Dua Kaderi Değiştirir mi?

“Dua kaderi değiştirir mi?” diye sormuştu bir kardeşim. “Elbette, değiştirir!” diye cevaplamak isterdim: “Dua etmeyen adam” diye yazılan kaderini “Dua eden adam” diye yazdırırsın. Yoksa, “Asla, değiştirmez!” diye mi cevaplasaydım? “Duan kaderin senin. Dua etsen de kaderindesin, etmesen de kaderinlesin! Dua ettiğin kadarsın.”

Göz Yaşına Düşen Dünya…

“Gözümün yaşı gibi düştü gözümden dünya” diyor şair. Gözden düşen dünya için gözden yaş düşürmeye değer mi? Gözden düşmüş dünyada gözden yaş düşüren ne varsa, öte’yi gözleyen kalbin gözbebeği değil midir?

Rükû İçin Bekle…

“Hakkıyla namaz kılsaydık” diyor Mevlânâ, “bu dünyada kıyama durur ve ancak ahirette rükûya varırdık.”

Kıyam yeridir dünya. Yok iken varlığa dikeldik ki, varlığın anlamını dik tutalım. Ne yaparsak yapalım, bu dünyada hepsi hepsi bir kıyamdır, hepi topu bir dikelmedir. Yokluğa insanca bir libas giydirildi bizimle. Suskunlukta uyuyan varlık ayağa kalktı insanla. Sessizlikte yatan eşya bilinç direğine tutundu insanla. Varlığın yüzünden göğe teşekkürler yükseldi. Kusursuz Sanatçı’nın eşsiz sanatına karşılık hayranlık sütunu dikildi. Hayran olan insan da, hayran olası şeyleri Var Eden’in sanatı değil mi ki? Eserlerine hayran olacak seyircisini da hayran olunası bir şaheser olarak var eden O Sanatçı’ya, insan, kendi varlığını bir hayranlık nişanesi olarak sunmak için rükûya eğilmeli değil mi?

Hepsi hepsi bir kıyam ömrün; ötesi rükûda geçmeli.

Acı: Kalbin Kabuğunun Kırılışı

“Acınız, alışkanlığınızı saklayan kabuğun kırılışıdır” demek mi istiyor Halil Cibran? Acıdan, sızıdan sıyrılır dua filizi. “Nasıl bir meyvenin çekirdeği, kalbi güneşi görebilsin diye kabuğunu kırmak zorundaysa, siz de acıyı bilmelisiniz.” Acıyı bildiğimizde, kalıbımızla birlikte kalbimiz de yakarışın dizi dibinde buluyor kendini. Güneş doğuyor...

Dua Estetiği…

Ravza Kızıltuğ’un özenerek hazırladığı kitap kapağı da bir duadır aslında. Gözleri kitabın içine çağıran bir çağrıdır kapak. Gönülleri bir kaç saniye daha kitabın başında tutmak için bir yalvarıştır kapak. Kitap ele alınsın, içi açılsın, sayfaları karıştırılsın diye duadır kapak. Buraya kadar gelmişsen sen ey okuyucu, Ravza’nın duası kabul edildi. Ancak, bu Ravza duasının kalbinde yer olan yukarıdaki figür için Sezer Erdoğan’a teşekkür etmek gerek. Ben, ilk defa, bu figüre bakar bakmaz, namazın görsel olarak estetik bir temsile büründüğünü gördüm. Namaz kıldığı için utandırılmış, namaz kıldığını söylemeye utandırılmış bir kuşak olarak mahcubiyetimin yırtıldığı demdir o figürü görüşüm.

“Allah senin için olsun.”

– Şazeli’den